N.A.

Shripandurang mahatmya

श्री पांडुरंग महात्म्यं

Sanskrit

Paper — Hand written

N.A. (very old)

92 (Folio No. 75-76, 51-54 & 93 missing)

8" x 5.4"

Incomplete

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

॥ श्रीपांडुरंगमहात्म्यप्रारंभ॥ श्री॥

CC-0 Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रीगणेशायनमः॥ ॥विठ्ठलायनमः॥ ॥पार्वत्युवा
च॥देवदेवजगन्नाथसच्चिद्रूपनमोस्तुते॥हरत्वंभोमहा
देवविधिमेसंशयंपरं॥१॥रूपमालाविग्रहंतुसंयापूर्वं
प्रचोदितं॥पार्वत्योविगतस्तासांविरांस्पतानिसुंदरी॥
॥२॥तस्मात्तमेवदेवेश॥देवदेवजगद्गुरो॥अपश्यानप
रोसितंतत्वतःकोन्योस्तितंवद॥३॥श्रीशिवउवाच॥निर्गु
णंनिष्कलंशुद्धंसच्चिदानंदविग्रहं॥व्योमातीतंपरंशांतं
गोपरंनामवर्जितं॥४॥तंसत्यंविरातिमहाविष्णुपूर्णं
पूर्णप्रकाशकं॥नाहंनोहंस्मृतिःप्राहनेहनानास्तिकिंचन॥५॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भवेदाशैव रवं ब्रह्म यस्माद्वागूनिवर्त्तते ॥ तत्परं ध्येयमस्माकं श्र
णु संसंवरानने ॥६॥ ॥पार्वत्युवाच॥ यन्न गोगोचरं ब्रह्म
पुराश्च सा प्रचोदितं ॥७॥ तल्लक्ष्यं योगिनां ध्यानगम्यं स्याद्धि
हशंकर ॥ अगम्यं गोमनीषीभ्यां तन्मयि तथ्यब्रवीहि भो ॥८॥
शिव उवाच ॥ अतः श्रीरेवसर्वैः तल्लभ्यं तद्विचारानुभवेन वै ॥
आसीनाभ्यां विचाराभ्यां तल्लभ्यं पारमार्थिकं ॥ एतादृशं
परंब्रह्म तत्स्वारूपमवासवानू ॥ श्रीकृष्णाख्यं परंदेविमथु
रायां तु गोकुले ॥१०॥ कारणं तत्र ते वच्मि देयानं तु पधाय
च ॥ मुष्टिकासुर चाणूरभांडीरश्च प्रलंबकः ॥ पूतनाकंसम
थनं पांडवानां हिताय वै ॥११॥ पुरेयं भूर्गता विष्णुं शरणं देस

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पीडिता॥अवतीर्णः सहेंद्राद्यैस्तदाः भूक्ताभिष्टफलाय वै॥१२॥
कारणं चैतदाख्यातं तव श्रीसामयात्रिके॥ ॥नारद उवाच॥
एवं देव्याः पुरा पृष्टं नागनाथ भवाययो॥१३॥ तच्छ्रोतुं सम
ख्यात मन्यच्छ्रोतुमिच्छसि॥ शेष उवाच॥ किं किं देव्या पु
रा पृष्टं तन्मे सर्वं वदाशुभे॥१४॥ सूत उवाच॥ ॥एवं शेषेण
संपृष्टो भगवान्ब्रह्मसंभवः॥ तं सर्वं कथयामास तद्वदाभिभ
वन्मुदा॥१५ देव्युवाच॥ ॥ते जपः किं न मे भोक्तास्वह...
नं च ततः परं॥ ततं किमकरोद्देवाय दिशीतो सिचेह्द॥१६॥
नारक उवाच॥ देवानां च मनुष्याणां भक्तानां तु तथैव च॥ उर्व्याः
कार्याणि संसाध्य सश्रिया स्वालये वसन्॥१७॥ पुरेंद्रस्यां

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

गनादेवी विष्णोः कृच्छ्रां चित्ते कथयसा ॥ उवाच मधुरं देवं करमार्मक
र्णासनी ॥ १८ ॥ देव उवाच ॥ तपस्तप्यं सया भद्रे त्रिषष्टिवर्षसहस्त्र
कं ॥ तदा कृष्णावतारे वै राधा स्याद्वृंदावासिनी ॥ १९ ॥ अतः
साराधिका भूता श्रीहरी तौ जगाम ह ॥ विष्णुमहं यापूर्वं भा
षितं स्याद्दहीकं वै तु ॥ २० ॥ दृश्यते देव देवेशा किं चायालोस्ति
वि स्मृतं ॥ तदा पुरोदितं स्मृत्वा चांके तां मकरालू प्रियां ॥ २१ ॥
तस्मिन्नवसरे भीमी नामा लोकस्य । तिरोषित ॥ नालोकस्य
मि कृष्णां नमि लि महालपौं ययो ॥ २२ ॥ दंड कारण्ये देवो नु ।
गोदावर्यास्तथोत्तरे ॥ संति तीर्थान्यनेकानि पुण्यदानि मु
नीश्वराः ॥ २३ ॥ तेभ्यो धिकानियान्ये तु नानापुण्यप्रदा

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

निचे ॥ तस्मिन्कोल्हापुरक्षेत्रं काश्याश्चो वत्राताधिकं ॥२४॥ त
त्क्षेत्रात्पूर्वभागेतु योजने श्चार्क संमिले ॥ ततः सूर्पालकं दे
त्राद्दोदावर्यास्तथैवच ॥२५॥ यत्रास्ते प्रवरायोगस्तस्माद
र्वाग्निसेः शुभे ॥ सर्वतश्चार्क संख्याभिर्योजनैस्तत्तु मध्यमे ॥२६॥ २
वनं डिंडीवरं नामरो ० रवं घोर निस्वनं ॥ तस्मिन् क्षेत्रवरे ॥
दिव्यं लोहदंडाभिध प्रिये ॥२७॥ तत्र तेपे तपस्तीव्रं सर्व ॥
लोकशुभंकरं ॥ ॥ पार्वत्युवाच ॥ ॥ लक्ष्मीयातेपुनस्ते
न किं कृतं लहद स्वमे ॥२८॥ किं मम न किंपरोजातः किंस्थि ३
तः केन सेवितः ॥ नारद उवाच ॥ ॥ एवं देव्या पुरापृष्टो
भगवान् भाललोचनः ॥२९॥ तामुवाच यथापूर्वं तत्तवक्ष्या

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मिभोगिराट्॥ ॥सूतउवाच॥तस्याः विरहमापन्नः कृ।
ष्णो वेषधरोऽभवत्॥३०॥गोयष्ट्या स्कंधे तोदंडैः शृंगैरेव च
कमंडलुः॥वैजयंती वर्णे राजी श्रीवत्स वनमालिका॥३१॥
कुंडलहारकुंडली च त्रिनेत्रश्च दिगंबरः॥विच्युताल्हक संचा
रीययो वृंदावन स्थली॥३२॥गोपीगोपजनैर्दृष्टो नरानृत्य
हरिस्तदा॥अगालस्तु स्वयं तत्र यांस्थं जगती त्रमनू॥३३॥
केनापि महता कालेप्राप्तो डिंडीवैरं वनं॥मातालो व्याघ्रपुरस्त
त्र प्रायाचहरिरंजसा॥३४॥कृष्णउवाच॥ ॥किंतेपूर्वमय
प्रोक्तं मिंदिरेतद्ददस्वमां॥अस्मिन् डिंडीरवे घोरे विपिने त
त्किमागता॥३५॥अत्रसारंगसंचारो नैव सूर्यस्य रश्मिनो॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तादृशो ऽस्मि महाभाग किं तु तस्तद्वदस्व मे ॥३६॥ लक्ष्मीस्याच ॥ रे रे
वेषधरः किं त्वद्वदसि ह्यपरांगनां ॥ न बिभेषि कथं मर्त्य भवबं
धच्छिदं परं ॥३७॥ तामाहलोकयहृषीकेशः प्रोवाच प्रहसन्निव ॥
देवउवाच ॥ सत्यमुक्तं त्वया भद्रे भवबंधच्छिदं च कं ॥३८॥ न
बिभेमि कदाऽमर्त्योऽभविनाऽहं विचारय ॥ नाहं कालवशो नित्यं
कालः कालस्य भो भामिनि ॥३९॥ अवजानासि मां मूढे किं त्वं कां
लच्चरांगना ॥४०॥ प्रजानाथपतिस्त्वं वा किं वा श्री चंद्रशेखरः ॥
प्रोढे सेन त्रवीषि त्वं या हि गूढ विमूढता ॥४१॥ किं वृथा जल्प
सि भूयः कश्चिद्वेषधर व्रज ॥ एवं श्रुत्वा वचस्तस्याः मनसो
भेदकं परं ॥४२॥ भूयो भूयो विभुः स्मृत्वा वत्र भूवञ्च कितो हरिः ॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

गांशे॰ ध्यां घृतो दंडः कटिं न्यस्तकरद्वयः ॥ ४३ ॥ कमलाक्षोदृष्टो
न्यस्य नासाग्रे ध्यानतत्परः ॥ तदारभ्य सदि ग्वासास्तत्र तिष्टति हे
प्रिये ॥ ४४ ॥ अन ॰ ॥ विमनस्क ता संयोगो नेव हृष्यते ॥ अष्टाविंश
तिमे चायं द्वापरांते मुनीश्वरः ॥ ४५ ॥ अभूल्लक्ष्म्याभिधं तीर्थं सर्व
पापप्रणाशनं ॥ ॥ इति श्रीपद्मपुराणे वराहसंहितायां गं
डुरंगागमो नाम प्रथमोध्यायः ॥ ६९ ॥ ॥ पार्वत्युवाच ॥ ध
न्यं डिंडीरवनं नाम लोके ख्यातं कथं विभो ॥ लोहदंड तथा क्षेत्रं स
मादेशो लक्ष्वान्वद ॥ १ ॥ शंकर उवाच ॥ असीत्कश्चि सुरा गौरी द
नुजेंद्रो महाबलः ॥ भल्लयी स सर्वलोकानां सूर्यवर्मावरोधकः ॥ २ ॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

करालवदनो धीरो युगांतइव भैरवः ॥ नाम्ना पिंडीरवत्ख्यातो वसुराः सर्वे।
चर्कपिरे ॥ ३ ॥ देवा ऊचुर्महेंद्रं तं दनुजेन जिता वयं ॥ गोपनीया त्वया
नाथ वज्रेण प्रभुयथा बली ॥ ४ ॥ इंद्र उवाच ॥ ॥ सह यूयं वयं यामः ।
श्री विष्णुं चक्रपाणिं तं ॥ तं विचार्य करिष्यामः सो नः साध्यं करिष्यति ॥
॥ ५ ॥ पश्चात्सर्वे ययौ देवाः सुरेंद्रेण समन्विताः ॥ ऊचुः स्नेहकरुणावा
क्यं रक्ष रक्ष जनार्दन ॥ ६ ॥ नमो विष्णुस्वरूपाय शंख चक्र धरा
य वै ॥ नमो नागेंद्र भूषाय हंसवाहन ते नमः ॥ ७ ॥ नमो ज्योतिः स्वरू
पाय पररूप प्रकाशिने ॥ नमः सच्चित्स्वरूपाय निर्गुणाय गुणा
त्मने ॥ ८ ॥ नमो आनंदरूपाय चक्र बाहुकते नमः ॥ नमस्ते साक्षि
णे नित्यं प्रत्यक्षानंदात्मने जायते ॥ ९ ॥ इति स्तुवानो देवानां रूपं के ५

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

र्यसहस्रप्रभं ॥ चतुर्बाहुं रमायुक्तं शंखचक्रगदाधरं ॥ १० ॥ बभूवुस्तेसु
रास्तत्र तुष्टाः विष्णुं स्वाचलानू ॥ ॥ हरिरुवाच ॥ ॥ अत्रागमः
थकं जातः कारणं तल्लचक्ष्मतां ॥ ११ ॥ देवा ऊचुः ॥ त्रिपुरीश्वः सुरेंद्रा
रिस्तेन पीडा कृता महानू ॥ कं यामः शरणं देवस्त्वं श्रीकमलेक्षण ॥
१२ ॥ हरिरुवाच ॥ निर्विभ्रीहि सुरेंद्र त्वं देवैः सह सुरवं व्रज ॥ तवकार्यं
करिष्यामि मल्लिकार्जुनरूपधृक् ॥ १३ ॥ तत्कार्यं नूकृतवानू विष्णु
स्तेन नाम्ना भवद्धनं ॥ ॥ पार्वत्युवाच ॥ ॥ मल्लिकार्जुननाम्ना
तु किं तत्कार्यं कथं कृतं ॥ १४ ॥ वद शंभो कृपानाथा हतः कोन्यो स्तिवे
क्षमः ॥ शंकर उवाच ॥ पुरा कश्चिन्नृपः श्रेष्ठो नाम्ना श्रीचंद्रनायकः ॥
कर्मठः प्राज्ञकोटीनामिलेया न्वयजो भवत् ॥ १५ ॥ धर्मकृत्सस

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वादीन्द्र चक्री चैव पराक्रमी ॥१६॥ रेतःकुंडे पुरा तेन केदारे तु तपः कृ
तं ॥ दिव्यवर्षसहस्रं तु तेन तुष्टो हरः स्वयं ॥१७॥ हर उवाच ॥ वरं वृणी
ष्व भो भद्र यथा ते मनसोदितं ॥ दास्यामि कृतकृत्ये नूर्णं तथा संतुष्ट
मानसः ॥१८॥ चंद्रनायक उवाच ॥ ॥ वरं दास्यसि चेद्देव क्षत्र रा
ज्यं तथा सुतं ॥ त्वत्तुल्यं रत्नमेवाथ हरिर्वाप्यभवेन्मम ॥१९॥ त्रिकिर
उवाच ॥ अते हरिः प्रणीतस्य भविरे वसुतस्तव ॥ विष्णुलिचराजेंद्र त
तस्माद्राज्यमवाप्नुहि ॥२०॥ ओमित्युक्ते ततो देवि तस्यामेव निशीथि
कं ॥ अपश्यत्स्वप्नमेकं तु मंदहासा सुभामिनी ॥२१॥ आह भूपांतिकं । ६
सा तु पश्यमेकं स्थितं तं रविं ॥ अयि पुत्रो भवेद्दद्र ब्रह्मभूर्लीपरामम ॥२२॥
तस्य पुत्रो बभूवासौ महिकार्जुनभूमिपः ॥ ततस्तेन समं युद्धमारब्धं ॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

चैक विंशतिः ॥२३॥ वर्षप्रमितं देवैस्तु यावद्वर्षसहस्रकं ॥ गगने च धरा
पृष्ठे घोरयुद्धं मभवद्द्विजाः ॥२४॥ लोहदंडगदां तेन धृत्वा देवः सुता
डितः ॥ तदालिक मुवाचेदं संस्कारेण हरिर्हरः ॥२५॥ ततः प्रसन्नो भ
गवान् साक्षाद्ब्रह्म चतुष्टये ॥ आलिंग्याह वरं ब्रूहि मनसस्तोषकृ
परं ॥२६॥ दैत्य उवाच ॥ ॥ यदि देयो वरो मह्यं देव देवजगत्पते ॥
लोहदंडेन मे मृत्कर स्य हस्तपरोक्षवत् ॥२७॥ तस्माद त्रास्य नाम्न
तु भव तू क्षेत्राधिपस्तथा ॥ मन्नाम्नेदं वनं क्षेत्रं लोहदंडाभिधं भ
वतु ॥२८॥ तीर्थं सूर्याह्वयं चात्र क्षेत्रे क्षेत्रस्य दर्शनं ॥ स्पर्शे निस्नानमा
त्रेण सूर्यभिन्नाम्व्रजेद्दिवं ॥२९॥ तथा दंडोपि निक्षिप्तस्तस्मिन्स्थ
गत्सदा भिद्य ॥ तीर्थभूतं विनाशं स्याद्दर्शनमात्रतः ॥३०॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

६ एवं देयोवरः श्रीराभगवान्कलेमेक्षणे॥ चंद्रनीलकलाकालच
तुर्बाहोगदायुध॥३२॥ हरिरुवाच॥ ॥ तयोरतुलथेवस्याद्दूलू
राजममप्रिया॥ एवंमुक्त्वातुलंदेसंनत्रैवांतरधीयत॥३३॥ तदा
रभ्यमहेशानिक्षेत्राणामुत्तमोत्तमं॥ लोहदंडाभिधंक्षेत्रंतन्ना
म्नैदंतुकाननं॥३३॥ सूर्यतीर्थगदातीर्थतस्माज्जातमयिप्रिये॥
नारदउवाच॥ एवंदेवीसमादिष्टाचंद्रकांतनत्रांभुना॥३४॥ साक
थातुमयोक्तासाश्रुतारोषावत्रोषवं॥ सूतउवाच॥ ॥गोनसं
द्रंपुरासर्वंकथयामासनारदः॥३५॥ तत्सर्वंकथितंविप्राःभवदे ७
यथाविधं॥ इतिश्रीपद्मपुराणेवराहसंहितायांपांडुरंगमहात्म्येलो
हदंडवर्णनंनामद्वितीयोध्यायः॥ ॥६७॥ ॥श्रीकरउवा॥
CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

जपंकरोमियस्यव्रतस्यहेतुंवदामिते॥शृणुष्वैकमनाभूत्वाचित्रम
त्यद्भुतंपरं॥१॥लोहदंडेपुराकश्चित्जानुदेवाभिधोद्विजः॥अ
पापःसात्विकःसत्योविजितात्माजितेंद्रियः॥२॥एकपत्नीसुस
शीलःसंयमीज्ञानवान्भूत्॥तस्यपुत्रस्तुसत्यायांपौंडरीका
भिधोभवत्॥३॥दुष्टात्मादुष्टबुद्धिश्चनटनाट्यपरस्तथा॥अ
वंशूद्रैर्विधस्तस्यतस्यदुःखेनकर्षितः॥४॥ततःपत्न्यासमायया
तःकांतीविम्बेत्रासुंदरी॥अत्रास्मिन्नंतरेह्यायंपत्नीमाहव्रजा
मितो॥५॥चर्षयत्रसमायातितत्रएहिमयाहसहाइतिप्रोच्य
ततस्तांतुसैंधवेसंनिवेश्यच॥६॥स्वयमप्यपरेस्वछाययातः
सार्धंजनैस्तदा॥तथादृष्टवुभौमार्गेप्रोवाचास्मान्सुसेव्यतां॥७॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पश्चात्तेन तु सुसंसेव्य तेन यातो शिवालयं ॥ दुर्गायाः दक्षिणे पार्श्वे
कुक्कुस्याश्रमं प्रति ॥८॥ ॥पार्वत्युवाच॥ ॥कुक्कुटो नाम विप्रेंद्रे
देव द्विपदो वा चतुष्पदः ॥ एवमाख्याहि भो स्वामिन् वचः श्रोतुं
यथा विधं ॥९॥ ॥हर उवाच॥ ॥द्विपदोसौ न सारंगो ब्रह्म
८ चिह्नालक्षणोत्तमः ॥ श्रीसूर्य इव तेजस्वी किं गुरु र्ज्ञानवान्परः ॥१०॥
ब्रह्म कैवल्यकंदः किं मातृपितृश्चैव सुसेवकः ॥ तयोः परं न देव
यस्येति षष्ठि भामिनि ॥११॥ तेनाधापि न दृष्टय मितो भागीरथी ८
कियत् ॥ तयोः सुश्रूषणा कालः पुराणेन च सीदति ॥१२॥ आनी
अस्याश्रमतोयांति गंगाद्याः सरितस्तुताः ॥ क्षालनात्सर्वलो
कानां पापनिक्षालनाय यं स्वयमुं ॥१३॥ तिस्रश्चैव रात्रिभिः कुसेः मार्जने

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कुंभपूरणं॥कृशांगुद्धिंगारीराणां निलोयांतियथास्थलं॥१४॥एवं
द्विजवरस्यास्यकुक्कुटाख्याकथोत्तमा॥कथितंतेमहेशानिसं
र्वपापप्रणाशनी॥१५॥नारदउवाच॥ ॥एवंदेवीश्रुत्वा
शिवःसर्वमुवाचतां॥किंभूयःश्रोतुमिच्छासिवदकांततथावि
धं॥१६॥पार्वत्युवाच॥ततस्तस्याश्रमंप्राप्तोयोतोसर्वजनैः।
समं॥पुनस्तभूत्केलहृदगंगासुसेवकः॥१७॥महादेवउवाच॥६०॥
ततस्तस्मिन्निशार्धेतुगंगाधाःसरितोदुमा॥मलिनादुर्भगाभ्री
ताकुंभापूरितमस्तकाः॥१८॥एतादृष्ट्वाभयेनासुपौंडरीकोपत
द्रुवि॥किमेततुमयादृष्टंभूतप्रेतपिशाचकं॥१९॥एवंचिंतयंचि
न्वन्सनूतासांकर्माणिपश्यति॥ततस्ताःसकलाजाताःस्वस्वरूपो

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

द्यायथा॥२०॥काभचंयोबभ्राषेथमुनिमर्गिनिरूध्यैवे॥ ॥सरितेउचुः॥
पापासपापरूपस्त्वंअंतरं किंकरोत्कथा॥२१॥देहिवर्सतिभाषंस्यःसचपा
दान्स्पृशत्तदा॥गंगोवाच॥ ॥तवपुण्यनिधिर्ज्ञातःकोटिजन्मार्जि
तोमहान्॥२२॥तेनपुण्यप्रभावेनसिंचितोस्यांघ्रिरेणुभिः॥अनस्त्वं
निष्कल्कोजातोदिव्यदृष्टिमवाप्तवान्॥२३॥ ॥पौंडरीकउवाच॥केयं
कृयंतथाकास्त्वंवदमेकृपयाप्रभो॥गंगोवाच॥ ॥अहंगंगाचयमुना
वागेश्रीचत्वतोकेयं॥अभिःसेव्योमुनिवरःकुक्कुराख्योद्विजोत्तमः॥
॥२४॥पौंडरीकउवाच॥किमर्थंमलिनैरूपंधृत्वायंद्योध्यमंपुनिं॥का
रणंतस्यचक्ष्वचयथादृष्टंमयापुरा॥२५॥जान्हव्युवाच॥त्रिजगत्पाप
भस्मासुक्षाल्हनेनेचिरूपता॥मुनिवर्यतनःपापंसंक्षाल्याभुवन्त्रैसमू॥२६॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

दिव्यरूपं स्वकीयं तु संप्राप्य प्रतिवासरं ॥ एवं यामोचयं चित्रं तच्च सर्वं प्रचो

दितं ॥२७॥ पौंडरीक उवाच ॥ मुनिना किं पुरा पुण्यमिदानीं किं करोसि सो ॥

लसर्वं वद गंगे त्वं धुनेर्वंस मिवा पुरा ॥२८॥ गंगोवाच ॥ पूर्वपुण्यं मुनेर

को वा वक्तुं क्षमो भवेत् ॥ न पंचास्यो हरश्चायं चतुर्दो न हरिः स्वयं ॥२९॥

चतुरास्येन वेधाः वेअयं वेधा भवेद्द्विजा ॥ तस्यक्तं संप्रवक्ष्यामि श्रृ

णुष्वेकत्रमानसः ॥३०॥ जननी च तलस्तातं मेने गोरिहरा विव ॥ लयोः

सुश्रूषणेनाभु महापुण्यतमोभवत् ॥३१॥ अत्राहश्रुतिवाक्यं तु मातृ

देवोभवेति वै ॥ पुराणे श्रुतिवाक्ये स्तो तोषयस्येव निश्चितं ॥३२॥ ए

नं पुण्यतमं तस्मात् भुक्षीं यामोवयं द्विज ॥ ॥ पौंडरीक उवाच ॥ ॥

एतयोश्चैव दुःखानां रात्रायस्तु मया कृताः ॥३३॥ अहं पापी कुतोया

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मिनिरयं वदाशुभे ॥ प्रायश्चित्तं यदि ब्रूषे तदा शुद्धिमवाप्नुयात् ॥ ३४ ॥
न चेन्निरयसंप्राप्तिर्भमवश्यं न संशयः ॥ ॥ गंगाउवाच ॥ ॥ मातो
पित्रोः कुरुष्व त्वं सेवां गौरीहराविव ॥ ३५ ॥ तेन तुष्टो जगन्नाथो भवि
ष्यति च मे वरः ॥ एवं लब्ध्वा वरं तस्याः नत्वा कुकुटकं मुनिं ॥ ३६ ॥ तम
३० स्तोषीन्मुनिश्रेष्ठः स्वाश्रमं तु ततो ययौ ॥ ततस्तेन समाराध्यौ पितरौ ।
तावुभावपि ॥ ३७ ॥ कुकुटेन यथापूर्वं तथा तेनापि पार्वति ॥ ततस्तस्य
परां भक्तिं दृष्ट्वा हृष्टुमितो गतः ॥ ३८ ॥ लक्ष्मीतीर्थसमाख्यया वसं १०
तिकं प्रिये ॥ तस्य पृष्ठे समासाद्य तमपन्नात्तथाउभौ ॥ ३९ ॥ नानार
त्नप्रभोद्भासिस्कंधसिक्येन राजितः ॥ ४० ॥ उरस्यां धारयन् दंउरत्न
कंकणभूषितः ॥ ४१ ॥ भाकरे कुंउले गंउमंउलेति विराजिते ॥ त्र्यक्षक

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्छोरत्तनेत्रे स्मेरास्यसुनासिकः॥४१॥कमंडलालिमालभिराजितं बहि
डामरं॥श्रीवत्सं धारयेन्वक्षे मुक्तमालां षडक्षरी॥४२॥भूमौ सोदामिनी
कांतिस्तादृग्वसिभोरणः॥दिग्वासां सांगदेदोर्भ्यः कटिमालं व्यधि
ष्टितः॥४३॥पांचजन्यस्तथा वामदक्षिणे चरथांगकः॥रेखारूपेणदेवे
त्रापश्येनासोसुरोविरे॥४४॥किंकिणीकटिसूत्रास्यात्रिवृश्यस्यासुवे
ष्टितः॥कुलकाना धृतापेशी चांमेवामेश्वरीत्रुभा॥४५॥एवंविधो ह
रिस्तत्र तस्छोपुण्येन कर्षितः॥अवाकिरश्चरेद्दीप्तिः स्तोलरं मोहयन्निव
॥४६॥ततो विप्रवरो देवि भ्रांतो दिप्यानपश्यति॥एवं देवेन संवीक्ष्य
मामयं नेक्षितुं क्षमः॥४७॥एतस्मिन्नंतरे तेन पृष्टिभागे विलोक्य।
तां॥नमनं मानसाकृष्टाद्दर्शयन्तो हरिस्स्वयं॥४८॥वामेन पाणिना पा

श्रातुंकर्त्रंधृहाप्रसीदयतूः।।महाभक्तिपरोदृष्ट्वाप्राहवज्ञासमोहरिः४९ ॥
हरिरुवाच।। ।पौंडरीकमुनिश्रेष्ठपित्रोश्चैवसुसेवकः।।त्वत्तुल्यो
मयाकोपिकलौनेवविलोकितः।।५०।।चरंवृणीष्ववत्सोभद्रंमनसाय
त्तुविरोचते।।त्वंतदास्याभिप्रेषंप्रसन्नोस्मिनसंशयः।।५१।।ततः
११ तोपूजितोश्रियिसाथसेवयामासतंहरिं।।नत्वास्पृष्ट्वातदोवाचयदिदे
स्योवरोमम।।५२।।तदावरमिमंदेहिवि नूसापनदोभव।।त्रिधा
मूर्तिस्थलजलंभूसादेवप्रसीदमे।।५३।।त्रिधामूर्तिसमीकृसतिष्ठे
कत्रयथासुख।।यस्यतेदर्शनेनाशुनर्मो नोरोचतेपरं।।५४।।ए ११
तान्देहिवराम्भर्क्षंपुंडरीकसुशोभित।।तथेत्युक्त्वाहरिःसाक्षाच्छंख
चक्रगदाधरः।।५५।।प्रसन्नोप्यभवत्तंतुजानुदेवस्यनंदनं।। ॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पौंडरीकउवाच॥ ॥त्रिधामूर्तिस्त्रिधाबध्धस्त्रिगुणस्त्रिलोचनः॥
॥५६॥त्रिधाधारस्त्रयीविध्यात्रिमूर्तिस्त्रिपुरस्त्रिषु॥त्रिविष्टपस्त्रिभू
लस्त्रिकंदस्त्रिरूपधृक्॥५७॥इतिस्तुतस्ततोदेवंप्राहगद्गदया
रा॥अनेनैवस्वरूपेणत्वयास्थेयंममांतिके॥५८॥मन्नाम्नाभववि
ख्यातःपुरमेतत्तथेवच॥भुक्तिमुक्तिप्रदंसर्वानुसर्वसिध्यर्थदायकं
॥५९॥तीर्थमेतत्तुसर्वेषांतीर्थानांमस्तकमणिः॥तथात्वन्मूर्तिदेवे
न्द्राक्षेत्रंपापिपुनर्भवेत्॥६०॥तथेत्युक्त्वाहरिस्तत्रतस्यासन्नेव्यति
ष्ठत॥ययोभीमापितत्रैवहरेःपादाब्जसेवने॥६१॥आश्रमपूर्व
यामासकलेवर्षशतानिमुनेः॥एतत्तेकथितंसर्वंकिमन्यच्छ्रोतुमिछ
सि॥६२॥इतिश्रीपद्मपुराणेवाहसंहितायांपांडुरंगमहात्म्येपौंडरीक

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वरप्रदानंनामत्रितीयोध्यायः॥ ॥३॥श्रीदेव्युवाच॥श्रीमादेवि
लियाप्रोक्तासा किंभीमकनंदिनी॥७॥भीमस्वरूपाकालयाचाश्रमपूर्वनं
॥१॥कृतंकिमर्थंदेवेशाकष्ठवर्षेत्रालेगने॥एतत्सर्वंममाख्यातंचकुमर्ह
स्यंशेषतः॥२॥श्रीशिवउवाच॥त्रिपुरोपासनीकश्चन्सुरद्वेषीपुराभ
१२ वत्॥ब्रह्माणंतेनसंराध्यतलाल्लब्धबलान्वितः॥३॥पीडयामास
तान्सर्वान्देवगंधर्वकिंनरान्॥पिशाचान्गुह्यकान्सिध्दान्खगोर
गनगान्नरान्॥४॥स्थावराजंगमान्सर्वान्रक्षवर्यःप्रपीडयत्॥संद्र १२
ब्रह्माचविष्णुश्चययोशरणंशंभोर्वै॥५॥ब्रह्मोवाच॥ ॥जयश्री
शोमहादेवत्रिपुरारेत्रिलोचने॥त्रिलोकात्मन्त्रिलोकेशराजयश्रीचं
द्रशेखरा॥६॥भवानीशजटाजूटमृगेंद्रकुथभूषित॥र कर्मेरोल्ल

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वाभासचंद्रचूडामृगांकधृक्॥७॥रत्नकल्पज्वलाभासजयश्रीभालले

चना॥खड्गखेटनृकमालाचचर्मपाशांकुशस्तथा॥८॥चापबाणगदा

शूलडमरू:शूलिरेवच॥तोमरोभिंडिमालाचमुद्गरोमुशलंपुन:॥९॥

परिघ:शासपट्टीशात्रालघ्नीचभृशुंडिका॥चक्राद्यायुधधृग्देवजयप

चाननप्रभो॥१०॥अवमौराक्षसानूसाक्षाद्भवानेवमहेश्वर॥ ६०॥२

शंकरउवाच॥ब्रह्मेंद्रविष्णुलोकपालानांकथमत्रागमोऽभवत्॥११॥

हेतुंब्रुवंतुमेदेवा:किंवासाध्यंभवेभवेत्॥तत्रसर्वंकरिष्यामिसोमि

र्मास्त्वभवन्मुदा॥१२॥विष्णुरुवाच॥ ॥त्रिपुरेणपुरालब्धोवि

रंचे:परमोवर:॥यास्तेपुराणिबाणेनभेदइष्यतिसांतक:॥१३॥त्त॥

स्मात्त्वमेवदेवेत्राभेदनेतानूक्षमोऽभवा॥इतिश्रुत्वावचस्तस्यतदोवाच७

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मापतिः॥१४॥युद्धार्थंयुद्धसामग्रीतेनसार्द्धंविरच्यतां॥भूरथस्तत्रथं
गेमेचंद्रसूर्येविरच्यतां॥१५॥सैंधवास्तत्रकर्तस्तेगुणेवेदादिनियुताः
याम्यसौम्येनेचांकेहरिनिर्मिः:शुक्लकृष्णाके॥१६॥रात्रायस्तत्रलसत्साः
भानिर्छत्रेविधायच॥स्यंदनेचंविधायाथतयामोयुधकांक्षिणी॥१७॥
१३ रुद्रोधनुस्तथाज्यावादेवनाथःशरोविधिः॥अग्र्यंविष्णुर्वन्हिसुलग्नंपुं
खोधन्वीशिवःस्वयं॥१८॥ततोरथोपविष्टोसौभगनत्रसमभूत्तदा॥
पादेकेतुरथेस्थाप्यद्वितीयंनंदिनीसुले॥१९॥एवंकृत्वाशिवस्तत्र १३
भेदयामासनूपुरान्॥बाणेनैकेनदेवेशारक्षेंद्रेणसमन्वितान्॥२०॥
तत्राभवन्महान्खेदस्तस्माज्जातार्द्रयंनदी॥स्तोमर्कंमर्सम्मुद्गुलात
स्माद्रेभीतिगछते॥२१॥ ॥पार्वत्युवाच॥कुत्रस्थिताकदाजाताकु

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

र्थं तत्र समागता ॥ वक्तुमर्हस्यशेषेण देवदेव त्रिलोहारक ॥ २२ ॥ शिव उवाच ॥ रौद्रकर्मसमुद्भूता रौद्री देवि नदी इयं ॥ रुद्ररूपा महाघोरा घोरक
र्मविनाशिनी ॥ २३ ॥ केधृता सा मया प्राज्ञे लोकानां रक्षणाय वै ॥ अ
थ विष्णुरिलोयालः पौंडरीकालिके प्रिये ॥ २४ ॥ तदा तद्दर्शनेनाशु
सर्वलोका व्रजंति मां ॥ वैवस्वतपुरी तत्र टहश्यासा स्यदर्शनात् ॥ २५ ॥
पश्चाद्यमोपि मां प्राप्य दंडमुत्सृज्य काननं ॥ हिमवत्पार्श्वभागस्थैः
सुरैश्च कमलेक्षणे ॥ २६ ॥ तदा चिंता बभूवाथ इमे रिका व्रजंति के ॥
तत्रेयं प्रेरिता देवी विष्णोः प्लावनसेचने ॥ २७ ॥ रजसो हाति भाराध्यी
लोकान् मोहनरूपिणी ॥ सर्वथा रजरूपा स्यात् तत्र स्थानां परे शिवे ॥ २८ ॥
नारद उवाच ॥ ॥ एवं देवी पुरा प्रोक्ता महादेवेन शूलिना ॥ ततस

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

र्वंमयाप्रोक्तं सर्पराजस्तु भा यते ॥२९॥ किमन्यच्छ्रोतुमिच्छांते सहस्रान
नमेवद ॥ ॥सूतउ० ॥न।तरतप्रकाशायपद्मजात्मप्ररोदयत् ॥३०॥
शौनकादिमुनिश्रेष्ठाः युष्माकंतद्दुदाहृतं ॥ किमन्यच्छ्रोतुमिच्छा।
चोचर्य्यं ऋषिगणैर्मुदा ॥३१॥ ॥इतिश्रीपद्मपुराणेवराहसंहिता
१४ यींपांडुरंग महात्म्ये श्री मोक्षप्ति कथनंनाम चतुर्थोध्यायः ॥६९॥६९॥
उमोवाच ॥ ॥आसनार्थंहरेस्तेनहरिर्वज्रीथवज्रकं ॥ किंदत्तंतस्यमूर्लं।
मिवदद्रीशोदयानिधे ॥१॥ हरउवाच ॥ ॥असुरारेरहिः कश्चिद्वृत्रना
म्नाभवत्प्रिये। भैरवेवमहाभीमः करालवदनच्छदः ॥२॥ पिंगाक्षा। १४
स्त्रिमुखोमायीकूटशास्त्रविशारदः ॥ एवंदेविपरारक्षस्त्रिमुखेश्च
त्रिकर्मकृत् ॥३॥ स्वाध्यायीसवगानंचतपस्वीपरितापयत् ॥ तस्यसौ।

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तिभयेनाशु देवराजो जिघांसितुं ॥४॥ यातस्तत्तपसालीनमायादलक्षतापि
लः॥ परावृत्य ततस्सोस्तैश्रेषयामासचासुरं॥५॥ जिघांसितुं किरातेनेको
यज्ञभागीविधायच॥ ॥इंद्रउवाच॥ ॥याहिभिल्लेशात्वंरक्षंहंतुंदे
वहितायवै॥६॥ कुठारेणाशुतस्यात्ननिछेदयसंबलेनमे॥ किरातउवाच॥६
अहोदेवेंद्रकिंप्रोक्तंत्वयातस्यानिछेदने॥ नाहंक्षमोवलीयत्नः किंविचार्यव्र
वीषिमे॥७॥ इंद्रउवाच॥ किरातधिपतेहरेनिर्मिताविधिनामृतिः॥ त
स्माहमेनंहतायथाशुंश्चदेवयथाहविः॥८॥ पंचहतासुपञ्चे न्नेष्यतिम म
मालयं॥ एवंतस्यवचःश्रुत्वकुठारेणाछिनत्तदा॥९॥ शिरांस्येतानिदेवो
शिरासंपदंद्रंतदासुरः॥ भवत्रंधरोवजीमंदिरास्थेत्वयावृथा॥१०॥ घा
तितंकपटेनाशुभव डिंडीरवेवने॥ लोहदंडस्सूर्यतीर्थेहरेलोष्टसमाशुहि॥११॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

उध्दारार्थं हरिस्तत्र यावदागमनं हरेः॥ तावद्भूलोष्टं हि पौंडरीकस्य चांतिके॥
॥१२॥ तस्मात्तद्दर्शनेयाते चासो लोष्टं प्रयच्छतु॥ तच्च लोष्टं समास्थाय हरे
र्लोष्टं त्वविच्युतिः॥१३॥ अकारोद्देवदेवेशो पादस्पर्शा धरिस्तदा॥ एवं लोष्ट
१५ स्वरूपेण हरेः पादोसुसेवस्रः॥१४॥ नेदं वज्रं भवेद्देवि किंतु वज्रधरो हरिः॥
एवं ते कथितं सम्यग्वज्राख्यानमयि प्रिये॥१५॥ नारद उवाच॥ दिव्ये प्रो १५
क्तं पुरे श्रीनलत्नमणिगणान्विते॥ मयाख्यातं समासेन किमन्यच्छ्रोतु
मिच्छसि॥१६॥ सूत उवाच॥ ॥प्रजानाथपतेः सूनुः ह्येकं श्रवं द्रमवो
चत॥ तच्च विस्तरतो युष्मान् कथितं तु मया मुदा॥१७॥ इति श्री पद्मपुरा
णे ब्रह्मसंहितायां पांडुरंगमहात्म्ये वज्री वर्मकथनं नाम पंचमोध्यायः॥
॥५॥ ॥शौनक उवाच॥ ऋषिमर्यत्वया पूर्वं प्रोक्तं मम सुदुर्लभं॥ अ

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तिष्ठत्र्चिविधोब्रह्मा हरिः पंकेरुहाननः ॥ भूमिरापस्तथा मूर्तिरूपेणासौ

च्छ तिष्ठति ॥ क्षेत्रमानंतथा क्षेत्रं महास्यैवद विस्तरात् ॥ २ ॥ नारद उवाच ॥

पन्नगेंद्र महाभाग देवस्यास्य त्रिमूर्तयः ॥ नमः सूत्रं हिरण्याख्या त्रिषु

स्थानेव संतिताः ॥ ३ ॥ सूत्ररूपा रमा तीर्थे ग्रामस्य ... अनुखा

हिरण्याख्यापरा मूर्तिर्जानुदेव्यस्य चांतिके ॥ ४ ॥ प्राङ्मुखेव यं भवेक्षेत्रानमः

क्षेत्रे प्रकीर्तिता ॥ सूत्रमूर्तेस्तमोमूर्तेः परस्पर निरीक्षणं ॥ ५ ॥ तथा सूत्रहि

रण्याख्या मिथोरुक्मतमेन च ॥ नमः सूत्र हिरण्याभिः त्रिकोणं तु त्रि

कूटकं ॥ ६ ॥ मध्ये चार्धस्वरूपं तु सच्चिदानंदरूपकं ॥ नाररूपमिदं क्षेत्रं पर

र तोनिरतादरादनं ॥ ७ ॥ एवं मूर्तेः स्वरूपं तु प्रोक्तं तेपन्नगेश्वरा ॥ तथा भू

मेः स्वरूपं तु शृणु वक्ष्ये यथाविधी ॥ ८ ॥ यंत्ररूपमिदं क्षेत्रं त्रिकोणं बिंदुरू

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पक्ष।।अष्टकोणं द्वि दिक्कोणं न्यस्तं नागकर्णिकं।।८९।।षोडशारं त्रिवृत्तं च ध
रणी धरणि प्रभं।।इशान्याभिमुखं चैलयंत्र क्षेत्रं धराधर।।९०।।अथास्मिं
न्यंत्रवर्येतु आवर्णानि महेश्वरी।।एकादशाभिलान्यंत्रे तेषु षष्टादि लोच्यते।।
१६ ।।९१।।नंदरामकृतेर्मान मंतरं रसवर्जितं।।प्रतिवृत्तांतरे देवि द्विगुणं चोत्तरोत्त
मं।।९२।।तेन क्षेत्रावधिः प्रोक्तं दंडरूपेण जायते।।सशोध्यः त्रिखतर्कांकाछेष
प्रकृतिसंयुतं।।९३।।व्यासस्यार्धं भवेत्तेन द्विगुणे व्यासउच्यते।।तस्येवाथद १६
शांशांमुकर्तव्यानि यथा प्रिये।।९४।।चूलं दृप्रमितेर्दं वित्रीणि खंडानि कारये
त्।।अथेवूय मंत्रो लेखूषण्णावत्यालयेवच।।९५।।नेत्राभ्याभ्यां पुनर्द्वे तु खा
कैरेकं तलः प्रिये।।वेदा।।बिंदुमितेः प्रापैः क्रमानूखंडे विभज्यचा।।९६।।९७
तत्रादौ प्रथमा रेखा षट्शोतेस्तूत्तरासनेः।।द्वितीयाष्टांगशोलेभ्रवत्तांता

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्यात्तृतीयका ॥१७॥ साग्निगोत्रमिता तुर्या स्याद्वसिष्ठे स्तु पंचमी। षष्टी
वृत्तावधिर्देविना गौगाग मिताष्टमी ॥१८॥ नवमी चाघसख्याकारे रचा
कार्या विचक्षणाः ॥ तत्रादौ प्रथमा देवि षष्ठ्यां चैव नियोजयेत् ॥१९॥ न
वम्यां तु द्वितीया च चतुर्थ्यां तृतीयका ॥ तथाष्टम्यां चतुर्थी सा सप्त
म्यां चैव पंचमी ॥२०॥ षष्ठी प्रोक्ता द्वितीयायां सप्तमी वृत्तसंज्ञके। अष्टमी प्र
थमायां तु तृतीयायामथांतिमा ॥२१॥ एवं मन्योन्यतादेव्यः वेधेन वेधि
ता ॥ न वेयोन्या सर्केतेन जायते यंत्रमुत्तमं ॥२२॥ अथाद्यावरणं वक्ष्ये श्रृणु दे
के मनाविभो ॥ मध्ये त्रिकोणमध्ये तु जानुदेव्यस्तु मोरमा ॥२३॥ द्वितीया
वरणे देवि सहतीर्थं नदे वलाः ॥ रामे ताराम तीर्थं च द्वैपायन सरस्वती
॥२४॥ वसिष्ठः कुशाविंदुश्च वृक्ष केतुः पिनाकिनी ॥ दामोदरः सोमती

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

र्थं चूडापापविमोचकं ॥२५॥ डिंभेश्वरः पाशुपतं हैहयेश्वर एव द्विज ॥ लू
तीयेगारउः शीखर्नदी तथाश्व जटायुधं ॥२६॥ धर्मेश्वरः कोटितीर्थं चं
द्रनाथश्व कपालकं ॥ मांडव्येशोदंडतीर्थं शूलेशः पापभक्षकं ॥२७॥ चंडी
१८ तथार्बुदतीर्थं चंडमेशोरूपकौलकं ॥ कात्यायनि शिलातीर्थं कलाकुंडा ।
भिर धंसरः ॥२८॥ धूम्राक्षी कापिलतीर्थं भंजनी कृष्णतीर्थकं ॥ पिंगू
गिनी भल्लुकं च कालीदेवी चरदूकं ॥२९॥ रुद्राणी शानतीर्थं च भृशुंटेश्वरी
परायणं ॥ चामुंडे चेव चक्रपाणि प्रेलपितृविभूषिता ॥३०॥ डिंभभक्षा ।
क्रौंचमुखी भूलिनी दुर्गनाशिनी ॥ करालदुर्मदा तीक्ष्णा भंडिनी खंडि । १८
कालथा ॥३१॥ रत्नावती चंद्रकांता कुमारी नरवाहिनी ॥ नंदादेवी नत ॥
स्तीर्थनाम्ना चासौ मिलोपवेतू ॥३२॥ षष्ठे महाभैरवश्च कालकापाल

CC-0.Jangamwadi Math Collection: Digitized by eGangotri

चंडकः॥ उन्मत्तश्चैव कल्पांतर रुस्वर्णप्रकीर्तिताः॥ ३३॥ धाराश्चैंबाच

विमलामंदहासासुमंदुरा॥ कादंबर्यारिणीचेणीमंगलास्याप्रलंबिनी॥

॥३४॥ भद्रिका चित्रघंटा च पर्पटी माधुरी तथा॥ अलंबुषा चित्रालाक्षी

षोडशेताः समीरिताः॥ ३५॥ अष्टमे च्युतसंज्ञास्यात् नवमे पद्मनाभ।

कः॥ मध्ये तु निधयो देविदशमे सौरमापतिः॥ ३६॥ तथा सर्वः शिव

श्चैव इत्यादि चतुष्टयं॥ एकादशो विक्रमश्च देवस्तीर्थवनं तकं॥ ३७॥

नारायणस्तथा कृष्णो लक्ष्मी पाप विमोचकं॥ सिद्धेशः प्रवरायोगे यत्रा

स्ते सह गोदया॥ ३८॥ तस्माद्दक्षिणदिग्भागे रसेशः शिवेश्वरो स्त्रिवे॥ ध

तस्योत्तरे महातीर्थं यागेत्री पूर्ववाहिनी॥ ३९॥ एवं यंत्रमयं क्षेत्रं देवैस्ती

र्थैः समन्वितं॥ तथा बिह्वतरं देवैः समंतात्समतां गतः॥ ४०॥ एतते क

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

थितौ भूमिमूर्तिर्दृष्टा गीता जन॥ तथा तीर्थस्वरूपेण तीर्थमूर्तिः प्रदृश्यते॥४॥
महाचंद्रसरे दिव्ये सर्वपापविमोचके॥ सूत उवाच॥ पद्मजा मापुरा पृष्टो
विप्रैर्णकेपतिना तदा॥४२॥ उवाचेदं मुनिः श्रेष्ठास्त सर्वं प्रथितं मया॥६॥
१८ इति श्रीपद्मपुराणे वाराहसंहितायां पांडुरंगमाहात्म्ये मूर्तिमूर्तिक्षेत्रमू-
र्तिजलमूर्तिकथनं नाम षष्ठोध्यायः॥६॥ श्री॥ अपर्णोवाच॥ ॥
किं चंद्रः सरतां प्राप्तस्तु तं चंद्राभिधं सरः॥ यस्मिन् चंद्रस्तथा मुक्तः किं पुनर्ब्रूहि
मे विभो॥१॥ ब्रह्मोवाच॥ गौतमस्य वनिता भुक्ता पुरा चंद्रेण पापिना॥ ततः पुरो १८
धसा शाप्तः क्षयरोगी बभूव सः॥२॥ तस्मादत्र विमुक्तः सा चंद्रभागाभिधं स
रः॥ पार्वत्युवाच॥ कथमत्र विशुद्धोसौ पुनर्भागाभिधं कथं॥३॥ ब्रूहि मे देव

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नाथस्त्वं सादरेणयथाविधि॥ ॥त्रि॥ ॥त्रासेतुमुनिनातत्र चंद्रस्तं
शरणंययौ॥४॥चं ॥हंश्रीःश्रीश्रीःश्रियाधीशःश्रीनिकेतनश्रीनि
धिः॥श्रीकरःश्रीकरस्त्वंतुश्रीधरःश्रीहरस्तथा॥५॥श्रीपरःश्रीपरस्त्वंतु
जयश्रीहरिलेनमः॥इतिस्तुतोगिरासुनुःप्राहविप्रीराविंनदा॥६॥
किंमयोक्तंभवेन्मिथ्यानभवेत्तुकदाचन॥चं ॥त्वयात्रासेजगन्नाथ
कोयात्रालास्तिमेक्षमः॥७॥अलोनशरणंभीतिर्मयात्वलोवलोकिता॥
तलोमेरक्षयैदेवशरण्यंतेवलंमम॥८॥गु ॥लोहदंडेमहाक्षे
त्रेयाहिडिंडीरवेवने॥सूर्यतीर्थेसुपभाभेरक्तमपद्मप्रबोधके॥९॥मरात्म
कुलकल्लोले स्वर्गप्रासादवीचिके॥पुनर्न्नरमरमालाभिःराकुलेमंजु
सिंजिते॥१०॥तमालनीलवकुलेजंबुचूतैःसुदाडिमैः॥कोष्टखर्जूरता

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लेस्कनारीरंभासुगुल्मके॥११॥द्राक्षामंटपसंजुष्टेश्चक्रकोकिलकूजिते॥
एलेःसंविष्टितेयाहि सूर्यसूर्यं विचिंतय॥१२॥नमेशापोभवेन्मिथ्या॥
१९ दर्शितेतेविरूपता॥एवमाज्ञापितस्तत्रगुरुणासोकलानिधिः॥१३॥रवि
तीर्थेजगन्नाथंसुवेर्नौकमन्तासनं॥पश्चात्प्रसन्नोभगवान्सहस्रकिर
णःस्वयं॥१४॥तेनतस्मैकलादत्तायावच्छ्रीपौर्णमांतिकी॥ततःतस्माद
प्रहतायावद्दर्शांतिकं प्रिये॥१५॥एवंविधोविधुस्तस्मिन्तीर्थेयापादपाकृतः॥
तस्मात्सूर्यस्यनाम्नेवचंद्रभागासरोवरं॥१६॥चंद्रात्तवधविभागत्वाच्चंद्रभा १९
गासरोवरं॥एतत्तेकथितंसम्यक्चंद्राख्यानंमयानघे॥१७॥प्रमादा
दुरपापानुश्रुत्वालोकंतुविमुच्यते॥नारदउवाच॥अपर्णानुरोपुण्याहयच्छली
लोकेभागले॥१८॥तत्कथितंमयासर्वंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि॥सूतउवाच॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सुपर्णारिमितोवाच यन्नारदस्तमयाश्रुतम्॥१९॥प्रथितं विस्तरेणात्र शुभं सुरा
न्सुव्रतानिदं॥५०॥इतिश्रीपद्मपुराणेवाराहसंहितायांपांडुरंगमहात्म्ये
चंद्रभागाकथनंनामसप्तमोध्यायः॥७॥पार्वत्युवाच॥देवदेवपरःश्री
भोमुक्तिमालाषडक्षरा॥मुक्तानांमालिकावाकिंकिंवामौक्तिकमालिका
॥१॥षडक्षराकथंजातानित्यावावर्णरूपका॥तथेतराणितीर्थानीयत्रेयं
त्वार्चनंवद॥२॥श्रीशिवउवाच॥योगिनोयांजपित्वाथयांतिब्रह्मसनातनं॥
अतोमुक्ताभिधामालाभातिमुक्तेवकेवला॥३॥चतुर्णांतुलयोयेषुतेषां
येषुलयस्तथा॥तेषांसारंसमुधृत्यवर्णरूपंधृतंहृदि॥४॥देविसोमेश्व
राच्छ्रेष्ठतस्माच्छ्रेष्ठोद्वितीयकः॥त्र्यंबकश्चसुरेंद्रांतोआद्योदीर्घोत
संयुतः॥५॥रमायादिर्मनुर्देविषड्वर्णाख्योमयातव॥मुक्तमालाभिधोदत्तो

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नदेयोयस्यकस्यचित्॥६॥मुक्तमालासुपद्मानिरेफैर्युक्तानिपार्वती॥ध॥
मुक्तैर्युक्तानिसंयुक्तासंयु[redacted]ताछउक्षरा॥७॥अथास्मिन्यंत्रके र्येतुती।
र्थान्यन्यानिते ब्रुवे॥देवताश्चतथेत्रानि बिंदु देवालरेणवे॥८॥तेमेबिंदं
२० तरेदेविरदार्णवेरवोमहान्॥नमस्कृत्यसुपूज्योयंबलिपूजाविधानतः॥
॥९॥तदायंत्रेमनुष्याणांयंत्रासिद्धिश्चवासदा॥परीषणाहुत्तरे प्राज्ञेन
स्माहिंदुःत्रिकोणगः॥१०॥कुंडलेस्थापितेतत्र राक्षसेनसमंयु[illegible]धि॥
कुंडलाख्यमभूत्तस्मान्नृसिंहाधिपसंज्ञक॥११॥तत्रस्नातासकृन्मर्त्यश्चै २०
काक्षरजपंचरेत्॥उधरेत्सप्तगोत्राणिभूतप्रेतपिशाचतः॥१२॥बिंदो
र्वायव्यकोणेतुयोजनेस्त्रित्रिभिःशुभे॥नृसिंहाख्यंमहाक्षेत्रंसर्वपापप्र
णाशकं॥१३॥तस्माद्धर्माधर्मानेनदेवतीर्थानितान्शृणु॥कुंभसूनोर्ग

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

णेशस्य तथा संकर्षणस्य च॥१४॥जाबालेर्ब्रह्मणः तीर्थं कलशी पितृचक्रकं॥
रमारीरवं रथांगारव्यां कल्हारं शांति गोपिजं॥१५॥पौंडरीकं मुक्तके
शी संगमः संगमेंद्रकं॥सूर्यसारस्वतं पाशुदुर्गा हरिहरात्मकं॥१६॥
मार्कंडेकोष्य रामवन्हिब्रह्मतीर्थं परे शिवे॥संगमान्नारदो देवि सेशा
न्ये तु धनुः शते॥१७॥लिंगमूर्तिः स्वरूपेण भद्रराजप्रतिष्ठितः॥तत
स्तस्मादग्निकोणे रयकं मणीकौतुकं॥१८॥पश्यदेवेशि सर्वे शीगोपा
लं वनमालिनं॥ततो नैरृत्यभागे साक्षी मत् त्रिपुरसुंदरी॥१९॥क्रो
शैकेन स्थिता लोकान् सर्वाभिष्टफलायवै॥ततः सोमसमीरे तु देवि
पद्मसरोवरं॥२०॥तस्मात् समाभिधं तीर्थं सर्वदारिद्र्यनाशनं॥पद्मा
दिनिधयस्तत्र स्थापिता पद्मजन्मना॥२१॥दुर्गायाश्चाग्निकोणे तु ब्रं

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

झाणीसुरवंदिता ।।योजनार्द्धंचदेवेशि।सर्वसिद्धिप्रदानृणां ।।२२।।कोटरो
केनसुरेशानिदुर्गादेविलतान्तरे ।।हरिणास्थापितापूर्वरामरूपकलेव
रे ।।२३।।ततःसिद्धिसमासाद्यापश्चाद्यातोदशाननं ।।क्षेत्रस्यास्यत्रिधा
रूपंनकश्चापरथांगकं ।।२४।।जाबालेर्ब्रह्मतीर्थंतंयदा[illegible]प्रहश्यते ।।त
दानकश्चिवाभातिगजनकश्चिमोचकं ।।२५।।नृहरेब्रह्मतीर्थंतंयदादेविप्रदृ
श्यते ।।तदाधनुरिवाभातिकेवलंज्ञानसिद्धिदं ।।२६।।अस्मिन्क्षेत्रेपरेशा
निचित्रमसद्भुतंपरं ।।हरेरंघ्रिसरोजाग्राद्दूरतोभस्त्वधोगतिः ।।२८।।
पातालेसर्वथायातिनिःशेषस्नानयत्रोषकं ।।जया[illegible]हेचोर्ध्वतायातिसुरा
णामध्यनायच ।। ।।नारदउवाच ।।एवमाराधितादेवीत्रीशुना
भूशूलिपाणिना ।।तत्तेहकृत्स्न[illegible]वसेसर्वंकथितंयच्छ्रुतंपुरा ।।३०।।सूतउवाच ।।

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

एवमालपितः श्रीषो नारदेन मुनीश्वराः॥ तदेतत्कथितं युष्मानू सर्वं सा
दरतो मया॥ ३७॥ इति श्रीपद्मपुराणे वाराहसंहितायां पांडुरंग महात्म्ये म
नुदेवतांतरे कथनं नामाष्टमोध्यायः॥ ८॥ ६७॥ ६७॥ श्रीशंकरउवाच॥
अथ यंत्रार्चनं वक्ष्ये शृणु देवि वरानने॥ विंदुतीर्थ परे छिद्रं भूमावतः प्रति
ष्टितं॥ १॥ आयामकोश मात्रं तन्नीप चूलसमाकुलं॥ स्मितं सोरश्य स
पूलमनिर्घनवमुलकं॥ २॥ केकी मराल संजुष्टं पिकचाषशुकावृतं॥
मिलिंदे र्भ्रमप्राणि तन्नाभा कुसुमशोभितं॥ ३॥ एवं विधं वनं तस्मि
न् चवरोरतसंभवः॥ तत्र रुक्ममयं देवि देवस्थानं रवेरिव॥ ४॥ च
तुर्द्वारं मणिगणस्तोरणेनयुतं प्रिये॥ धूमणि श्वेवतारेशो वितानेन॥
सुशोभितं॥ ५॥ प्रतिद्वारं महेशानी प्रसूने रुचिरां बरैः॥ भूषणैर्गंध

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

माल्येभ्रगणपक्षेत्रपरिष्कृतौ ॥६॥ वाहनेन समायुक्तो पूर्वद्वारे शतक्रतुः
तथैव याम्ये वैवस्वत शास्त्रादंडसमन्वितः ॥७॥ पाशी पश्चिमसंयुक्तो ।
१२ नागपाशादहनूप्रिये । उदग्यक्षाधिपस्तत्र वसूनां निधयोद्धनूं ॥
॥८॥ संगीतादिरतस्त्रिभिरममाणां तदंतरे । गंधर्वैराकुलैर्दैवि
नारदाद्यैः सुरोत्तमैः ॥९॥ मध्ये सिंहे तामरसं सहस्रदलरोचि
षं । उद्यतकुंकुमशोभाद्य सुवर्णं चारकेसरं ॥१०॥ कर्णिकायोगतो ॥ २
भानुभानुमध्यगतः शशी । शशिमध्यगतो वन्हिर्वन्हौ पीठं सुर
तर्जं ॥११॥ तत्र स्थितं हरिं ध्यायेत् सच्चिदानंदरूपकं । चतुर्बाहु त्रिनय
नं शंखचक्रगदा[illegible]कं ॥१२॥ सोत्तरीपीतकौशेयं कुंडलाभ्यां वि
राजितं । बर्हि बर्हावलिमालाभिर्विराजितकिरीटकं ॥१३॥ [illegible]

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कुंतलैर्द्विसेवितं आपादिकं॥ सुनासोदारहासं च नासामौक्तिकशोभितं १४
कंजाक्षरं तरदनं रदनीवक्त्रशोणितं॥ चंद्राननं कंठभूषं पद्ममालाविभूषितं॥१५॥ सश्रीवत्सं सांगदं च रत्नकंकणभूषितं॥ अंगुलीयैः सुशोभाढ्यं महामणिगणान्वितैः १६ किंकिणीकटिसूत्राभ्यां हारे मध्यं विराजितं॥ समं घ्रिषोणपद्माभं नूपुरे मंजुसिंजितं॥१७॥ अंगुष्ठाग्रास्रवंतीमौंगं भुभोलिपुरे स्थितं॥ सेवं विधिं हरिं ध्यात्वा पूजनीयं प्रयत्नतः॥१८॥
षोडशोपचारैस्तु देवेशमच्युतादिभिः॥ नारदाद्यैर्मुनिवरैर्दिंगीशैश्च समंततः॥१९॥ पूजनीयं सुरेशानि देवेशं मम वल्लभं॥ अतो ऽंशोस्यौ गृहीत्वाथ आवर्णेशान् प्रपूजयेत्॥२०॥ तत्राद्यावरणे देवि पौंडरीकस्तमोरमा॥ द्वितीये च वरामादिस्तृतीये गरुडादिकान्॥२१॥ चातुर्थे दे

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

चिसंपूज्याकात्यायन्यादिकादेवताः॥पंचमेडिंभमस्ताध्याः षष्ठेभैरवमे
डलं॥२२॥सप्तमेचैवदेवेत्रिपाराध्याधाप्रपूजयेत्॥अच्युतोष्टमकेपूज्यो
नवमेपद्मनाभकः॥२३॥पश्चादिनिधयेपूज्येदैविनीयांतराह्निके॥दश
मेतोरणद्वारेकृष्णाद्यादेवतायजेत्॥२४॥एकादशेमहेन्द्रादिविक्रमा
२३ द्यास्कदेवताः॥अवर्णक्रमतोपूज्यापश्चाद्यंत्रोक्तदेवताः॥२५॥इतरास्तु
नृसिंहादिब्रह्मांताः परिपूजयेत्॥द्वाक्रमेणदेवशियंत्रेयंत्रार्चनंस्मृतं
॥२६॥इतरासांनृसिंहादिब्रह्मांतानामनुक्रमात्॥षोडशोरुपचारैस्तुपू २३
जनंतत्रसंचरेत्॥२७॥जलमूर्तिजलेपश्चादच्युतादिसुरोचितां॥षो
डशोरुपचारैस्तुसंपूज्याभक्तिमान्नरैः॥२८॥आदौयंत्रंप्रपूज्याथजा
लदेवंप्रपूजयेत्॥अन्यथाविपरीतंचेत्तसर्वंविपरीतकं॥२९॥रजमोहप्र

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

दं सर्वं यासांलंनेवगच्छति ॥ एवंविधां यंत्रपूजां यः करोति नरोत्तमः ॥ ३०॥
तस्यांघ्रिरेणुभिः स्नातो भविष्यामि दिने दिने ॥ सच मे वल्लभो देवि किंचि
न्नतेभवेदिति ॥ ३१॥ अत्र बीजमहं देवी वक्ष्यते लोहितायवै ॥ भूसुराणां सप
र्यानुकूले देवः प्रसीदति ॥ ३२॥ एतत्ते कथितं सम्यग्यंत्रे देवार्चनं शुभे ॥
॥ नारदोवाच ॥ ६९ ॥ यंत्रार्चनं पुरा देव्याय पृष्टं भाललोचनं ॥ ३३॥
तत्तेमणिगणाकीर्णफणिराजप्रकीर्तितं ॥ सूत उवाच ॥ काश्यपेयं तु पुरा
वेधियदवोचन्मुनीश्वराः ॥ ३४॥ कथितं तच्च युष्मासु गंगेव सरितां पतिं ॥
इति श्रीपद्मपुराणे वाराहसंहितायां पांडुरंगमाहात्म्ये भूयंत्रार्चनं नाम नवमो
ध्यायः ॥ ९॥ ॥ पार्वत्युवाच ॥ क्षेत्राणां चैव यंत्राणां तीर्थानां तु तथा पु
रा ॥ महात्म्यं कथितं देव यंत्रक्षेत्रस्य मे वद ॥ १॥ शंकर उवाच ॥ ६९ ॥ ७

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कांचिंधाः पश्चिमेतीरे पराशरसरोवरे ॥ असीत्कश्चनपुरा गोरिसुश्रवा ।
ख्यो महान् द्विजः ॥२॥ अपापः सात्विको ज्ञानी संयमी सक्तिमान् दृढः ॥
२४ सत्यनिष्ठः सत्यशीलो संयमी च परायणः ॥३॥ एवंविधो महेशानि स्वा
पियं त्रं व्यलोकयत् ॥ सर्वपापप्रशमनं सोमंगस्य विवर्धनं ॥४॥ पौंडरी
कत्रिकांश्चांतं समंतात्सुरवेष्टितं ॥ दुःप्राप्यं यत्सुराणां तद्दर्शने न
विरूपता ॥५॥ लब्धाते न हि जवराः सकलो विकलोभवत् ॥ एतादृशीतस्य
गतिर्जाताश्रीकमलेक्षणे ॥६॥ बहुकालं विलपता द्विजराजेन भामिनि ॥
दृष्टश्चैको मुनिवरस्तेन दृक्पथागतः ॥७॥ पप्रच्छ कुशलं तं च कुतोयातं २४
समात्वयं ॥ ज्ञातं देवस्त्वसर्वेशावदश्चो रमणीयकं ॥८॥ विप्र उवाच ॥ ध ॥
पौंडरीकपुरादृच्च यातं संप्रति तेन मया ॥ पुंडरीकसमाकारा पौंडरीकसुरा

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वितालू ॥९॥ सुश्रवोवाच ॥ कुत्रास्ते पौंडरीकाख्यं कथं पद्मसमप्रभ ॥ पौंडरीकस्त्कोदेवस्याच्यं दीनदयाच्युत ॥१०॥ विप्रवरोवाच ॥ ॥ धंन्यधंन्यमुनिश्रेष्ठ गुरुस्त्वं सर्वथा मम ॥ विस्मृतं स्मारितं मह्यं पौंडरीकाख्यमद्भुतं ॥ ११ ॥
स एव हि जगन्नाथः श्री शंभुर्भाललोचनः ॥ त्राता सर्वजनानां हि विश्वपालक विश्वसृट् ॥ १२ ॥ विश्वकर्ता विश्वहर्ता विश्वकलुषपापघ्नः ॥ विश्वादि विश्वमध्यं तं विश्वातीतो विश्वधृग्विभुः ॥ १३ ॥ इति स्तुत्वा महेशानिं तं विप्रं ख्यापयत्तदा ॥ पौंडरीकस्य देवस्य चाख्यानं परमं शुभं ॥ १४ ॥ ततस्तेन समयतो पौंडरीकस्य चांतिकं ॥ नत्वा स्पृष्ट्वा लताः स्नात्वा यातो ब्रह्मसनातनं ॥ १५ ॥
योगिभिर्योगलिंग्यासा लब्धा परमार्थतः ॥ सिंहासूर्यस्य सदनं पातो ॥ श्री ब्रह्ममंदिरं ॥ १६ ॥ एवं फलं स्वमहर्षे किं विशेषात्सिद्दर्शने ॥ तदेतन्नक्ष

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मोवतुंससंस्त्रोस्योरगेश्वरः॥१७॥शृणुदेविप्रवक्ष्यामिबिंदुस्थानस्यवैभवं॥
तस्माद्दक्षिणभागेतुवापीपरमशोभना॥१८॥सपुष्करापद्मनिभारत्न
कीलांकाकीलिता॥धन्यसारःसर्जरसोकोष्ठकेनसुधूपिता॥१९॥अलि
२५ मालाकुलादेविसिंजितामंजुगुंजितां॥केकीकेकाकुलातत्रनानात्रकु
निसेविता॥२०॥एतादृशीपरावापीपररूपप्रकाशिनी॥तत्रस्नात्वाहास
कृन्मर्त्योमुच्यतेजन्मबंधनात्॥२१॥तत्रास्तेप्रस्थयोदेविनिशीथिन्यांतु
गायत्री॥श्रूयमाणंमनुष्याणांश्रीविष्णोःकौउनोद्भवं॥२२॥देवदेवप्रि
संस्पर्शात्तुशिलाचक्रध्वजांकुशैः॥अंकिताःश्वेतरूपास्ताःदृश्यंतेसु २५
रसुंदरी॥२३॥तथाबिंदोःसकाशात्तुवन्हेरुक्माभिधांयजेत्॥तत्रचि
न्हंमहेशानिदेव्योदीपैःसमन्विताः॥२४॥पंचकोधःसमंतात्तुनीराजन

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कृत्तोधमाः॥सुधूपैर्गायनैर्दैव्योनृत्यंतिप्रसेहेश्चैलिः॥२५॥नभर्वतिनिश्चि
लास्तत्रसछिद्रावन्हिमंडला॥सितपीतस्वरूपेणसंभ्वरास्तसुराःप्रिये॥
॥२६॥तस्यपश्चिमदिग्भागेतमोमूर्तिंप्रपूजयेत्॥देवस्यपरितोदेवि॥
विंराक्रोधःसुरांगनाः॥२७॥संदीपादीपपुष्पैस्तूधंमिल्लैर्मुक्तगुप्तैः॥
कुर्वंसोयत्नदेविश्रीहरेरंघ्रिपुष्करे॥२८॥एवंतिष्ठंतिदेव्यस्तानिथोव्या
कुलचेतसा॥वलनार्थमर्योहंनिदेवस्यास्यसुपंकजं॥२९॥रात्रिरवंउ
जनानांतुसोगंध्यंदीपदर्शनं॥जायतेश्रवणंतत्रभामिनीनांशुभाभिनी
॥३०॥बाह्यंचिन्हंपुनस्तत्रयवधूमसंन्निभाः॥दृश्यंते॥प्रस्तरास्तोकेसि
तरक्तसितेतराः॥३१॥ततस्त[illegible]स्योत्तरेदेविसूत्रात्मात्मीरमौत्तिकेः॥
पूजनीयःप्रयत्नेनमानुषैःपूर्वरूपकः॥३२॥सर्वानंदप्रदोदेवःसर्वानंदैः

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

समंगलः॥प्रल्हादनारदौ भीष्मविभीषणबलिर्ध्रुवः॥३३॥एतेः पूज्यो वरारोहे सर्वदाः कामकामकृत्॥श्रीं ॥ क्रस्वरूपेण प्रस्तरास्तत्र संस्थिवे॥ ॥३४॥न ते भवंति देवेशि प्रस्तराः लोकशंकराः॥मदीयास्ते परा भक्तास्ते षां स्थानं मम प्रदं॥३५॥ ॥नारदोवाच॥ ॥माहात्म्यं यंत्रराज्यस्येदं व्येख्यातं सुमृत्तिना॥पुरा तां कथितं त्रोषरा दराघन्मया श्रुतं॥३६॥सूत उवाच॥नारदोयमवोचत्कथितं तद्भवन्मुदा॥किंपुनः श्रोतुमिच्छ तेत्तमो वा च्यं शुभान्वितां॥३७॥इतिश्री पद्मपुराणे वाराहसंहितायां पांडुरंगमहात्म्ये यंत्रदेशे त्रिकूटमहात्म्य ....नाम दशमोध्यायः॥१०॥६७॥ ६९॥ ॥श्रीशिवउवाच॥ ॥विंदोः शागंगाभागे तु भृगुरामेत्रा वैभवं॥रामेण स्थापितंलिंगं तस्तजां बूनमैदेश॥१॥रत्नकूट कलाकांतं त्रिहस्तंविस्तृता

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

यत्॥सर्वकामप्रदं नृणां सर्वपापप्रणाशकं॥२॥तत्रातपत्तपस्ती श्री
रामो रघुनंदनः॥त्रिमासान्सिद्धिसाधुपश्चाधालोदन्नान नं॥३॥को
सिद्धयं महातीर्थं सर्वकामप्रदं नृणां॥तत्रास्ते कोतुकं देवि पापाबाणाः रा
रसंनिभाः॥४॥माघशुक्लचतुर्दस्यां जंतुः स्नानेमुच्यते॥तदग्रे व्या
संदेवाख्यं सरस्वसासमन्वितं॥५॥पूर्वं तत्र तपस्तप्त्वा श्री व्यासो व्या
सतां गतः॥तत्र स्थाने तेन लिंगं ज्ञानदं स्थापितं पुरा॥६॥तदारभ्य
महेशानि व्यासाख्यं परमं भवत्॥तत्रास्ते प्रसादं देवि वाग्लेश्वराख्या
सुशोभना॥७॥सो गंधे: सहत्रो देवि त्रिमासे जीयते नरः॥अनुष्ठाने
न मनुना महर्षेपरमं पदं॥८॥कार्तिकशुक्लचतुर्दश्यां तत्रयात्रा सुरेश्व
री॥तदुत्तरं वसिष्ठाख्यं लिंगं परमशोभनं॥९॥सर्वसिद्धिप्रदं नृणां चि

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

२७ त्रमसद्गुतकरी। द्वादशांकषडाधैतु वर्षे मासे दिने प्रिये ॥१०॥ अयं शांभुभा
समानं तस्योपरि तेतार्कधूसरं। तेन मृत्कंवि जानंति ऋषयः संसितव्र
ताः॥११॥ तस्माद् लपमृत्तिं प्राप्य तल्लिंगार्चनमात्रतः॥ मृत्युं जयम
वाप्नोति मनुजो नात्र संशयः॥१२॥ चैत्रे शुक्ल त्रयोदस्यां बुधे यात्रा सु
रेश्वरी॥ तीर्थस्य कुशबिंदोस्तु स्नानमात्रेण मुच्यति॥१३॥ कुकुलाख्यं
परं लिंगं पिनाकिन्या समन्वितं॥ स्थापितं ब्रह्मणा पूर्वं पितरस्तिप्रनितायतं॥
॥१४॥ तत्र लब्ध्वा पुरा ब्रह्मा ब्रह्महत्यांप्रासवानयि॥ तीर्थे स्नात्वा सकृन्मर्त्यो ब्रह्म
योहे विमुच्यति॥१५॥ प्रसरास्तत्र देवशि चतुराननसंनिभाः॥ चैत्र शु
क्लनवम्यां तु तत्र यात्रा सुरेश्वरि॥१६॥ विष्णुर्दामोदरो देवि त्रिदशाख्यं
महासुरं॥ घातितं सवती र्जोसौ तपश्चक्रे परां तिर्क॥१७॥ लिंगं तत्र नि २७

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वेश्याथ स्वनामसदृशीं प्रिये ॥ तदर्थं स्थापितं तत्र विष्णुना श्रीउमाहरं ॥
॥१८॥ दर्शनात्तस्य देवेशि सर्वविघ्ननिवारणं ॥ सोमतीर्थे नरः स्नात्वा ।
सोमलोकं व्रजेद्ध्रुवं ॥१९॥ चूडालकः पुरा कश्चित् ब्राह्मणानां शिखा।
मणिः ॥ अभूच्चांडालभांडे तु प्रजावृद्धिकरः प्रिये ॥२०॥ प्रतिबिंबं सो
मतीर्थे सोमवल्लीहृदयतोसितं ॥ भाद्रशुक्लचतुर्थ्यां तु तत्र यात्रा भवेत् प्रिये ॥२१॥
ब्राह्मणेर्दूषितः सोपि दुःखेनातिसुदुःखितः ॥ तपश्चक्रे महातीर्थे ते
न तुष्टो हरः स्वयं ॥२२॥ शूलेन छेदयामास कलुषं तस्य दुर्मतेः ॥ कलु
षी कलुषात्तत्र मज्जनेन विमुच्यते ॥२३॥ ऊर्जशुक्लनवम्यां तु यात्रा चा
त्र प्रचोदिता ॥ सूर्यचंद्रग्रहे प्राप्ते यात्रा तत्र प्रशस्यते ॥२४॥ तस्मात्त
न्नामकं लिंगं तीर्थं पापविमोचकं ॥ अभूत्सा कृतयुगांते तु देवेशि सुष्टु

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

दुर्लभं ॥२५॥ डिंभेश्वर यथार्थं तु श्री विष्णुद्वादशाद्धिकं ॥ तपश्चक्रे महेशा
नि तेनाहं तोषितः स्वयं ॥२६॥ पश्चात्तस्मै पाशुपतं दत्तं चैतन्मया प्रिये ॥४॥
तेन तस्य वधं कृत्वा यत्र क्षिप्तं महीतले ॥२७॥ तत्र पाशुपतं तीर्थं जातमस्य
द्भुतं शुभे ॥ माघकृष्णचतुर्दश्यां तत्र यात्रा विनिर्दिशेत् ॥२८॥ तेन नाम्ना
२८ भवेद्देवो तीर्थं पाशुपताभिधं ॥ मन्त्रास्तः प्रस्तराः स्तेतु अभिचारादि
कर्मणि ॥२९॥ हयाननः पुराकाश्यां द्विजराजस्तपोनिधिः ॥ तेन संराधि
तो वह्निस्तस्मात्सिद्धिमवाप सः ॥३०॥ मनुष्यास्यः पुनर्जातो प्रसादा
द्धव्यवाहनात् ॥ अतो वह्न्याभिधं तीर्थं हैहयेश विभूषितं ॥३१॥ स्थापि
तं तेन तल्लिंगमग्नतीर्थेन संयुतं ॥ तत्रैस्नात्वा ह्यसकृन्मर्त्यो विरूपत्वात्प्र २८
मुच्यते ॥३२॥ ज्येष्ठशुक्लतृतीयायां बुधहस्तसमन्विते ॥ सर्वसिद्धिप्र

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

दानृणां यात्रा तत्र प्रकाश्यते ॥ ३३ ॥ ॥ नारद उवाच ॥ ॥ इतीदं मे
कथितं त्रोषदेव्ये भगवतो दितं ॥ किं पुनः श्रोतुमिच्छामि वद त्वं गंसु
गीगधृक् ॥ ३४ ॥ सूत उवाच ॥ ॥ एतत्तु कथयामास गिरिराजं सुना
रद ॥ तन्मया भवतामद्य यथा ज्ञातं निवेदितं ॥ ३५ ॥ इति श्रीप
द्मपुराणे वाराहसंहितायां पांडुरंगमाहात्म्ये द्वितीयावरणकथनं
नाम एकादशोऽध्यायः ॥ ॥ ११ ॥ ६९ ॥ श्रीशिव उ० ॥ चंद्रसेनाभि
धः कश्चित् नृपनाथो पुराभवत् ॥ शीलवान् सहिको दाता धर्मी दु
ष्टविनिग्रहः ॥ १ ॥ शांतो दांतः क्षमावान् तो विष्णुभक्तिपरो महा
न् ॥ तस्य भक्तिपरां ज्ञात्वा खगेशं खगगोऽब्रवीत् ॥ २ ॥ विष्णुरुवा० ॥
तत्र याहि जवेन त्वं यत्रास्ते मम वल्लभः ॥ अमुं मनुं समादिश्य

हिरीघ्रंममाँत्तिकं॥३॥ सुपर्णोवाच॥ ॥कोमनुर्नैवजानेहंमयिवा।
च्योदयानिधे॥शिष्यत्तयाशिक्षनिष्यामिचेच्छावंदूंसुभान्वित॥४॥ध्व
हरिरुवाच॥६९॥सुधांशोर्नवमोवर्णःस्तस्मादृष्टमकः॥परः॥पूर्वे
णसहितोदीर्घंततश्चंद्राश्चतुर्थकं॥५॥नारायणाद्वितीयस्तूपंचा
२९ मःपरिकीर्तितः॥तारनसादिगः प्रोक्तोमनुरष्टाक्षरोप्ययं॥६॥उ
पदेश्योत्वयातत्राद्विजराजनृपप्रति॥ॐमित्युक्त्वाततोदेवितमूयातः
पन्नगान्तानः॥७॥जलजेनसमुद्धोध्यविष्णुर्दीक्षांप्रचक्रमे॥पश्चा २९
त्तेसमासाँधायनीतोब्रह्मसनातनं॥८॥अतस्तंनामकंहिंगंती
र्थंश्रीरवाभिधंप्रिये॥स्थापितंनृपवर्येण ब्रह्मानंदप्रदंशिवं॥९॥त
स्मिन्तीर्थेतुयःस्नायात्सप्तजन्मासंचितात्॥सद्योमुच्येतकलुषा

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नूनपुनः किल्बिषंक्षयेत्॥१०॥ज्येष्टशुध्दशम्यांतुयात्रातत्रप्रशस्य
ते॥पार्वतिप्रस्तरास्तत्रस्वर्णपत्रमिवापरा॥११॥मूर्त्तिनस्तपुराक
श्चित्दोर्नानामगणेश्वरः॥अंबिकापतिनारामःपक्षिरूपधरोभवत्॥
॥१२॥जटायुधाभिधानेनधार्मिकःशिवतत्परः॥राघवस्यपृष्ठपत्नि
नतीर्थेऽस्मिन्निपातितः॥१३॥तेनतत्स्थापितंतीर्थंतस्यनाम्ना
महेश्वरी॥पूर्वाख्यापिदेवस्तस्थापितोलोककासिध्दये॥१४॥तत्रमर्त्यः
सकृत्स्नायीभवेज्जातिस्मरःप्रिये॥तत्रयात्रामनुष्याणांफाल्गुन्यां
तुप्रशस्यते॥१५॥अथयात्तुगजच्छायायोगमाहमहाफलं॥चक्रन
न्नासुरद्वेषीदुर्धर्षस्तदिवोकसां॥१६॥तेनसंत्रासितादेवाःपूर्वं
देवासुरकिंनराः॥मनुष्यागणगंधर्वाःस्वर्गपातालमर्त्यजाः॥१७॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पिडिताबहुदुःखेनयस्यश्रीसासुरेश्वरी।।नपुनर्मंडलंउभानोरुदयंयाति।
श्री।श्रिया।।१८।।तत्रैकस्मिन् दिनेदेवि चंद्रःप्राप्तोरवमध्यतां।।चक्रेणाप
तितोभूमौसौविदार्यापिबद्धस्सः।।१९।।तदर्थंन्यूनताजाताचंद्रस्यास्य
तनोप्रिये।।मृगवद्दृश्यतेलोकेरक्षःशृंगविघातनं।।२०।।नाद्यापिपूर्णतां
३० यातिलक्षितांतरभामिनि।।तदासौविष्णुमस्तौषीचंद्रोमृतनिधिर्वि
भुं।।२१।।जयदेवजगन्नाथशंखचक्रगदाधर।।जयनीलाब्जकश्रीशासित
कांतित्रिलोचन।।२२।।कंजाक्षस्मितहासास्यकुंडलाभ्यांविराजित।।श्री
वत्सकौस्तुभोरस्कवनमालाविभूषित।।२३।।परदेवनमस्तुभ्यंलक्ष्म्यं ३०
कश्चंद्रजीवनद्युतिस्त्वसावसानेतुचक्रं चक्रेणभेदयत्।।२४।।तदाच
क्राद्धिमुत्सस्तचनामसुहृद्धरिं।।स्थापयामासचंद्रोसौतीर्थंचक्रा

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भिर्धंप्रिये॥२५॥तत्र स्नात्वा सकृन्मर्त्यो मुच्यते जन्मबंधनात्॥आ मा

से मेलु संप्राप्ते तत्र यात्राप्रशस्यते॥२६॥वासुकीर्मे चिलः पूर्वं सुपर्णा

त्तु हरिणापुरा॥तदर्थं मोचकं तीर्थं वासुकीश्वर भूषितं॥२७॥तत्र

मज्जनतो देवि रिपोर्नैव भयं भवेत्॥श्रावणे शुक्ल पंचम्यां तत्र यात्राप्र

कीर्तिता॥२८॥चनीलरे निवसता धर्मराजेन भामिनि॥स्थापितं लि

गमस्कगंधनुं कोटिसुसिध्दिदं॥२९॥कोटितीर्थमिदं तस्माधर्मेणा

धिष्ठितं शुभा।युजेपौर्णिदिने तत्र नृणां यात्रा सुसिध्दिदा॥३०॥

॥नारद उवाच॥भ्रयान्ये श्रोतव्यानूरांभु सततेशेषमयोदितं॥कावाप्य

स्तिपुनर्ब्रूहि मतः श्रोतुं वदामि ते॥३१॥ ॥सूत उवाच॥ ६॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

धार्मिकाणां मया प्रोक्तं वंशाॅंगेन सुभोगिने॥ कथितं ब्रह्मविद्भिः कृत्स्नं
लब्धं मयि सादरात्॥३२॥इति श्रीपद्मपुराणे वाराहसंहितायां पांडु
रंगमाहात्म्ये द्वादशोध्यायः॥१२॥ ॥श्रीकरुणा०॥ फक निपात
नात्त्रिभुर्दृषि लोलोक शंकरेः॥ तदानग्नः सुभस्माधः कपालेन स म
३१ न्वितः॥१॥ यातः श्रीमहिषाख्यं तु ब्रह्महत्यां व्यपोहितं॥ मायापुर्यां मध्य
मार्गे भिक्षार्थं यातः शंकरः॥२॥ दृष्टो स्त्रिभिः पंचवक्त्रस्त्र्यक्षः श्रीचंद्रशे
खरः॥ नागकुंडलश्रोभाघः घनसार महीधरः॥३॥ नागांबर परीधा
नो भिक्षात्रौकपालधृक्॥ एतद्दृष्ट्वा हरं दृष्ट्वा कामकामेन मोहिताः॥ ३१
॥४॥ ऋषीणां म हि देवियालाः सार्धं द्विवेनताः॥ तदा मुनिवरैश्वा
यं पुनः त्रासो हरः स्वयं॥५॥ तदा लिंगस्य पतनमभून्मे सुरेश्वरी॥ सर्वलिं

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

गंमयंजातंनस्छत्वंक्कापिहृत्र्यते ॥६॥ रेरेवेषधरकस्त्वंस्त्रीणांमोहनरूपकं ॥ लचेदंलिंगमस्कगेक्षयंयातुनसंशयः ॥७॥ सूर्यचंद्रवरौ धेनजलावन्हेस्कविच्युतिः ॥ अग्निहोत्रादिकुंडेषुखलुलिंगस्यदर्शनं ॥
॥८॥ तदाब्रह्माऋषिगणैर्देवेंद्रणहरिर्ययौ ॥ हरिःसापित्रिवंयालः ॥ स्कसास्तोषीधरस्वयं ॥९॥ जयशंभोमृगांकांकभालस्कलोचनतेनमः ॥
जयनागेंद्रहारायनागेंद्राबरधारिणे ॥१०॥ नमोस्त्वभक्ताशायसर्वस्योतिनमोस्कते ॥ नमश्चंद्रविभूषाकर्पूरगिरयेनमः ॥११॥ नमःपंचमुखायाभुनृकरोटीधरायते ॥ नमोदेवविनाशायभक्तरक्षणतेनमः ॥१२॥ इतिस्कूतोमहेशानिविष्णुनाप्राहवेभवं ॥ याहिविष्णुरितस्वर्गंब्रह्मनशंभोगिमंदिर ॥१३॥ लिंगस्यास्यावधिंक्कत्वाएहित्रीघ्रं

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मांलिकं ॥ एवंयाता भुवं भ्रांतो देवो लिंगस्यांतस्य दर्शनं ॥ १४ ॥ नैवाप्तं तु ह
रिः प्राप्तो ह्याश्चर्याणि तत्र कौतुकं ॥ ब्रह्मणा भाषितं च मिथ्याऽकृणुष्वा सर्वे
श्वं ॥ १५ ॥ हरिः पृष्टो हरेणा भुकुत्र लब्धा त्वया वधिः ॥ विश्वपालक स ।
वेंद्रा वद सत्यं मयि प्रभो ॥ १६ ॥ ॥ विष्णुरुवाच ॥ देवदेव उमाकांत
३२ नमया ह्यांको ऽक्लितो वधिः ॥ कुत्रासि सेनज्ञानेहं तवांतं परमेश्वर ॥ १७ ॥ ध्व ॥
शिवउवाच ॥ ॥ कुत्र दृष्टो त्वया ब्रह्मन् लिंगांतो ऽकः परेण मे ॥ इति सं ।
स्मृत्य संस्मृत्य सर्वदेवं परमं प्रभुः ॥ १८ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ ॥ तव लिंग ३२
शिरामस्तकपुरा दृष्टो मया विभो ॥ कामधेनुं पुरस्कृत्य त्रोषस्यां लांतसंग
ता ॥ १९ ॥ एहि धेनु कथं कुत्र त्वया दृष्टास्ति मे वधिः ॥ लिंगस्य वदस्त्री ।
घ्रं सं ब्रह्मणाय मे पुरो दितः ॥ २० ॥ धेनुरुवाच ॥ ॥ त्रोषस्यांतांतसे ॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भासेतत्र जातो तवाब्धिः ॥ तद्गेने वहृष्टोऽस्ति श्रीमृगांकविभूषण ॥२१॥
एवमुक्तो ततो याक्यंहृयोध्यो ह्याह्हृदंबुजे । अक्षीकमिलितत्थ्यंग्ना
शंभुः सशापतो ॥२२॥ धर्मभ्रष्टसपर्यालेनकलोस्यान्निरंतरं ॥ त
थाधनुक्षयास्थ्यैर्यवधंविष्टाविलक्षणे ॥२३॥ ब्रह्मोवाच ॥ ॥वृ
थाग्रासोक्षयादेवसयभाषतसंरो ॥ ब्रह्महा सहरे भूमियाहि विच्युति
हेतुकी ॥२४॥ शिवउवा० ॥ ॥ एवंचेसमपि ब्रह्मनूया हिरोद्रो वि
मोचितुं । अतोवेधातन्नयातो हरश्चात्र समागतः ॥२५॥ मज्जनात्ती
र्थराजेतु कपालेन विमोचितः ॥ श्रीशंभुर्भगवान् तेन नाम्नाचंद्रेश्व
रंशुभं ॥२६॥ स्थापितं लिंगमस्कंपुनः स्तीर्थंकपालकं । चंद्रचंद्रास
मानहा चंद्राख्यंपरमप्रियं ॥२७॥ अस्मिन्नूतीर्थेतु यस्नायाद्ब्रह्म

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्यादिकिल्बिषैः॥ न पुनर्बंधमाप्नोति जन्मसंसारसंभवं॥२८॥ न्टकोरे
टीमिवाभाति प्रस्तरास्तत्र भामिनि॥ चैत्रशुक्लदशम्यां तु नृणां यात्रा
सुसिद्धिदा॥२९॥ पौलस्त्येन पुरा देवि लिंगं परमशोभनं॥ दंडारव्यम
३३ परं तीर्थे स्थापितं कार्यसिद्धिदं॥३०॥ तस्मादत्र मनुष्याणां रावणेव
सुसिध्यति॥ मार्गकृष्णादशम्यां तु यात्रास्तत्र प्रशस्यते॥३१॥ भूते
शाख्यः पुरा कश्चिद् द्विजन्मा गुरुमंदिरं॥ पठनार्थं गतस्तत्र विघ्नमे
कं महत् भवत्॥३२॥ प्रासादाग्रतितालस्य कन्या विप्रवरीतिके॥
कामासक्तामारबलाद्भाहपूर्यमेभुशं॥३३॥ ॥भूतेश्वा उवा०
अहो देवि हयाकिंलसोर्कं तं भगिनी मम॥ न मत्तस्ते कामपूर्त्तिर्याहि ३३
हं सदनं प्रति॥३४॥ इत्युक्ता तेन मुनिना जाता सा वलरखंडिता॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

उवाच मधुरं तं तु प्रसादे गमनं कथं ॥३५॥ निवेशिता ललस्कंधे प्रासादस्या
वरोहणे ॥ तस्याः वीर्यं पतत् स्कंधे ब्राह्मणस्यास्य भामिनि ॥३६॥ तेन कुष्ठ
समुत्पन्नः स्त्रीहत्या जनितो महान् ॥ प्रातःकाले ततः स्नातो यातो विप्रो गुरुं प्र
ति ॥३७॥ तिलकं धरमाणो कुब्ज उपाध्यायस्ततोऽब्रवीत् ॥ ॥उपाध्या
य उवाच॥ ॥किमर्जितं त्वया पापं ब्रूहि सत्यमिमं तिलकं ॥३८॥ अन्य
था शापयिष्यामि सत्यं मोक्षं वदामि ते ॥ भूतेश उवाच॥ ॥प्रासादात्त
व कन्येयं संप्राप्तो तु मया तिलकं ॥३९॥ मारेण पीडिता तीव्र प्राह पूरय मे
शुभं ॥ न मया गणिता देवी पश्चाज्जाता सुदुर्बला ॥४०॥ स्कंधे संस्था
प्य सा बाला प्रासादे संनिवेशिता ॥ तदंतरे पतद्वीर्यं स्कंधे मम सदुष्क
रं ॥४१॥ तस्मादेतद् भूच्चिन्हं मोक्षं ते पुरतो मया ॥ ॥उपाध्याय उ०॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

किं ते नूगपो भयाद्यो आः पापिनूचनितांतकः ॥४२॥ यागृहं सदेहिभुध्यर्थं
यावत्सिद्धिमवाप्स्यसि ॥ ततो सोप्त्रभमाणो पित्तीर्थे नानेन भेचितः ॥
॥४३॥ तस्मात्तीर्थवरे चासौ खनाम्ना स्थापयत् ॥ तीर्थेन भक्षितपापं
तस्मात्ताप विभक्षकं ॥४४॥ अस्मिन्तीर्थे तु संस्नातो सर्वशापाद्विमुच्य
ते ॥ माधवस्य तृतीयायां भुक्तं यात्रा प्रवर्त्यते ॥४५॥ चंडीनाम्ना पुरा
३६ काचित्तापिता भूच्छिवेन ता ॥ कुचाग्रलीलया सर्वं जगतो छयती मि
व ॥४६॥ देव्येदं स्थापितं लिंगं स्वस्य नाम्ना तया शुभं ॥ भुक्तिमुक्तिप्रदं
सर्वान् सर्वाभिष्टफलप्रदं ॥४७॥ शुचिकृष्णा चतुर्दश्यां मत्र यात्रा प्रवर्त्य
ते ॥ उमया स्थापितं लिंगं शिवेन सह मोदते ॥४८॥ अतस्त्रीणां तु ३६
सर्वेषां कांत काम सुकारितिदं ॥ भाद्र शुक्लत्रयोदश्यां मत्र यात्रा प्रवर्त्य

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ते ॥४९॥ नारद उवाच ॥ ५ ॥ अपर्णा येपुरा देवो बभाषे तन्मया तव ॥
सारासारं समुद्धृत्य कुंडलाकांतदी मये ॥५०॥ सूत उवाच ॥ ५ ॥ ऋषि
णा कुंडली प्रोक्तो तन्मया ऋषिणां गणे ॥ भाषितं देव देवस्य यत्तु त्रिकूट
प्रकाशक ॥५१॥ ॥ इति श्रीपद्मपुराणे वाराह संहितायां पांडुरंग
महात्म्ये त्रयोदशोध्यायः ॥१३॥ शंकर उवाच ॥ ॥ कात्यायनाख्य ॥
मुनिना देवि सावभ्रमालिनी ॥ स्थापिता सर्व सिध्यर्थं तथा तीर्थं त्रिलो
चने ॥१॥ अत्र स्नानात् मनुष्याणां सर्वसंपत्तिहेतुकं ॥ श्रावणे चैव पूर्णि
मायामथवा कार्तिके शुभ ॥२॥ पातश्रवणयोगे वा यात्रा तत्र प्रशस्यते ॥
कुंडे न स्थापिता पूर्वं कंडाख्या कुलनासिका ॥३॥ तथा तीर्थं चात्र ना
म्ना सपम्नस्य निवारकं ॥ आश्विनस्य त्रयोदश्यामत्र यात्रा प्रकीर्तिता ॥४॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

धूम्रोनामपुराकश्चितदनुजेन्द्रोमहावलः॥क्रोधवान्धूम्रनेत्रश्चव्याप्तं
लोकत्रयंत्विषा॥५॥त्रासयामासबाहुभ्यांस्वर्गपालान्हमंडलं॥तदा
विबुधवर्यस्तुब्रह्माणंशरणंगतः॥६॥तेनसार्धंययौब्रह्मायत्रास्त
३५ मायिकोहरिः॥ब्रह्मोवाच॥जयदेवदयाधीशविश्वपालकतेनमः॥
॥७॥सत्यमूर्तिःसर्वसत्वसर्वसत्वप्रभावर॥सत्वस्थकसत्वधृक्सत्वीस
त्वज्ञःसत्वकर्मकृत॥८॥इतिस्तुतोहरिस्तत्रदेवसंघैस्तुवेधसा॥ ३५
हरिरुवाच॥ ॥वरंवृणीष्वभोभद्रकिंतेआगमहेतुकं॥९॥ब्र
ह्मोवाच॥ध॥अस्तिकश्चनभूम्यांतुधूम्राक्षःकपिलप्रभः॥नेताद
नुःपुराकश्चिज्जातोदेशेराकर्मणि॥१०॥येनबाहुबलेनाशुत्त्रासिति
त्रिजगत्प्रभो॥यत्रयत्रस्वयंयातितत्रतत्रइयंमहीं॥११॥नेतिप्रक्षाग

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तांकृष्णानक्षमोद्दक्ष्यतेमया॥ व्रतस्तस्यांतकरणेनापरोहृक्ष्यतेहरे॥१२॥अ
तोदैत्येंद्रूतारक्षदेवेशास्मान्प्रसीदभो॥ ॥विष्णुरुवाच॥गच्छंतुदेव
ताःसर्वाःब्रह्मापिसस्यमंदिरं॥१३॥तथातत्कार्यकर्तृसंभावितंतुपुराम
या॥इस्कन्दाहरिणातत्रब्रह्मनालिःपरासरा॥१४॥प्रेरितांतत्रदेवेन्द्रि
सिंद्रेणसमंयुधि॥तदायुद्धंमभूत्घोरमयुलानात्रयंप्रिये॥१५॥प
श्चान्निपायतंभूमौतोषयामासतज्जलं॥तदारभ्यद्वयंदेविधूम्राक्षी
नामनामतं॥१६॥ख्यातिमापत्रयेलोकेतथातीर्थंतनुप्रभ॥अत्रस्ना
तासकृमर्त्योब्रह्महत्यांकिमवाप्नुयात्॥१७॥आरोग्यायुस्तथालक्ष्मीर
भतेनात्रसंशयः॥अत्रयात्रापराःस्तातुभाद्रकृष्णाष्टमीबुधे॥१८॥स्थ
पितात्रऋषिणापूर्वंगजनीनामनामतः॥देविदेवीकृष्णातीर्थंलोकस्य च

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सुसिद्धिदं ॥१९॥ चतुर्दंडप्रमाणेन भूमावंतः प्रतिष्ठितौ ॥ यात्रा तत्र मशौहैनि
मधुशुक्लाष्टमी दिने ॥२०॥ भल्लुकाख्यः पूर्वदेवस्तस्य पंचास्त्सिद्धये ॥ अवे
तीर्णा महादेवी पिंगांगीति पिंगांगिनि ॥२१॥ कार्यं तस्य समासाद्य आस्ते भै
रवरूपिणी ॥ अहन्या तु मनुष्याणां दृष्टमात्रेण मृत्युदा ॥२२॥ यंत्रं जुगो
३६ पयद्यास्तु पश्चिमां दिशमाश्रिता ॥ युजेष्ट्यां तत्र यात्रा शुक्ले नृणां सुसिद्धि
दा ॥२३॥ कालिके यवधार्थं तु तत्र काली समुद्भवत् ॥ रुद्रशक्तिं समादाय
त्रिजगद्रक्षणाय वै ॥२४॥ रुद्रतीर्थेन संयुक्ता काली कालभयापहा ॥ तत्र ३६
स्नात्वा सकृन्मर्त्यो रुद्रलोकं गमिष्यति ॥२५॥ अत्र यात्रा नृणां प्रोक्ता दीपिका
यां सुसिद्धिदा ॥ रुद्रेणाराधिता देवि रुद्राणी ज्ञानदायिनी ॥२६॥ तदा प्रभृ
ति सा देवी रुद्राणी ज्ञानतीर्थके ॥ प्रभूतु ख्याता त्रैयेलोके ज्ञानदं सर्वसिद्धि

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

दं ॥२७॥ एकादश्यावरारोहेयात्रालक्षप्रदास्यते ॥ व्यासलोलः पुरालक्ष्म्यं
शुंठं नाशिनु परं ॥२८॥ चंद्र आराधनं देव्या बलुका त्वं वरानने ॥ प्रसन्ना
साभवत्तत्र तं [illegible] स्थिता शुभा ॥२९॥ तदारभ्य हि [illegible] तन्नाम्ना
ख्याति प्राप सा ॥ पारात्रारं तु तत्तीर्थं अभूल्लोकशुभंकरं ॥३०॥ अत्र या
त्रा जन [illegible] पो पशुक्लाष्टमी दिने ॥ चंडमुंडवधार्थं तु चंडी चंडीपुराव
तु ॥ [illegible] र्थेन संयुक्ता महाप्रेतनिवासिनी ॥ [illegible] क्षेतव्या मनुष्यैः स्व
भाद्रकृष्णाष्टमी दिने ॥३१॥ ना [illegible] भु नामा नृपः कश्चित्ते न राज्यस्य
सिध्दये ॥ स्थापिता देवि क [illegible] ल्याणी सर्वकल्याणदायिनी ॥३२॥ दे
ष्टव्या साप्रयत्नेन नरै राज्य सुसिध्दये ॥ अत्र यात्रा प्रदातव्या भाद्रशुक्ला
ष्टमी दिने ॥३४॥ नारदउवाच ॥ शंकरेण पुराप्रोक्ता दुर्गायां दुर्गनाम्नानी ॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ततेमयाभक्तवर्यप्रोक्तंत्वांसर्वसिद्धिदं॥३५॥ सूतउवाच॥ ऋषिणायतु
पुराप्रोक्तंभक्तराज्यस्यसिद्धये॥तत्सर्वंकथितंप्राज्ञान्संग्रहेणयथा
श्रुतं॥३६॥ ॥इतिश्रीपद्मपुराणेवाराहसंहितायांपांडुरंगमहा
३८ त्म्येचतुर्दशोध्यायः॥१४॥ ॥शंकरउवाच॥ ध्व॥देवानांचमनु
ष्याणांदुर्धर्षोदानवोमहान्॥तेनसंराधितोदेवमहेन्द्राख्यउमापतिः॥१॥
ततोलब्धबलेनाशुत्रिजगत्पीडनेक्षमः॥तस्यहंतानदृष्टोस्तित्रिलोकेषु
प्रियेतथा॥२॥अतोब्रह्मादिदेवैस्तुप्रार्थितामायिकेश्वरी॥तयाविधि ३८
क्षिप्तोडिंभोडिंभभक्षाअतःप्रिये॥३॥तदाप्रभृतिदेवत्रीडिंभभक्षेति
विश्रुता॥इतस्तीर्थानिसर्वाणिदेवताख्यानिपार्वति॥४॥तस्मान्मञ्ज
नतोचात्रजयोलोकेप्रतापवान्॥आषाढस्यचतुर्थ्यांतुतत्रयात्राप्रशा

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्यते ॥५॥ एवमेव महेशानि क्रौंचास्यस्य विदारणे ॥ अवतीर्णा पराशक्तिर्वै
ष्णवी विष्णुवल्लभा ॥६॥ तया निपातितो देवि सः क्रौंचस्यो दुर्गमो महान् ॥
तदारभ्य सुरश्रेष्ठे नाम्ना क्रौंचमुखीत्यभूत् ॥७॥ खगोरगनराणां तु भ
यमस्याः सुदर्शने ॥ न भवेत्तस्य देवेशि सर्वसिद्धिधरो भवेत् ॥८॥ चै
त्रशुक्लत्रयोदश्यां तत्रयनं सुसिद्धिदं ॥ मूलेन मूलिनी मूलं मूलमूलं वि
दारयत् ॥९॥ मूलिनी तेन जातेयं मूलमूला सुमूलिनी ॥ अतः प्रयत्नतो
वीक्ष्या मूलिनी मूलनाशने ॥१०॥ अत्रयात्रा सुरारंभे सहस्यैके भूतशु
क्ल ॥ शात्रौ दुर्गविनाशाय प्रार्थिता दुर्गनाशिनी ॥११॥ हेरंबनृपवर्येण
अतो दुर्गाभिधाभवत् ॥ नरेंण वानरेंद्रेण प्रेक्षितव्या प्रयत्नतः ॥१२॥
संकटं न भवेत्तस्य रणे दुर्गे वने रिपौ ॥ अत्र यात्रं प्रवारस्तु चतुर्दश्यां तु मा

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

गेगे ॥१३॥ करालाख्या महाशक्तिः हरिणा प्रार्थिता पुरा ॥ इलोयाम्भिपुरः प्र
ज्ञिलयायेयं मम मौलिकं ॥१४॥ कराल्यस्यव धार्थं तु भुजत्वं लेन शुध्यति ॥ अ
तोदेवास्तलोयाता श्रीविष्णोः परम प्रिया ॥१५॥ अनयांतं चिभाव्याथ
दुर्धर्षस्यास्यदुर्मतेः ॥ स्थितं क्षेत्रस्य संसिध्येद्दुष्टनिग्रहहेतुना ॥१६॥
३८ पूजनीया प्रयत्नेन कदाचिदनुन्मुखा ॥ मनुष्याणां भवेद्देवि देवी देवेश्व
री शुभा ॥१७॥ अत्र यात्रा प्रशस्ता तु भूताष्टम्यां रवेर्दिने ॥ अथवा चैत्रशु
क्ले तु तृतीयायां प्रशस्यते ॥१८॥ दुर्मदाख्यपुरा काचित् मदायस्यासु ॥ ३९
दुस्तरः ॥ एवं विधां तु लाद्दृष्ट्वा दुर्गां लोकदुष्करी ॥१९॥ आज्ञापयत्ततो
देविवासिषां मनुनालदा ॥ तया आराधितो मंत्रस्तेन भूज्ज्ञानिनां वरा ॥
॥२०॥ अतो देवेशि सर्वेषि तस्या नाम्ना अभूद्दयं ॥ ज्ञानोमलिकरान्ट

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

णां प्रेक्षितव्या विशेषतः ॥२१॥ शुक्ले शुक्ले दशम्यां तु तत्र यात्रा प्रशस्यते ॥
तीक्ष्णेन दनुजेंद्रेण स्थापितेयं स्वसिद्धये ॥२२॥ तदारभ्य महादेवि लोके
ख्यातिमवाप सा ॥ तत्र यात्रं मनुष्याणां शुक्लकृष्णाष्टमी दिने ॥२३॥ त्रिभ
नामपुरा मायी अभूल्लोकत्रयं विषि ॥ ददाह सकलं विश्वं स्वर्गपाताल
संज्ञकं ॥२४॥ इयं माया तदा मायी प्रेषयामास तं सुरं ॥ तयायं घाति
तो रक्तरत्न नाम्ना भूतदा प्रिये ॥२५॥ रोहिणी तु शनौ भासे तथा भूताष्टमी
दिने ॥ संवीक्ष्या सा नरैस्तत्र सर्वारिष्टविनाशने ॥२६॥ महासेनाधिपः
कश्चित् नृपनाथो त्रिविक्रमी ॥ तेन संस्थापिता युद्धे खड्गसिद्धिप्रदा म
हान् ॥२७॥ तस्मात् सत्त्रिवरैर्देवि लोकनीया प्रयत्नतः ॥ यात्रा शुक्ल च
तुर्दश्यां पौषे तत्र प्रशस्यते ॥२८॥ रत्नानं धयोगो सुनिर्मिता विधि

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नपुरा ॥ अतो रत्नावती देवी लोके ख्याता भवेत्प्रिये ॥ २९ ॥ दर्शनाय हरेर्देवि रत्न
कूटे रिहागता ॥ इमां रत्नमयीं भूमिं दृष्ट्वा सा च्छु जिता भवत् ॥ ३० ॥ तदार
भ्य महेशानि तत्रैवास्ते तु देवता ॥ वीक्षणीया प्रयत्नेन पुत्ररत्नादि सिद्ध
ये ॥ ३१ ॥ बुधे वाथ नवम्यां वा मार्गकृष्णाष्टमी दिने ॥ तत्र यात्राप्रदा स्तातु र
३९ त्नादिकाम्यया ॥ ३२ ॥ चंद्रकांतापुरात्तत्र पूर्वके सुदुष्करं ॥ तया ना
म्ना स्वकीयेन स्थापिता सा पुरा सुरा ॥ ३३ ॥ वीणि दृष्टीया मनुष्ये स्तु सर्वका ३९
र्यसुसिद्धये ॥ सप्तम्यां मार्गकृष्णस्य यात्रा तत्र प्रकीर्तिता ॥ ३४ ॥ शिवेन
स्थापिता पूर्वं कुमारी नाम नामतः ॥ कुजनान्मारणे सक्ता कुमारीति प्रच
क्षते ॥ ३५ ॥ अवलोक्य सुपूज्या सा मारीभयनिवारणे ॥ अष्टम्यां शुक्ल
पक्षे तु यात्रा तत्र प्रशस्यते ॥ ३६ ॥ वाहनं तु नरो यस्याः सा देवी वानरवा

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

हनी॥ स्थापिता शंभुना पूर्वं विद्यासिध्ये शुभानृणां॥ ३७॥ विक्षिणी याप्र
यत्नेन वा ञ्छितार्थसुसिध्यये॥ यात्रा तत्र प्रकर्तव्या तु पौषशुक्लाष्टमी दिने॥ ३८॥
नंदा देवी लिप्रोक्ता विंध्याचलनिवासिनी॥ साक्षात् पितापरा देवी भूक्ति
नाक्षेत्रसिध्यये॥ ३९॥ अतीव भक्तितः पूज्या बलिपूजाविधानतः॥
यात्रा तत्र प्रकर्तव्या तु चैत्रशुक्लाष्टमी दिने॥ ४०॥ ॥ नारद उवाच॥ ॥
आवर्णस्थित देवीनां माहात्म्यं भूक्ति नापुरा॥ कथितं तन्महादेव्ये मयाग्रे
षतवो दितं॥ ४१॥ ॥ सूत उवाच॥ ॥ अवोचद्भगवान्नूतस्ये तन्म
या तु भवान्मुदा॥ कथितं ब्रह्मवर्याणां यथाभाग वलो दिता॥ ४२॥ ॥
इति श्री पद्मपुराणे वाराहसंहितायां पांडुरंगमहात्म्ये पंचमावरणक
थनं नाम पंचदशोध्यायः॥ ॥ छ॥ शंकर उवाच॥ अथैतं सर्वं प्रवक्ष्यामि
त

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भैरवानां सुमंडलं ॥ स्थापितं शंभुना पूर्वं श्रीविष्णोः क्षेत्ररक्षणे ॥१॥ आ
सीत्कश्चिद्सुरा गौरी भृंग नामा महीपतिः ॥ धार्मिकः परमो ज्ञाता दांतो
दानदयापरः ॥२॥ षण्णवति मिताते न कृता यज्ञाः सुरेश्वरि ॥ एवमालो
क्य देवत्राः प्रेषया मास ये त्वं ॥३॥ विघ्नानां यज्ञविध्वंसे तत्रा ज्ञा महा
४० बलः ॥ महाभैरव संस्थानं चक्रे यज्ञ पुरोगतां ॥४॥ तदर्थं सतु देवेन्द्रो ४०
वीक्षो विघ्नविनाशने ॥ अष्टम्यां च चतुर्दश्यां भौमेयानं प्रशस्यते ॥५॥ काल
ख्यो भैरवो देवि महाभय निवारणः ॥ कार्त्तिकेयः सुसंराध्यस्तस्मात्कालभि
यः प्रिये ॥६॥ सोपचारैर्मनुष्यैस्तु वीक्षणीयः प्रयत्नतः ॥ भाद्रशुक्लाष्टमी
मासे भौमेयात्रा प्रकीर्तिता ॥७॥ योगिनामादिनाथादि कापालमतसि
द्धये ॥ विस्तारितो येन देवि स पूर्वं भैरवाननः ॥८॥ भैरवाभोभवेत्समं

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नुष्यो अरिसंगरे ॥ तस्मात् शुक्ल चतुर्दश्यां वीक्षणीयो नरैः प्रभुः ॥ ९ ॥ चं
डकालमहाकालः सृजते यः प्रभुं स्वयं ॥ भूतानां संपूज्यो येन येन वन्हिजलाः
गमः ॥ १० ॥ येन यं नीयते पृथ्वी येन यस्मिन् विलुप्यति ॥ एतादृशं जनै देवि क्षे
त्रवासः सुसिद्धं ॥ ११ ॥ पूजनीयं प्रयत्नेन बलिपूजाविधानतः ॥ युज्येष्टम्यां
नृणां तत्र यात्रा भवति सिद्धिदा ॥ १२ ॥ भीषणो भैरवनाम्नायं ततिनास्ति
पितः पुरा ॥ अतो नाम ताभिधो देवि भीषण प्रख्यातिमः परः ॥ १३ ॥ सुरामां
सोपहारे रक्तपूजाविधानतः ॥ पूजनीयः प्रयत्नेन मनुष्यैः रामसिध्यये ॥ १४ ॥
कृष्णापक्षे चतुर्दश्यां शुक्लाष्टम्यां शुभे दिने ॥ यात्रा भवति तस्यैव नृणां स
र्वसुखावहा ॥ १५ ॥ दग्धा सर्वाणि कल्पांते भुवनानि यसो प्रिये ॥ ननर्त स
र्वसर्वत्रो लीलया विश्वपालकः ॥ १६ ॥ पूर्वमाराधितो देवि धन्विनाभूत्

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पाणिना॥ पिनाकबल्लसिध्यर्थं कर्षणे के लोकर्षणे॥१७॥ अतो नरै प्रयत्ने
न कल्पांतभीषणो महान्॥ चैत्रशुक्लचतुर्दश्यां संवीक्ष्य सर्वसिध्यये॥१८॥
रुरुर्नाम पुरा कश्चिद्ब्राह्मणानां शिखामणिः॥ शांतो दांतस्तपस्वी च स्वाध्या
४१ यनिरतः सदा॥१९॥ एतादृशो ह्यभूद्देवि सर्वलोकशुभंकरः॥ तेन संरा
धितः पूर्वं भैरवो यं महात्मना॥२०॥ प्रलयानलसंकाशो विधुसंज्ञसमप्र
भः॥ पिंगाक्षो रक्तरोमा च अष्टादशभुजैर्युतः॥२१॥ तोमराद्यायुधो दे
वि सर्वशक्तिसमन्वितः॥ स्वानंदस्याश्रये तेन उपचारैः सुपूजितः॥२२॥ सो ४१
पस्कारैर्मनुष्यैस्तु संपूज्यो भक्तितत्परैः॥ तेन सिद्धिप्रदो नृणां भविष्यति
न संशयः॥२३॥ भाद्रशुक्लचतुर्दश्यां मत्रयात्रा प्रशस्यते॥ स्वर्णाख्यो भैरवो
देवो देवि स्वर्णसिद्धिप्रदायकः॥२४॥ स्वर्णप्रदो भवेन्नृणां बलिपूजासुसे

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वितः॥ चैत्रशुक्लाष्टमी मासे तत्र यात्रा सुविस्तरा॥२५॥ ॥नारद उवाच॥ ॥
मंडलं क्षेत्रवराणां तु भाग्नि न्येय त्वचोदितं॥ तमसंतन्मया प्रोक्तं मयि ज्ञातं सुतस्व
तः॥२६॥ ॥सूत उवाच॥ ॥विश्वकसंयसुराप्राह देवर्षि देवसत्तमः॥
॥तन्मया भूसुरान् प्रोक्तं त्वां सितान् सुव्रतोत्तमान्॥२७॥ इति श्रीपद्मपुराणे वा
राहसंहितायां पांडुरंगमहात्म्ये षष्ठमावरणे षोडशोध्यायः॥ ॥१६॥
शंकर उवाच॥ ॥वाराक्षादिमुखादेव्यो देवि तेव्यक्तिसांप्रतं॥ आवर्णे सप्त
मे चास्य यंत्रराजस्य याः प्रिये॥१॥ ब्रह्मणस्तु दिनांते तु जाता एकार्णवा मही॥ त
दाकल्पादिकाले तु स्थितो हरिर्वटच्छदे॥२॥ महर्लोकांतमाश्रित्य संश्रितं ज
त्वसंपूर्वं॥ यथापूर्वं जनान् स्रष्टुमुद्यतः परमेश्वरः॥३॥ चिंतयामास सहस्
त्रं युगानां जलसंगतं॥ चतुर्युगसहस्राणि ब्रह्मणो दिनमुच्यते॥४॥ तदेवनि

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

न्नायांस्तुप्रमाणंगदितंशुभे॥दिवसस्यविरामेतुब्रह्मणोभगवान्रविः॥५॥स
हस्रकिरणैर्दीप्तैर्गुणस्तुत्रिलोचनः॥वमत्यग्निंमहाघोरंसर्वभूनिकृंतनं
॥६॥एवंपुर्षैश्चवबुभिर्जलदानुजलप्रदाः॥तदोव्यांस्तुजनाःसर्वेऋषयः
संस्थितव्रताः॥७॥वर्षेषुजनलोकेपिनिरायंचापिवेधसः॥स्थावराजं
४२ गमाःसर्वेदग्धाःकालाग्निनातदा॥८॥कतिचिद्वर्षपर्यंतंवातिवायुर्महा
बलः॥वर्षंतिजलधाराभिःकरिणांतुकरेवही॥९॥कतिचिद्वर्षपर्यंतंब्रह्म ४२
णास्तुनिशामुखे॥द्वीरूपामहाभूमिःसप्तपातालसंमिता॥१०॥साग
रैःसप्तभिर्दैविव्याप्तमेकोदरंनभः॥तदानिशावसानेतुसृष्टिसर्जनहेतुके॥
॥११॥हरिर्ब्रह्मशिवादेवाद्रूमेरुधरणायवै॥न्यग्रोधस्यतलासेतुस्थितो
देवोंबुजेक्षणः॥१२॥तदासोप्रार्थयामासशक्तिंयाराहरूपिणी॥मास्त्वंकर्तु

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भवेत्तस्याः धारणं सर्वधारिणी ॥१३॥ अतोसौ भगवान् विष्णुर्भूधरस्तु भवत्प्रिये
अतिभीमो महादंष्ट्री प्रविवेश जले तदा ॥१४॥ क्षोभयामास सकलं जलं जन
समाश्रयं ॥ संवर्त्तजलदाघातं बृंहितं च पुनः पुनः ॥१५॥ रसातलमंत्रेषे
ण मृग्यमाणो किटिस्तदा ॥ अभूद्युद्धं महाघोरं हिरण्याक्षसमाश्रयं ॥१६॥ अ
भूतपूर्वं बाहुभ्यां ततः क्रुद्धो महाकिटिः ॥ दंष्ट्राग्रेण द्विधा तं तु पाटयामास संयु
गे ॥१७॥ जनलोकावधिस्तस्य रूरकमभूज्जलं ॥ मुनिभिस्तज्जलैर्दृष्ट्वा त
ज्ज्ञातं किमभूदहो ॥१८॥ पश्चाद्ध्यानबलेनाभुज्ज्ञातो वाराहसंभ्रमः ॥ ततो
देवगणाः सर्वे ऋषिभिस्तं स्तुवन्मुदा ॥१९॥ ततस्तु तं रसातलेन पातालतलह
गामिनी ॥ दंष्ट्राग्रेणोद्धृतां भूमिं सर्वसत्त्वसमाश्रयां ॥२०॥ नारायणगिरे
रम्ये शेषाकारं न्यधापयत् ॥ तदा चित्ते विचिन्वन्सन् महापोत्री महाबलः ॥२१॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ममेदंरूपमत्युग्रंतमाकारंसुदुर्धरं।।तदाभीषणमाहूय अर्धंतस्मै प्रयच्छतू।।
।।२२।।अर्धंविष्णुपुरे देवि स्थापितंसहसंगतं।।तदारभ्यइयंशक्तिःस्थापिता
हरिणापुरा।।२३।।भुक्तिमुक्तिप्रदासर्वान्सर्वकार्यसुसिद्धिदा।।अवत्वयंवीक्ष
णीयासाचैत्रशुक्लाष्टमीदिने।।२४।।ओंवेयस्यपुराकश्चिन्नृपानाथोमहाब
लः।।शांतोदांतस्तपस्वीचक्षात्रकर्मविशारदः।।२५।।तेनसंस्थापितादेवी
४३ स्वस्यनाम्नासुरेश्वरि।।अत्राराधनशीलस्यभुक्तिमुक्त्यैकवल्लभः।।२६।।
अतोनरैःप्रयत्नेनप्रेक्षितव्याविशेषतः।।भाद्रशुक्लचतुर्दश्यांमथवाष्ट ४३
मीदिने।।२७।।अभूदद्भूतपूर्वस्यविमलाख्योसुरद्विषः।।तस्यपंचेषुसि
ध्यर्थंप्रार्थिताविमलापुरा।।२८।।हरिणेयंमहाशक्तिःसर्वशक्तिसमन्वि
ता।।जनैरियंमतावीक्ष्यासर्वदुःखनिवारणा।।२९।।आषाढस्यचतुर्दश्यां

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शुक्लपक्षे प्रयत्नतः ॥ लीलावतारमापन्नो रमणीनां सुलीलया ॥३०॥ मदहा
सेतिया शक्तिः प्रार्थिता हरिणा पुरा ॥ तया संजनयन्मोहं स्त्रीणां लाव
न हेतुना ॥३१॥ अवलोक्या तदर्थं सा सर्वकामार्थसिद्धये ॥ युजे शुक्लाष्टमी
मासे बुधार्के वा प्रयत्नतः ॥३२॥ यां शिवः प्रेषयामास घातितुं मदुराभिधं ॥
महारक्ष महाघोरकालकूटमिवापरं ॥३३॥ हननात्तस्य देवी तन्नाम्ना
ख्यातिमापसा ॥ अतोऽर्चनीया नवम्यां तु बुधेष्टम्यां विशेषतः ॥३४॥ कर्द
बस्यासुरस्यास्य देविनि घातिहेतुका ॥ प्रेषिता शंभुना पूर्वं शक्तिः सा तुप
राभिधा ॥३५॥ तया निपातितो रक्षः तन्नाम्ना विश्रुताभवत् ॥ वीक्षणी
या प्रयत्नेन आषाढ्यां वा तु सा गवे ॥३६॥ इंद्रेणाराधिता देवी महाकोलकुलं
तका ॥ करालविकटा पिंगा आसमंताद्रणांगणे ॥३७॥ जेतुं रक्षगणं सर्वस्थ

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

र्गपातालदुःखदं॥ ततोदेविचिलोक्यासाआरणीरणसिध्दये॥३८॥मार्गे
वेचकृतीयात्रांनवम्यांवासुखावहा॥ ॥ नारदउवाच॥ ॥देव्यैप्रो
क्तंहरेणाम्बुलमामुक्तंमयानघ॥३९॥सर्वसंपत्तिजननंमांगल्यानांनिधिंप
४४ रं॥ ॥सूतउवाच॥ इत्येषायकथितंविप्रानारदेनमहात्मना॥४०॥तन्मा
याअखिलंयुष्मान्प्रथितंसर्वसौख्यदं॥इतिश्रीपद्मपुराणेवाराहसंहि ४४
तायांपांडुरंगमहात्म्येसप्तमावरणेसप्तदशोध्यायः॥१७॥६९॥
शंकरउवाच॥ ॥अथदेविप्रवक्ष्यामिवेण्यामहात्म्यमुत्तमं॥असी
त्कश्चित्पुराविप्रोभास्करक्षेत्रतत्परः॥१॥अपापःसात्विकःशुध्दोविज्ञान
निधिहेतुकः॥शांतोदांतोलोदयालुश्चस्वाध्यायनिरतःसदा॥२॥अन्व
हंभास्करक्षेत्रेवेण्यांमज्जनहेतुना॥दूलोयातिप्रयत्नेनतेनसंस्विन्न॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मासेने ॥३॥ दृष्ट्वा देवेन्द्रितं विप्रं भक्तानां तुष्टिरवामणिं ॥ प्राह श्रीभगवान् विष्णुः सस्त्र किरणः स्वयं ॥४॥ ॥सूर्य उवाच ०॥ ॥ तवतीरे तु विप्रर्षे वसाम्याभिः सुसंयुतः ॥ न त्वया अन्वहं येयं मम क्षेत्रां तिकं शुभा ॥५॥ भास्कर उवाच ॥ यदि प्रीतो सि चेद्देव तव क्षेत्र ममां तिके ॥ सांगोपांगे भवेन्नूनं तदाया च्यो वरो मया ॥६॥ सूर्य उ ०॥ ॥ त्वयोक्तं तु तथैव स्यात्त्वया याचितं द्विज ॥ एतत्क्षेत्र वि लोपेन तव क्षेत्रं प्रसिध्यति ॥७॥ इति तस्य वरं दत्वा हरिरंतर्दधे तदा ॥ तदर्थं निर्मितं तत्र प्रयागाख्यं विधापुरा ॥८॥ षट्सहस्त्र मिते भ्वापे ः विंदो नैरृत्य कोणगं ॥ श्री सूर्य ● पर्वतादीरे धनुष्याणां त्रात त्रये ॥९॥ नैरृत्ये तु स्थितं क्षेत्रं प्रयागाख्यं महद्भुतं ॥ विष्णुप्रजा तिर्नाम क्षेत्रमी रामुख प्रिये ॥१०॥ सिता सिता सरिध त्र ॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

संगलाको लोकसंमता॥ तस्यां स्नात्वा सकृन्मर्त्यो ब्रह्मलोकमवाप्नुयात्॥ ११॥ माघमासे रटंत्या पोकिंचिद्दभ्युधृतेरवौ॥ ब्रह्मघ्नो वा सुरापो वा मज्जनेन विमुच्यते॥ १२॥ माघस्नानिननराणां तुभ्यास्करे यत्फलं भवेत्॥ तत्फलं लभते चात्र अखिलं तपसि प्रिये॥ १३॥ ब्रह्मणस्तु निदेशात्स सोहरिः शेते वटच्छदे॥ स एवायं वटस्तत्र धांहरिर्ब्रह्मशिवात्मकः॥ १४॥ शिवपुर्यां शिवाख्यस्तु विधिर्विष्णुपदे स्थितः॥ हरिरूपेण देवेशि पांडुरंगपुरे स्थितः॥ १५॥ अतः स्नानं तत्र दानं तिलहोमादि जं बुजं॥ गोदानं वाजिमहिषीकन्यादानं सभूमिजं॥ १६॥ तत्रैव कोटिगुणितं लक्षणार्धेन महेश्वरी॥ अहो चित्रमिदं श्रेष्ठं रजो मोहावगुंठिताः॥ १७॥ जना स्तत्र न कुर्वंति स्नानदानादिकाः क्रियाः॥ यथापूर्णविधु

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

सद्भाकलिकाख्यंनमंतिवै ॥१८॥ तथैकत्रत्रयंसज्यधावंतिसकलांमहिं

॥ अयिदेविमनमस्त्रेत्रैनेताहग्विधलेकेचिलू ॥१९॥ यत्रत्रयंकालिकाचग

या विष्णुप्रयागकं ॥ संगतंजगलीलोके तदत्रास्ति महाद्भुतं ॥२०॥ ना

रायणः शेषशायीयत्रशेतेसपद्मया ॥ वेण्यांस्नात्वा विलोकयो सौमूर्ति

मान्हरिरव्ययः ॥२१॥ तेनपुण्यप्रभावेणमुक्तिभागी भवेन्नरः ॥ ना

रदउ० ॥ शिवायैयत्स्वरेणोक्तंतन्मयासंप्रचोदितं ॥२२॥ अखिलंपुण्य

जननं वेण्याख्यानं महद्भुतं ॥ ॥ सूतउ० ॥ सुतेनभोगिनेप्रोक्तं वेण्या

ख्यानंसुपावनं ॥ मयापुण्यातमानन्येन्यस्तसर्वसुखावहं ॥२३॥ इति

श्रीपद्मपुराणे वाराहसंहितायां पांडुरंगमाहात्म्ये समस्तावरणे अ

ष्टादशोध्यायः ॥१८॥ ६२ ॥ ६१ ॥ श्रीशिवउवाच ॥ ॥ श्री

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

अथदेवि प्रवक्ष्यामि प्रयागाख्यानमद्भुतं ॥ यच्छ्रुत्वा सर्वपापेभ्यो मुच्यते ज
न्मबंधनात् ॥१॥ भास्कराख्यं महाक्षेत्रं बिंदुवृत्तं षडारकं ॥ अष्टारं षोडशा
रं च धारण्या संयुतं प्रिये ॥२॥ एवं यंत्रमयं क्षेत्रं पावनानां सुपावनं ॥ य
द्दृष्ट्वा जन्ममरणात् मुच्यते नात्र संशयः ॥३॥ क्रोशार्धप्रमितं दीर्घं वि
स्तृतं च महेश्वरि ॥ तत्र तीर्थान्यनेकानि न गिरा वक्तुमर्हसि ॥४॥ संग
मात् सूर्यशैलांतं तद्देहे मारति भीषणो ॥ तेतु देवस्य पुरतो पातका
नां निपातने ॥५॥ तथा यंत्रांतरे देवि देवास्तीर्थानि ते भुवे ॥ क्रमात् ष
ट्कोणमारभ्य षड्वृत्तांत सुलोचने ॥६॥ लक्ष्मीनारवं तार्क्ष्यकं तु
भाकं ब्रह्माभिधं सर ॥ दशाश्वमेधकं तीर्थं द्वितीये तु निरूपितं ॥७॥
तृतीये काश्यपं चैव तथा पापविमोचकं ॥ ऋणमोचनं कापिलं च नारा

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

दं . अ . र्कः॥८॥ नारायणं गिरातीर्थं कथितं तेसु पन्नगा वेना . यकः
सुगोपालो श्रीकृष्णोयन्तृ सिंहकः॥९॥ दुर्गादेवी कराही चतथा ह
रिमहेश्वरः॥ अनंतो वरुणश्चैव चक्रो कोथ भिधसरः॥१०॥ सिं
धुर्भवानी हाल्लाक्षी प यभौ नो महेश्वरः॥ आनंदी च ललो देवी चतुर्थी
पुरि कीर्तिता॥११॥ इंद्रध्वेष्टौ महेशानि पलिहारे वसंति चै॥ प्रतिचूर्ता
तरं यत्रे संगमा तु त्रिनागकः॥१२॥ अथ चांध्रोत्तरे तीरे ऋषीणां मा म
मा शुभाः॥ संति पक्षिगणाकीर्णा नाना कुसुम शोभिता॥१३॥ अने
करत्नसंजुष्टा दिव्यानेकसु पादपैः॥ राजिता उत्तरा कारापरिणाह प्र
माणतः॥१४॥ तत्र यः शाकलास्सेतं समुद्दिश्य जनार्दनं॥ आतोदेवत्रि
तत्रास्ते यस्तेरूपामयी मही॥१५॥ यतः कर्मणि सात्रारत्ना गुणावृद्धिक

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रा प्रिये ॥ तस्मात्पुण्यतमे भूमौ यस्य विष्णोः प्रपूजनं ॥१६॥ सर्वेषा न्यू-
तमः प्रोक्तो विष्णुलोके महीयते ॥ यस्त्वन्यया समं मेने कान्यपि पन्न-
गेश्वर ॥१७॥ तदा सो ब्रह्महा ज्ञेयो यत्नो निरय संगमी ॥ अन्यदेवसमं दे-
५७ वं यस्तु मेने जनार्दनं ॥१८॥ तं विलोक्य प्रयत्नेन स्मरणीयो हरिर्मु-
दा ॥ अन्यथा निरयं याति तेन सार्धं महेश्वरी ॥१९॥ पुण्यार्णवमनु ॥
प्राप्य यस्तु तत्र न मज्जति ॥ अहो भाग्यबलं तस्य किं वाच्यं विशेषतः ॥
॥२०॥ सामान्यदर्शनं विष्णोर्मेने यस्तु नराधमः ॥ अपि पुण्यकृतो दे- ५७
वि याति रौरव संज्ञकं ॥२१॥ अतः सर्वप्रयत्नेन तीर्थराजे सुपावने ॥ ज-
नार्दनपरो भूत्वा स्नानदानादि कारयेत् ॥२२॥ यात्रार्थी यः प्रयागं तु प्र-
याति मनुजोधमः ॥ यानैरश्वादिभिर्देवि नारी वा पुरुषोथवा ॥२३॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लस्याक ॰ तस्येन्मत्तः सार्द्धरोमहर्षं ॥ तस्यापोनैव गृण्हंति पितरश्चा र
पिदेवता ॥ २४ ॥ स्नानदानादिकं सर्वं जायते तस्य निष्फलं ॥ तथा निरय
संप्राप्ते भवत्येव न संशयः ॥ २५ ॥ मंदभाग्यस्य मंदात्मा भास्करे दुःप्रतिग्र
ही ॥ नारदेहं पुनर्नैति तिर्यक्त्वं च न मुंचति ॥ २६ ॥ दृष्टान्तं तत्रये भुङ्क्ते वि
फलं पुण्यमार्जितं ॥ अतः सन्नियमी भूत्वा प्रयागे स्नातुमर्हति ॥ २७ ॥ त
स्य सर्वेष्टिः सर्वात्मा भुक्तिमुक्तिप्रदो विभुः ॥ हरिमुद्दिश्य तीर्थेस्मिन् किंचि
द्दत्तं प्रदीयते ॥ २८ ॥ तेनाखिलं जगत्सर्वं तोषितं हरितोषणात् ॥ ॥
नारदउवाच ॥ ॥ ०१ ॥ प्रणीतं देवदेवेश यच्छंभुना शूलपाणिना ॥ २९ ॥
तत्तेरलाक्ष संप्रोक्तमाख्यानं पुण्यवर्द्धनं ॥ सूतउवाच ॥ ०२ ॥ देवर्षिः स
र्पराजेंद्र लोलकायानं पुण्यसंचयं ॥ ३० ॥ तन्मया हर्षसंयुक्तं भवतां व्याख्यातं सु

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्वाहं वै ॥ इति श्रीपद्मपुराणे वाराहसंहितायां पांडुरंगमहात्म्ये सप्तमा
वरणे चे पापुपाख्याने एकोनविंशतिमोध्यायः ॥१९॥ छ ॥ छ ॥
॥ ॥ शंकर उवाच ॥ ॥ सर्वेषु देवाकालेषु सर्वावस्थासु सर्वदा ॥ भा
स्करं दुर्लभं देवि तत्रापि प्रतिदैवतं ॥ १ ॥ तात्राधषट्के भागादि लक्ष्मी
५८ तीर्थं सुपावनं ॥ सह लक्ष्म्या जगन्नाथो राजते यत्र लीलया ॥ २ ॥ तत्र स्ना
त्वा सकृन्मर्त्यो विष्णुलोकं स गच्छति ॥ तस्याद्दक्षिणतः शेषनां [redacted] स्त्या
स्व्यं परमं शुभं ॥ ३ ॥ तत्रोदकेन विधिना अर्चितो मां यवः प्रभुः ॥ त
त्र स्नात्वा हरिं दृष्ट्वा सकृद्देव विमुच्यति ॥ ४ ॥ ततो दक्षिणतो देवि ताक्ष्य ५८
केतुर्विराजते ॥ महापुण्यतमे ह्येकि दृष्ट्वा तं जगदीश्वरः ॥ ५ ॥ तथा
तीर्थस्य महात्म्यं को वा वक्तुं क्षमो भवेत् ॥ एतत्तीर्थे सुसंस्नाय भक्त्या

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पूज्योहरिः स्वयं ॥६॥ तेन तुष्टो हरिः साक्षान्मुक्तिदाता न्रणां भवेत् ॥ तलो
दक्षिणतो देवि नेऋत्यां दिशि उत्तमं ॥७॥ चक्ररूपी हरिः स ... लक्ष्मीयुतः
से रक्षकः ॥ सुद ... चक्रेण भक्त विघ्नविनाशकः ॥८॥ यास्यं तिम नु
आ तत्र भास्करं भास्करप्रभं ॥ हरेरंकांकितापुण्या श्चक्रे तेषां शुभंकरा ॥९॥
स्नात्वा तत्र हर्षकेतां पूज्यं मुक्तिप्रदायकं ॥ तलो दक्षिणतो देवि ब्रह्मकुंडं सु
शोभनं ॥१०॥ तत्राहं चैव संवाला सर्वकल्याणवर्धनः ॥ पापिनां मोक्षदा
त्र ते प्रार्थया मा सनारदः ॥११॥ एधासि पालकानी रो तीर्थोग्निर्देव
ति भूरी ॥ दर्शनाख्येन मरलो भरितः सन्सुसहरी ॥१२॥ तस्मात्तीर्थवरे
दिव्ये स्नानेनाशुचि मुच्यते ॥ दशाश्वमेधकं तीर्थं सर्वपापप्रणाशनं ॥
॥ तस्मेई दिराधीशः पुराणपुरुषोत्तमः ॥ यज्ञानां दशकं तत्र वेधसा

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नुपुराकृतं॥१४॥ ॥तत्र साक्षात् जगद्व्यापी ब्रह्मणस्तपितास्तिचे॥
सर्वयज्ञमयो विष्णुर्देवसंघैः सुपूज्यते॥१५॥ तत्र स्नात्वा यजेद्विष्णुं
पुराणपुरुषोत्तमं॥ तेन पुण्यप्रभावेण श्रीविष्णोः पदमेष्यति॥१६॥
५९ कल्याघनाशनी वेणी माघमासे सुदुर्लभा॥ यः स्नाति भक्तितो मर्त्य
स्तत्र याति हरेः पदं॥१७॥ नैव पापभयं तस्य हरिस्तस्य प्रसीदति॥
वेण्युदं बिंदुना यस्तु यत्रात्रं स्पृश्यते यदि॥१८॥ तदा तु विंच्यते जंतु ५९
र्जन्मबंधविबंधनात्॥ भास्करे तपसि शुक्ले नृणां संगमदर्शनं॥१९॥
सर्वथा दुर्लभं देवि मज्जनं हरिदर्शनं॥ अस्मिन् तीर्थवरे दिव्ये
तीर्थानि सकलानि वै॥२०॥ आयांति जगति लोकात् स्वर्गपातालतः प्रि
ये॥ अतो मासवरे प्राप्ते संगमस्योदबिंदुना॥२१॥ यः स्पृशेदुत्तमां गं

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तुतस्यमुक्तिकेवला ॥ नक्षमोगमनेतत्रअयागाख्ये सुशोभने ॥ २२ ॥ त
स्मान्मज्जनकालेतुस्मरणेनफलंलभे ॥ सितासितसरिधोगेयःकरो
तिनिजअमज्जनं ॥ २३ ॥ तस्यैवखलोमातानप्राप्तासर्वथाभवेत् ॥
विष्णुमुद्दिश्यचेप्राणीसंगमेषस्तुमज्जति ॥ २४ ॥ तस्यपुण्यस्ययासं
संख्यानक्षमोगणेनेविधिः ॥ संगमाख्येमहातीर्थेहरिमुद्दिश्यभ
क्तितः ॥ २५ ॥ ददातिचाखिलंतेनदत्तंभवतिनान्यथा ॥ कन्यागोगो
हिरण्यंचगजवाजिमुखानिवै ॥ २६ ॥ ददातिहरिभक्तेभ्यःसतस्य
पुण्यमनंतकं ॥ संगमेत्वन्नदानंतुयःकरोनरोत्तमः ॥ २७ ॥ नातःप
रतरंदानंत्रिषुलोकेषुविश्रुतं ॥ तस्मादन्नप्रदातव्यं विष्णुभक्तिप
रान्द्विजान् ॥ २८ ॥ ॥ नारदउवाच ॥ ॥ इत्सर्वं मयाप्रोक्तंभा
ख्याने

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

षितं शूलपाणिना ॥ यत्ते त्रेषा चत्रो षं तु सुपुण्यजनं महत् ॥२९॥ सूनउ०॥
यदाख्यानं महात्रेषं प्रोक्तवान्मुनिनारदः ॥ तन्मया ब्रह्मवृंदाग्रे कथितं
सर्वसौख्यदं ॥३०॥ ॥इति श्रीपद्मपुराणे वाराहसंहितायां पांडुरंगमा
हा(त्म्)ये ससमानरणेचेप्युपाख्याने विंशतितमोध्यायः ॥ २०॥ श्रीकर
५० उवाच ॥ कास्यानदीनि तीर्थानि तत्तीयावरणे प्रिये ॥ श्रृणुष्वैकमनाभूत्वा
अपि कल्याणहेतुके ॥१॥ तत्राद्यौ काश्यपं तीर्थं स्थापितं तु गुरु(स)मता ॥ ते
स्य तुष्टो जगन्नाथो विक्रमाख्यः सुविक्रमी ॥२॥ तस्मिन्तीर्थवरे स्नात्वा ५०
हरेः पूजां करोति यः ॥ न तस्य जन्ममरणं मुक्तिभागी भवेध्रुवं ॥३॥ तीर्थं
प॥चिमोचाख्यं त्रिषु लोकेषु विश्रुतं ॥ तत्र मज्जनतो देवि मुच्यते पातका
न्नरः ॥४॥ ऋणमोचनकं तीर्थं ऋणमोचकरं शुभं ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

छाकामभवाप्नुयात्॥१५॥तदग्रेनंदतीर्थंतुअनंतफलदंनृणां॥०
स्नात्वातत्रहरेःपूजांयःकरोतिमहामतिः॥१६॥तस्यजन्मत्रयं ना
स्तिमुक्तिभागीभवेध्रुवं॥तस्यदक्षिणतोदेविचक्रकोटिमहासरः
॥१७॥नक्राथंप्रेषितचक्रंविष्णुनाखेदविष्णुना॥तत्रस्नात्वाहरिः
पूज्योनरैर्भक्तिपरायणैः॥१८॥तेनसंतुष्टमनसामुक्तिदाताह
रिर्भवेत्॥ततोयाम्येसिंधुतीर्थंसर्वपापप्रणाशकं॥१९॥दुर्लभं
तन्मनुष्याणांतत्रापिहरिदर्शनं॥तत्रस्नात्वासकृन्मर्त्योनपुनर्भव
तीभवे॥२०॥तस्मात्सर्वप्रयत्नेनस्नात्वापूज्योहरिःस्वयं॥तेनपुण्य
प्रभावेनयातिब्रह्मसनातनं॥२१॥भवानीतितत्स्यपार्श्वेदेवीप्रपू
जयेत्॥नभवायभवानीसापूजितानरषिभिःपुरा॥२२॥अतोनरैःप्र

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पूज्यासाध्यगाधैतलुमीप्रभुभिः॥ अस्यांसंदर्शनेनृणांब्रह्मसिद्धिर्भ
वेध्रुवं॥२३॥ तस्याःदक्षिणतोदेविहालाक्षीनामनामलः॥ हाला ५५
सत्काक्षिणीयस्याःहालाक्षेतिप्रकीर्तिता॥२४॥ षेडशेरूपचौरे।
स्तुपूज्योप्रेक्ष्यानरेःशुभेः॥ तेनसाहरिभक्तिस्तुनिर्विघ्नाभव
तिनृणां॥२५॥ तदग्रेपद्मनाभाख्योलिंगमुत्तिरनामयः॥ सक
स्नाशाविलोक्योयंसंपूज्योभक्तिवत्तरैः॥२६॥ तदग्रेसर्वतोभ
द्रमहादेवोकुलेश्वरः॥ कौलिनीकुं[illegible]रवकुंडरव्यपूजनीयोमहेश्व
रः॥२७॥ पंचभिर्वर्षैर्निर्देचिसर्वसिद्धिसमृध्यये॥ तेनपुण्यप्रभावे ५५
नविष्णुलोकंसगच्छति॥२८॥ भुंडायांतपुरेविदेआनंदआनंददा
यिनी॥ कदाचित्पुण्यवद्भिःसासर्वोक्ष्याश्रेयसांचये॥२९॥ त

स्यास्तु भाऊ नुरवं देवि शिलावसास्तु निर्झरः ॥ तस्योदबिंदुना देवी पू
ज्यासे।पस्कैरःशुभा॥ ३०॥ एतत्ते कथितं देवि चर्थो लुवरणं शुभं॥ सु
पुण्यजनकं श्रीमन्नभकारयं सुपावनं॥ ३१॥ ॥ नारदउवाच॥ ०
देव्ये त्रोषमहादेवो यदाह परमाद्भुतं॥ तत्ते विस्तरतः सर्वं रव्यातं पुण्या
शायं मया॥ ३२॥ ॥ सूतउचु०॥ ॥ ऋषिणायपुरा प्रोक्तं नागरा
जाय सुव्रता॥ लच्चारिवं मया तूर्णं भवदग्रे प्रकाशितं॥ ३३॥ इति
श्री पद्मपुराणे वाराह संहितायां पांडुरंग माहात्म्ये सप्तमावरणे वेणुप
रव्याने द्वाविंशतिमोध्यायः॥ २२॥ ॥ शंकरउवाच॥ ॥ इंद्राद्य
सो लोकपालान् पूर्वद्वारक्रमाद्यजेत्॥ तत्र धेनुसुनासीरोगणपालुस
मन्वितः॥ १॥ षोडशोपचारैस्तु भक्त्यापूज्यस्त्रिलोकयः॥ तेन वि

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

विष्णुः प्रसन्नात्माभवेच्छ्रीहरिरर्चिते ॥२॥ ततो याम्ये दंडधरो यमयन्संज्ञ
ना स्वयं ॥ स्थितो देवस्त्रिकालात्मा पूज्योसौ कालकृन्महान् ॥३॥ त
द्गेपश्चिमद्वारे प्रचेतं पाशसंयुतं ॥ अभ्यर्च्च षोडशैरेष उपचारैर्म
नोहरैः ॥४॥ ततो दग्द्वारमाश्रित्य निष्ठं तं यक्षपं यजेत् ॥ एवमेव
५६ महेशानि वह्न्याद्यादीनां प्रपूजनं ॥५॥ तथा च निधयस्तत्र कोणे
षु प्रपूजयेत् ॥ एवं यन्त्रसपर्यायां कथिता ते सुरेश्वरि ॥६॥ तथा पत्र
स्थितन्यग्रोधो सर्वदेवमयो महान् ॥ अतः संस्मरणीयोसौ सर्वशा ५६
पातको प्रभुः ॥७॥ येन व्याप्तं जगत्सर्वं त्रैलोक्यं सचराचरं ॥ यस्क
साक्षाज्जोगकृतं च तले वटरूपवान् ॥८॥ यस्य मूलं हरिः साक्षा
त्स्कंधो देवी दिरा स्वयं ॥ दलानि भारती यस्य प्रसूनानि सुरेश्वरः ॥९॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्नात्वा फाल्गुने हौ चाधारो वेदरूपी जनार्दनः ।। यस्य शाखासु पुण्या
नि तीर्थानि प्रथितानि वै ।।१०।। एतादृशं वटं पुण्यं यः समाश्रित्य
भाविनि ।। करोति पितृणां श्राद्धं तदक्षयफलं भवेत् ।।११।। पू
र्वजन्मार्जितैः पुण्यैर्लभ्योयं वटनायकः ।। तत्रापि श्रीहरेः पूजा
तस्यासन्ने सुदुर्लभा ।।१२।। वेण्यां स्नात्वा हरेः पादौ समभ्यर्च्य वटा
र्चनं ।। यः करोति नरस्तेन श्रीविष्णोर्लोकनिर्जितः ।।१३।। वर्ज
यित्वा कुरुक्षेत्रं विशालं विरजं गयां ।। मुंडनं चोपवासश्च सर्वती
र्थेषु वर्जितः ।।१४।। तत्रास्मिन् भास्करक्षेत्रे मातापितृवुभाव
पि ।। स्थितो सयां न कुर्तव्यमन्यतीर्थेषु वर्जयेत् ।।१५।। कृत्वा
क्षौरोपवासं च तीर्थश्राद्धानि कारयेत् ।। हयमेयजनं देवि दर्प

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

हो भ्रंजिनानि च ॥१६॥ यथाशक्त्या प्रकर्तव्या अन्नदानादिकाक्रि
याः ॥ एतत्ते कथितं देवि वेण्युपाख्यानमद्भुतं ॥१७॥ उपाख्या
नमिदं पुण्यं त्रिवारं यः पठेन्नरः ॥ अन्वहं स पुमान् धन्यो पुना
५७ सा सप्तमं कुलं ॥१८॥ ॥नारद उवाच ॥० ॥उपाख्यानमिदं
पुण्यं देव्यै प्रोक्तं तु भूभृता ॥ तत्ते नापेंद्रपर्यायकथितं चाखिलं
मया ॥१९॥ ॥सूत उवाच ॥ ॥स्वयंभोः सूनुनात्रोषो बोधि ५७
तो पुण्यवर्धनः ॥ तत्र संसारमयास्वामिन्भवद्गप्रकाशितौ ॥२०॥
॥इति श्री पद्मपुराणे वाराहसंहितायां पाण्डुरंगमहात्म्ये सप्तमा
चरणे वेण्युपाख्याने त्रयोविंशतिमोध्यायः ॥ ॥२३॥ छ॥॥
॥ ॥श्रीशिव उवाच ॥ ॥असीत्कृश्रिपुरा भूपो भगकाख्यः सु

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मंगलः॥यंस्मृत्वाऽश्नुतेजंतुर्मंगलानांनिधिंपरं॥१॥तेनराज्ञालयांत
स्यसभेरेस्थापिताइयं॥अलोख्यालिमचामासालन्नाम्नासुरपूजि
ता॥२॥तस्याःपूर्भिःप्रयत्नेनलोकस्यासामंगलामुखी॥बलिपूजा
विधानेनसर्वकार्यार्थसिद्धये॥३॥नृणांयानंतत्रचासंभ्राद्रमुकुटा
ष्टमीदिने॥प्रबौलैराधिताद्देविप्रबौलैर्लिप्रचक्षते॥४॥सावीक्ष्या
बलिपूजाभ्यांवैष्णवीविष्णुवल्लभा॥चैत्रशुक्लचतुर्दशतत्रया
त्रासुरेश्वरी॥५॥स्त्रिकाख्यामहाशक्तिःसर्वभद्रकरीनृणां॥
पुराकृतयुगांतेतुभद्रेणस्थापिताइयं॥६॥अलसन्नामवि०
ख्यालावीक्ष्यापूर्भिःप्रयत्नतः॥तत्रयात्राप्रशस्तातुआश्विन
स्याष्टमीदिनो॥तदग्रेचित्रघंटेतिदेविदेवीपरात्परा॥चित्रकर्मभ

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रानृणां विचित्रफलदा मता ॥८॥ चित्रकर्माणि सा तस्ता बलिपूजा
विधानतः ॥ विलक्षणीया प्रयत्नेन युजेष्टम्यां शुभे दिने ॥९॥ ततस्तु
५८ पर्पटी देवी सर्वमंगलनामिनी । पर्पटाख्येन मुनिना राधिता स
र्वसौख्यदा ॥१०॥ बलिपूजाविधानेन पूजनीया प्रयत्नतः ॥ शु
चि शुक्ल चतुर्दश्यां तत्र यात्रा प्रशस्यते ॥११॥ रक्षोभून्मधुराख्य
स्तेन संराधिता इयं । अतः सा माधुरी देवी पूजनीया विधान
तः ॥१२॥ नवम्यां शुक्लपक्षे तु ऊर्जे शुक्लाष्टमी दिने । वीक्षणीया
प्रयत्नेन सर्वसौख्यसमृद्धये ॥१३॥ ततो जलंबुषा देवी रविणा ५८
स्थापिता पुरा । क्रौंचास्येन संयुद्धे वालिखिल्यैः समन्वि
ता ॥१४॥ रथस्य रक्षणार्थं तु विष्णुना लिपरा महानू । आषाढस्य

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तृतीयायांपूजनीयाशुभायसा॥१५॥कश्चिदासीत्पुरागोरिश्टंगाकां
ख्यादितेःसुतः॥महाकायोमहातुंडोविशालोभैरवोपमः॥१६॥ये
नाखिलंजगत्सर्वंनिर्जितंसचराचरं॥यस्यभीत्यानुदीयंतेभास्करा
रादिग्रहाःप्रिये॥१७॥एतादृशंमहारक्षंसमरेनत्रातक्रतुः॥क्षमो
रिलंचेपरेत्राणिमहाघोरपराक्रमे॥१८॥आराधितातदासंतुवृत्र
हंत्रासुवर्चसा॥सर्वमांगल्यरूपायंसर्गस्थिवसंहैतुका॥१९॥
तद्बलब्धबलेनासोनिर्जितोलोकनिर्जितः॥विशालकमहेतत्वा
त्तुविशालाक्षीतिकथ्यते॥२०॥महासिद्धिकरानृणांसर्वाभिष्टफ
लप्रदा॥षोडशोपचारेस्तुबलिपूजाविधानतः॥२१॥वीक्षणी॥
याश्रयहेनमधुमुक्राष्टमीदिने॥एतत्तेकथितंदेविसारात्सारत

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रं मया॥२२॥ ॥नारदउवाच॥ ॥यच्चान्यैयत्पुरा प्रोक्तं शंभुना॥
शूलपाणिना॥ तत्रैशेषमयाशेषंप्रणीतंसर्वसौख्यदं॥२३॥ ॥
॥ ॥सूतउचुः॥ ॥कथितंनागराजाय स्वयंभोःसुनुनापुरा॥
ततूसर्वंतुसमासेनप्रोक्तंब्रह्मर्षिदोमुदा॥२४॥ ६९ ॥इतिश्रीपद्म
५९ पुराणेवाराहसंहितायांपांडुरंगमहात्म्येवेण्युपापाख्यानेसप्तमाव
रणकथनंनामचतुर्विंशतिमोध्यायः॥२४॥ ॥शंकरउवाच॥६९॥
अच्युताख्योमहाविष्णुःपूज्यश्चाष्टमकेप्रिये॥षोडशैरुपचारैस्तुदेवेशोदेव ५९
लभः॥१॥माधवस्यनवम्यांतुतत्रयात्रानृणांस्मृता॥अथवामाघमास
स्यतृतीयायांप्रकीर्तिता॥२॥नवमावरणेदेविपद्मनाभोजनार्दनः॥
सहलक्ष्म्याप्रपूज्योयमुपचारैस्तुषोडशैः॥३॥तेननृणांप्रशस्तयंग

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लिर्वैकुंठगामिनी॥यात्रा तत्र महेशानि फाल्गुन्यां नवमी दिने॥५॥ सं
धौ तु निधयो देवि पूजनीया यथाक्रमात्॥षोडशैरुपचारै स्तु बलिपूजावि
धानतः॥५॥कृष्णादि दशमे देवि प्रतिद्वारे प्रपूजयेत्॥तत्रादौ प्रथम
द्वारे श्रीकृष्णो रमया सह॥६॥ससुरेंद्र हरिः पूज्यो बलिपूजाविधान
तः॥तथा च प्रभक्षणी यो सो दशम्यां भुक्तभुक्तके॥७॥याम्ये शार्वो
महाभीमो विषाणे रतितीक्ष्णके॥एतादृशीं नृसिंहां तं भक्त्या पू°
ज्य नरैः सदा॥८॥एकादश्यां ततीयायां वीक्ष्यो सो मधुमाधवे॥
तत्र यात्रा प्रकर्तव्या तु सर्वलोक सुखावहा॥९॥ततः पश्चिमदिग्द्वारे
उमेशोउमया सह॥भूतघोसैषणिः देवि पूज्यो सो सर्वशान्तिमा
न्॥१०॥ईशान उत्तरद्वारे एकादश समन्वितः॥देव सर्वैः सुपूज्यो

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

यं यथा सोपस्करैः प्रिये ॥११॥ तत्र यानेन नृभिः कार्यं सोमे भूतिथौ शुभे ॥
द्वादश्यां मथयाद्रां चैव तदा यात्रा विधीयते ॥१२॥ द्वितीया पूर्वद्वारे तु
त्रिविक्रमाख्यं हरिं स्वयं ॥ अनंततीर्थसहितं सर्वानंदफलप्रदं ॥१३॥ र
वीशं तमासमभ्यर्च्य मुपचारैस्तु षोडशैः ॥ भाद्रशुक्लचतुर्दश्यां वै
क्ष्योयं सर्वथा शुभे ॥१४॥ ततो याम्ये सुभूपाले नारायणेश्वरनामयं ॥
अश्वत्थरूपिणं देवि वक्रतीर्थसमन्वितं ॥१५॥ तत्राश्वत्थे सुसंपूज्य उपचा
रैः षोडशैः प्रिये ॥ यात्रा तत्र सिते पक्षे एकादश्यां तु मार्गगे ॥१६॥ प्र
तीच्यां श्रीरमादेवी कोल्हासुरनिरे स्थिता ॥ पापमोचनतीर्थेन स
हिता तु पूजेत् प्रिये ॥१७॥ षोडशैरुपचारैस्तु बलिपूजाविधानतः ॥
अष्टम्यां शुक्लपक्षे तु भाद्रे यात्रा विधीयते ॥१८॥ ततो नरेतु गोनम्यो

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

याम्यतीरे रसैः शुभैः ॥ योजनैः प्रवरायोगात् सिधेत्रा सिधिदायकः ॥१९॥
पूर्वाभिमुखवाहिन्याः सरस्वत्याः समं यजेत् ॥ माघे मूलतिथौ देवि तत्र या
त्रा प्रशस्यते ॥२०॥ एवं संपूज्य यंत्रं तु पुनर्बिंदुं प्रपूजयेत् ॥ तेन श्री भूमिर
पस्तु हरिः प्रोक्तो प्रियेत्तव ॥२१॥ सहजानंद संदोहे सहजानंद संभव ॥
हरिं भूमिमयं पूज्यं तेन मुच्येत बंधनात् ॥२२॥ ततश्चंद्रसरे दिव्ये पांडुरं
ग प्रपूजयेत् ॥ सर्वलक्षण संयुक्तं सर्वानंदमयं विभुं ॥२३॥ अच्युतादि
समायुक्तं समंतात्परिपूजयेत् ॥ एवं मूर्तित्रयं प्रोक्तं सारासारतरं प्रिये ॥२४॥
अखिलं सौख्यजननं सर्वानंदप्रदं शिवं ॥ नंदेयं यस्य कस्यापि प्राणैः
कंठगतैरपि ॥२५॥ दुष्टे दुर्जने दुःक्षुद्रे मर्मभेदननिंदके ॥ हीनसत्वे दु
राचारे नैतज्ज्ञानं प्रदीयतां ॥२६॥ ॥नारद उवाच॥ ॥फणिराजपुरादे

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

व्याएवंपृष्टोहरःस्वयं॥तामुवाचयथापूर्वंतत्तंहिप्रोक्तंमयानघ॥२७॥ ॥
॥ ॥सूतउचुः॥ ॥पदाख्यानंत्रिमूर्तस्तुगरुडेंद्र[illegible]मवोचयत्॥ब्रह्म
संदोहजनकश्चैतत्प्रथितंमया॥२८॥ ॥इतिश्रीपद्मपुराणेनारा
दसंहितायांपांडुरंगमहात्म्येअष्टमावरणादारभ्यएकादशावर्णपर्यं
६१ तंपंचविंशतिमोध्यायः॥ ॥२५॥ ॥श्रीनृसिंहउवाच॥विदोनैर्ऋ
त्यदिग्भागेभीषणोबलिनांवरः॥द्वात्रिंशद्वर्णसंयुक्तःचतुर्बाहुधरोह
रः॥१॥सुरामांसोपहारैस्तुबलिपूजाविधानतः॥पूजनीयःप्रयत्नेन ६१
निर्विघ्नक्षेत्रसिद्धये॥२॥ततोत्तरेकुंडंताख्यंमहातीर्थंसुपावनं॥वि
ख्यातंत्रिषुलोकेषुदेवसंघैःसुसेवितं॥३॥तत्रस्नात्वासुसंवीक्ष्योस्म
हलक्ष्म्यानृकेसरी॥एकाक्षरजपेनाशुतत्रमुच्येतबंधनात्॥४॥उपच्चा

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

रेः सुसंपूज्य भक्त्या देवं नृकेसरिं ॥ सिध्यंति सिध्यस्तत्र नृणां मासत्रयेः प्रिये ॥५॥ संवत्सरकृतं पापं चतुर्दश्यां विलोकने ॥ नश्यते देवदेवेशो चिं पुनर्नित्य दर्शने ॥६॥ ततो वायव्य कोणेषु यो जने स्तु त्रिभिः परे ॥ महा नृकेसि संज्ञस्तु हिरण्यकशिपोः रिपुः ॥७॥ अष्टदशभुजोपेत स्त्र्य क्षः पिंगटधूसरः ॥ कराळवदनो घोरो जिव्हाकूळासिशात्रिभिः ॥८॥ एवं विधं तु तं स्मृत्वा यस्तु मज्जति संगमे ॥ ब्रह्महत्यादिभिः पूतो स्थो भवति मानवः ॥९॥ त्रिभिर्मासे स्त्रिभिः पक्षे स्त्रिभिर्वाथ दिने प्रिये ॥ एकभावमधो दृष्ट्वा ध्यात्वा देवं नृसिंहकं ॥१०॥ यः करोति अनुष्ठानं सस र्वं प्राप्नुयात्फलं ॥ नीरवाहे सुसंस्नात्वा भक्त्या देवं प्रपूजयेत् ॥११॥ ध्रु स याति सफलान्कामान् सर्वाभिष्टफलप्रदान् ॥ सुचैत्रशुक्लचतुर्दश्यां

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तत्रयात्राप्रशस्यते।।१२।।ततस्तु दक्षिणे देवि भीमरथ्यास्तटे नवे।।अग०
स्त्याख्यं महातीर्थं सर्वपापप्रणाशनं।।१३।।तत्र स्नात्वा सकृन्मर्त्यो ब्रह्म
सिद्धिमवाप्नुयात्।।चैत्रशुक्लस्य तृतीयायां तत्रयात्राप्रकीर्तिता।।१४।।
ततो गणेश्वरं तीर्थं गणनाथसमन्वितं।।सारस्वतपदं नृणां अनुष्ठाने
६२ तु पार्वति।।१५।।षोडशोपचारैस्तु भक्त्या पूज्यो गणेश्वरः।।यात्रा
तत्र महेशानि चतुर्थ्यां भाद्रशुक्लके।।१६।।सांकर्षणं महातीर्थं तदग्रे प्र
थितं भुवि।।निर्मितं हरिणा पूर्वं सर्वपापापनुत्तये।।१७।।तत्र संकर्षणो दे ६२
वो भक्त्यापूज्यो सुषोडशैः।।उपचारैस्तत्रयात्रा नवम्यां मृगसीर्षके।।१८।।
यत्रानुष्ठानमात्रेण जायते ब्रह्मणः पदं।।देवेश तस्मादग्रे तीर्थं दधित
न्नाम संभवं।।१९।।वहंति सरितो यत्र तुंगा काली सुनासती।।भृंगारे च

ततोदेविपंचनधप्रकीर्तिताः॥२०॥सुवर्णतनुजालिंगास्थापितस्वर्णसंभ
वं॥पंचनधप्रवाहाख्यंसर्वाभिष्टफलप्रदं॥२१॥वीक्ष्यंपूज्यंसुषण्मास
तयक्षंज्जायतेनृणां॥सुवर्णसिध्धिकामस्यतृणांयात्रांतुमाधवे॥२२॥
यत्रचक्रेपुराधीवेयज्ञानंदशाकत्रयं॥हरिमुद्दिश्यनितरांतत्रतन्नामसं
भवं॥२३॥तीर्थब्रह्मप्रदंनृणांसर्वसौख्यफलप्रदं॥यत्रास्तिभीमतन
याप्राचीचन्द्रयांतरावहा॥२४॥तत्रस्नात्वासकृन्मर्त्यैनिपुनर्भवभाक्
भवेत्॥अत्तीर्थमेतद्दूरारोहेनप्राप्यंदेवदानवैः॥२५॥षोडशोरूपचौ
स्तत्तीर्थेस्मिन्हरिपूजनं॥कर्तव्यंतत्रयात्रातुफाल्गुन्याममितस्यस्यते॥२६॥
कलशास्थापितो [redacted] यत्रब्रह्मणायज्ञसिध्धये॥तस्मात्तन्नामकं
तीर्थंलोकेख्यातिमपापहं॥२७॥तत्राभुमज्जनेदेविनृमवभयं

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

फलं ॥ जायते नात्र संदेहो तीर्थे कलशसंज्ञके ॥२८॥ पद्मनाभो हरि
स्तत्र पूज्यो भक्त्या नरैः सदा ॥ यात्रा तत्र महेशानि द्वादश्यां मार्गशु
क्लके ॥२९॥ तदुत्तरे पितृतीर्थमानंदजनकं परं ॥ सर्वपापप्रशमनं
६३ सौभाग्यस्य विवर्धनं ॥३०॥ तत्र स्नात्वा सुसंपूज्यो रामचंद्रो जटाध
रः ॥ यात्रा तत्र सुरश्रेष्ठे प्रोष्ठे भूतसिते नरे ॥३१॥ घररा भागसंगे
नयहेऽश्ववृजिनं नरः ॥ तदत्र चक्रतीर्थे तु स्नानमात्रेण मुच्यते ॥३२॥ त ६३
स्मात्सर्वप्रयत्नेन मज्जनं तत्र कारयेत् ॥ ऊर्जे शुक्ले तृतीयायां गमस्या
तत्र पार्वति ॥३३॥ तत्सुरो विष्णुनाभिन्यास्तीर्थमानंदसंभवं ॥०
स्नातव्यं सर्वथा लोके श्रीकरं सर्वसौख्यदं ॥३४॥ षोडशोरूपचारै
स्तु ॥ तस्य पूज्या हरेस्तनु ॥ अष्टम्यां शुक्लपक्षे तु भाद्रे वीक्ष्यो विशे

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

षतः॥३५॥ तदग्रे शंखतीर्थं तु ज्ञानानंदप्रदं नृणां॥ स्थापितो विष्णुना
शंखस्तस्मात् शंखाभिधं स्मृतं॥३६॥ अस्मिन् तीर्थवरे दिव्ये कर्तव्यं वि
धिपूर्वकं॥ कार्तिक्यां शुक्लपक्षे तु एकादश्यां विशेषतः॥३७॥ तदुत्तरे
चक्रतीर्थं दुर्वाससस्य मुनेः पुरा॥ चक्रविच्छित्तिसंजाता अंबरीषज
निता महान्॥३८॥ तस्माच्चक्राभिधं प्राज्ञैः स्नातव्यं शुभदायकं॥ यात्रा
तत्र प्रशस्ता दुर्गाष्टम्यां विशेषतः॥३९॥ गोपिकाकृतने देवि प्र
हस्ता च्युतं हरेः॥ तस्मात् सप्ताभिधां लोके ख्यातिमाप यथाविधि॥४०॥
स्नातव्यं मनुजैस्तत्र पुण्यपुंजं सुदुर्लभं॥ मधुशुक्लाष्टमीप्राप्ते यात्रां
तत्र शुभोदयं॥४१॥ शान्तितीर्थं दिव्यं सर्वशान्तिप्रदं नृणां॥ मज्जनं प्र
थितं तत्र पौषाभ्यां षे सितेतरे॥४२॥ यात्रा तपस्तपस्योश्च गोपिकाकू

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ष्णवर्जिता॥यया आराधितो देवः श्रीविष्णुर्विश्वसृट्पिता॥४३॥त
स्मात्तन्नाम कृतीर्थं चू ऊना नीनिपालनं॥स्नातव्यंस थितल्लोके वि०
६४ ष्णोः प्रीतिप्रदायकं॥४४॥तपस्य प्रथिता तत्र नृणां यात्रा त्रि भाद्रदा २।
आरभ्य अष्टमीदिवसे पौर्णिमांते विनिर्दिष्टा तु॥४५॥पोंडरीकं त त
स्तीर्थं महापापविनाशनं॥यस्मिन्तिष्ठति देवेशो यस्य श्रीपादपो
मस्तु॥४६॥उदेति भीषया भानुरिंद्रो यस्य च वर्षिता॥नमज्जति० ६४
जलाधीशो धरणीयं धराधरः॥४७॥विश्वसृट् सृजते लोकान् पा
लयत्येष चेहरिः॥रुद्रः संहरते नित्यं कालात्मा याति कालतां॥४८॥
स्वस्वकर्मणि संसक्ता भीषणा यस्य चेहरेः॥स एवायं चक्रतीर्थे चतु
र्मैस्तु पंचमः॥४९॥सच्चिदानंदसंज्ञेयः परमात्मा परात्परः॥म

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

हाचंद्रसरीलेलुदेवोअस्तिनिरंजनः॥५०॥ किरीटकुंडलाभ्यांलुराजि
तोदेविडामरेः॥येजयंतीचर्णराजीश्रीवत्सवनमालिका॥५१॥०
सांगदेःकंकणेभूषेःपांचजन्याब्जचक्रचूः॥संयुतंजघनेन्यस्तं
करद्वंद्वंसमस्तथा॥५२॥समांघ्रिभ्यांधृलोदंडयोभिपेन्द्रयासम०
न्वितः॥त्रिवृधस्वपानृलोमध्येपादाभ्यांचक्रधृक्हरिः॥५३॥एल
द्दशोहरिस्तत्रपौंडरीकमनुन्मुखः॥तिष्टसधापिदेवोनूपुरषो
भलहेतुना॥५४॥तादृशोत्तीर्थराजेतुभक्त्यापूज्योहरिस्त्रयं॥
षोडशोरूपचारेस्तुलेनस्तुष्यतिमानवं॥५५॥नकेदाबंधमाप्नोति
जन्मसंसारसंभवं॥तत्रस्नानंप्रकर्तव्यामरिवलोर्जेयथाविधि॥५६॥
गोदानंवाजिमहिषीस्वर्णभूमिस्तथात्मजा॥तिलधेनुर्गजोनीर

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

धृतधेनुचराहकः ॥५७॥ प्रसवा कामदा देवि सालिग्रामो यथा शि॰
ला॥ तथा चक्रं हरेर्नूनं भूमिरूपं ददाति यः ॥५८॥ तेनाखिलो जि
६५ तो विष्णुः परमात्मा परात्परः ॥ अथवा नैयथा कामं तथा युग्मस्य
भोजनं ॥५९॥ हरिमुद्दिश्य दातव्यं तेन सर्वफलं लभेत् ॥ अनाथो
लभते देवि पूलं स्नानेन तत्सदं ॥६०॥ देवस्य परितो रेखा षष्टिहस्त
प्रमाणतः ॥ कामरामादिभिर्वर्णैः प्रस्तराः संलिखेर्रिखिलाः ॥६१॥
तथा तत्रास्थिपातेन त्रिभिर्मासैर्जलं भवेत् ॥ उप [illegible] लाया भ्रयी ६४
सत्र षट्भिर्वर्णैर्विभूषिताः ॥६२॥ ॥नारद उवाच॥ एवं तीर्थवर
स्तोषप्रथितं सां मया श्रिखलं ॥ तत्र स्नात्वा सकृन्मर्त्यो न पुनर्जन्मभाग्भ
वेत् ॥६३॥ ॥सूत उवाच॥ ॥यदवो नलपुराज्ञोषं नारदो भगवान्मु ६५

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नि:॥ तन्मया अखिलं युष्मान् प्रोक्तं सर्वसुखावहं ॥६४॥ इति श्रीप
द्मपुराणे वाराहसंहितायां पांडुरंगमाहात्म्ये उपतीर्थकथनं
नाम षट्विंशतितमोध्यायः॥ ॥२६॥ ॥ श्रीयउवाच॥ ध्ध॥
विंध्यस्योत्तरपार्श्वे तु अवंती वै पुरा नृपः॥ चंद्रसेनाभिधः कश्चिद्द्वापरांते
बभूव ह॥१॥ शांतो दांतस्तपस्वी च स्वाध्यायनिरतः शुचिः॥ धर्मकेतुः
पुरोज्ञानि विष्णुभक्तिपरायणः॥२॥ तस्याभार्यापरा लक्ष्मीश्री हरेरि
त्रितत्परा॥ प्रासूत सेका परांदे किं विज्ञाननिधिं हेतुकां॥३॥ रूपलाव
ण्यसंपन्ना चारुहासा सुनिर्मला॥ एलाहरी तु सा कन्या लावण्येन
सुगर्विता॥४॥ पप्रच्छ मुनिपुंगेषु केन प्राप्सि हरेर्भवेतू॥ तथाकास्ते
स्थलं तत्र सुखाच्यं दीनदयालुभिः॥५॥ वैशंपायन उवा॥ विंध्यस्य द

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

क्षिणेपार्श्वे अस्तिभामा महानदी॥संगतायत्रदेवेश्चिन्नारावस्मास्ततोन
रे॥६॥तत्रतत्रयमितेश्वापेःपुंडरीकोमहामुनिः॥संयुतोहरिणातत्रेत
यियाहियथासुखं॥७॥अमुंमनुंगृहीत्वाहीयजपःकार्योयथाविधि॥ते
नहृत्येयोहरिस्तौतुभवसेवनसंत्रायः॥८॥ ॥पद्मोवाच॥ ॥कोम
६६ नुःकतिवर्णस्तुछंदोत्रऋष्यादिकंप्रभो॥अनुष्टिलःकथंकेनकस्य०
सिध्धिरप्रभूस्सरा॥९॥ ॥वैशंपायनउवाच॥ ॥छंदोनुष्टुपत्रऋ
षिर्व्यासोदेवतास्यश्रियःपतिः॥वैष्णवोयंमनुःषड्भिःवर्णैर्नार
दसिध्दिदः॥१०॥सदंडवामनेत्रश्चकालांतःकालसंयुतः॥सलील ६६
श्चचकालालोकालांतोर्घ्यतांतयुक्॥११॥चतुर्थ्याचसनरांतोमंत्रा
राजःप्रकीर्तितः॥ॐ॥नित्यक्षालतोदेविस्ते न्यासतीरतपश्चरन्॥१२॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लयाद्दृष्टोहरिस्तत्रतेनसाचिह्नलाभवत्॥कामासक्ताकामबलाहरिका
मपरोधलाः॥१३॥नग्न:नमलपिन्याचीवविस्त्रस्तकबरांशुका॥गल्लाद्दास
रणेर्द्दैविधम्मिल्लालुप्त नकेः॥१४॥एलाहरीलुलीदृष्ट्वापुंडरीकदद
र्शहि॥पश्यास्तसन्नो ॥थानूलामुथाचयथासुखं॥१५॥चरघृणीघ्व
हेभद्रेनिर्वाणपददायिनि॥ ॥पद्मोवाच॥ ॥नाहंकांक्षेवरस्त्वत्तो
स्वमेवभवमेवरः॥१६॥इलिदयोवरोदेवयदिप्रीतोसिचेन्मम॥येन
संबोधितापूर्वंलसुदेहियथासुखी॥१७॥यस्त्वयायाचितस्सद्रेविस्त्रस्त
कबरेपरे॥तथैवस्यान्नृणांनूनंभवनिर्वाणदायिनी॥१८॥लदारभ्य
महेशानिमुक्तिकेशीलिसाभवत्॥नारायस्कचरेलीरेअस्तिचापं
ज्ञातहृये॥१९॥तस्यांस्नात्वासकृन्मर्त्यो निर्वाणपदमेष्यति॥बोडरोर

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पचारैस्तु गंधपुष्पाक्षतादिभिः ॥२०॥ पूजनीया प्रयत्नेन देविश्री चि
क्षुचक्षुषा ॥ वीक्षणीया विशेषेण शुक्ले शुक्लाष्टमी दिने ॥२१॥ तदग्रे तु
६८ नारायण्या संगमो लोकसंगमः ॥ धर्मेणाधिष्ठितः पूसां धर्मकामार्थ
सिद्धिदः ॥२२॥ तत्र स्नात्वा यजेद्धर्ममुपचारैस्तु षोडशैः ॥ तेनाभितुष्टि
मापन्नधर्मो नृणां सुसिद्धिदः ॥२३॥ माधवस्य तृतीयायां शुक्लयात्रा
प्रकीर्तिता ॥ अथवा भाद्रमासे तु एकादश्यां विशेषतः ॥२४॥ तदग्रे ६८
नारदोदे वियन्नाले लिंगमूर्त्तिमान् ॥ सपूज्यो ऽहमर्येस्तु विष्णुः सि
द्धिप्रदायकः ॥२५॥ शुक्ले शुक्ले तृतीयायामुपचारैस्तु षोडशैः ॥ यत्र
तप्तं तपस्तीव्रं भास्करो भास्करो महान् ॥२६॥ तत्तीर्थं परमं लोके सर्व
सर्वसिद्धिप्रदायकं ॥ सर्वाभयनिवृत्त्यर्थं मज्जनं तत्र कारयेत् ॥२७॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

उग्रार्के पौषमासे चा एकादश्यां सितेतरे ॥ सारस्वतं तदग्रे तु महासार
स्वतप्रदं ॥ २८ ॥ यत्रास्ते मूर्तिमान् देवि ब्रह्मणाराधिता पुरा ॥ तत्र स्ना
त्वा सुधीश्च्यासा चाग्र् विद्यासंप्रदा शुभा ॥ २९ ॥ सोपस्कारैः सुपूज्या
सा युजिष्टम्यां शुभे दिने ॥ परेत भर्तु पाशात्तु यत्र स्नाता विमुच्यते ॥ ३० ॥
तद्वाहास्यं महातीर्थं सर्वपापप्रनाशकं ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन मज्जनं
तत्र कारयेत् ॥ ३१ ॥ चैत्रमासि तृतीयायां शुक्लपक्षे विशेषतः ॥ तदग्रे
दर्शनाशोन्यास्तीर्थं परमशोभितं ॥ ३२ ॥ स्थापितं कुरराजेन सर्वसि
द्धि समन्वितं ॥ तत्र स्नात्वा सुपूज्या यो ब्रह्मसिद्धिमवाप्नुयात् ॥ ३३ ॥
सार्वाक्ष्या श्रावणे मासि अष्टम्यां तु सितेतरे ॥ तदग्रे परमं देवी तीर्थं ह
रिहरात्मकं ॥ ३४ ॥ पैजनेन स्थापितं पूर्वं ब्रह्मसिद्धिप्रदायकं ॥ ज्येष्ठ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शुक्लद्वादश्यां तु तत्र स्नात्वा हरिं यजेत्॥३५॥एवं करोति यो मर्त्यो स पुनर्न भ
वोद्भवः॥तसुरोमस्य तीर्थे तु सर्वपापविदारके॥३६॥दालभ्यः स्था
पयामास मंगलानां सुमंगलं॥यस्मिन् स्नात्वा महत्वाति जन्मसं
६८ सारबंधनात्॥३७॥मुच्यते नात्र संदेहो द्वादश्यां शुक्लपक्षके॥क
मठाख्यं तदग्रे तु तीर्थपरमशोभनं॥३८॥बलिना स्थापितं पूर्वं मि
हामूत्रफलप्रदं॥तत्तीर्थमज्जनेनाशु सर्वरोगाद्धि मुच्यते॥३९॥माघ
शुक्लचतुर्दश्यां तत्र यात्रा प्रवर्त्यते॥रामतीर्थं तदग्रे तु यमुरामर ६८
ताभजा॥४०॥स्थापितं परमं दिव्यं तीर्थनामुत्तमोत्तमं॥तत्र स्नात्वा
यजेद्रामं सीतया मरुतात्मजा॥अन्वितं पूजयेद्भक्त्या तेन नृणां
सुसंस्मृतिः॥४१॥यात्रा तत्र सुरारंभे समधुशुक्लाष्टमीदिने॥आरं

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्य पूर्णिमांते तु नृणां भवति सिद्धिदा ॥४२॥ मार्कंडऋषिणा पूर्वं
स्थापितं तीर्थमुत्तमं ॥ पन्हयाख्यं परमं देवि विघ्नकोटिनिवारकं
॥४३॥ तत्र स्नात्वा यजेद्देवं यो नरः प्रीतिपूर्वकः ॥ तेनाप्तमुनकं (?) दय
नृणां नृप ॥ छायाः स्वयं भवेत्तु ॥४४॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन मज्जनं तत्र
कारयेत् ॥ यात्रा तत्र नृणां प्रोक्ता शुक्ले शुक्लाष्टमी दिने ॥४५॥ यत्रा
लपत्तपरली ब्रह्म विष्णुनाभिसमुद्भवः ॥ तस्मात्तन्नामकं तीर्थं सिद्धे
सेन समन्वितं ॥४६॥ तस्मिंस्तत्र सुपूज्यो यं सिद्धिनामीश्वरः स्व
यं ॥ सेव्य उमेरस्प चारेरन्तु तत्र यात्रा र्क वासरे ॥४७॥ गोपाख्यं
ख्यं महातीर्थं नारदादग्निदिग्भवे ॥ तत्र स्नात्वा यजेद्देवं गोपा
लं गोपिवल्लभं ॥४८॥ सादरं हरिणा पूर्वं स्थापितं जनपावनं ॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कार्तिक्यां कृत्तिकायोगे तत्र यात्रं शुभावहं ॥५९॥ ततः पश्चिम दि
ग्भागे क्रोशैकेन व्यवस्थिता ॥ हरेर्माया जगल्लक्ष्मी नाम्ना श्री
भुवनेश्वरी ॥६०॥ अभ्यर्च्य सा प्रयत्नेन वीक्ष्यान्भिर्वि त्रोषतः ॥
६९ तत्र यात्राप्रकारस्तत्तु ज्येष्ठाष्टम्यां सितेतरे ॥६१॥ ततस्तस्मान्म
रुद्देशोपश्च तीर्थं सुपावनं ॥ पद्मादिनिधयो यत्र निक्षिप्ता हरि॰
णा पुरा ॥६२॥ तस्मात्तन्नाम तीर्थं विख्यातिमाप जगत्त्रये ॥ दा॰ ६९
॰रिद्र्यद्रावणे तत्र यात्राष्टम्यां बुधान्विते ॥६३॥ विष्णुर्ज्येष्ठापरा
चालिस्तस्मादुत्तरतो दिशि ॥ स्थापिता हरिणा पूर्वं महीभारा
पनुत्तये ॥६४॥ षोडशोपचारैस्तु बलिपूजाविधानतः ॥ पूज
नीया प्रयत्नेन आषाढ्यामथवाष्टमी ॥६५॥ ततस्तस्याः अग्नि

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

कोणे ब्रह्माणी सुखं दिल ॥ शुभमासा समायोगे ष्वेन्येयां तत्र निम
ज्जयेत् ॥५६॥ तत्र स्नात्वा यजे धीमान् चाश्विनासप्रदां शुभां ॥
मार्गशीर्षत्रयोदस्यां यानं सर्वसुखावहं ॥५७॥ एतत्ते कथितं दे
वि तीर्थाख्यानं सुपावनं ॥ किं भूयः श्रोतुमिच्छास्ति वद कांतेयथा
सुखं ॥५८॥ ॥ ॥नारदउवाच॥ ॥तीर्थाख्यानं परं पुण्यं ब्र
ह्मानंदप्रदं शुभं ॥ देव्ये यत्कथामासा तत्ते शेषं मयोदितं ॥५९॥ ६४ ॥
॥सूतउवाच॥ ॥नारदो भगवान् शेषं प्रोक्तवान् सुखसा
गरं ॥ तन्मयात्र ऋषिवर्येषु प्राथितं पुण्यवर्धनं ॥६०॥ ॥इति
श्रीपद्मपुराणे वाराहसंहितायां पांडुरंगमहात्म्ये उत्पत्तीर्थकथनं
नाम सप्तविंशतिमोध्यायः ॥ ॥२७॥ ॥६४॥ पार्वत्युवाच ॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

यन्त्रत्रयं कालिकां च गया विष्णु प्रयागकं ॥ एवं मुक्तं प्रयानाथ त
त्र काली च का गया ॥ १ ॥ एतयोश्चैव आख्यानं धरायंत्र प्रयीव
थं ॥ एतान्मे संशया छेतुमेव असि निरंजन ॥ २ ॥ श्री शिव उ ॥
७० शृणु देवि प्रवक्ष्यामि सारासारतरं महत् ॥ यन्न कस्य चिदा०
ख्यातं तत्ते सर्वसुखावहं ॥ ३ ॥ पुरुषा क्षोक्ष काकलरूकालन्मा
या प्रवर्तते ॥ सा त्रिधे च क्रिया ज्ञान शक्तिरूपा भवेत्प्रिये ॥ ४ ॥ ७०
तमो मोहो महामोहस्तामिस्त्रांधालमिश्रकं ॥ एवं पंचविधा
प्रोक्ता तत्र भूलितमोद्भवः ॥ ५ ॥ मोहोद्भवो महाविष्णुर्महा
मोहोद्भवो विधिः ॥ तामिस्रात्सूर्यसंभूति तामिस्त्रांधात्तु०
शान्ति स्मृतः ॥ ६ ॥ माया यास्त्रिगुणा देवि रजः सत्वमाद

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

य:॥ तमसोऽभूत्तसृष्टिस्तु आकाशादिक्रमस्थिये ॥७॥ शब्दादिभि

र्गुणैर्देवि सहा श्रोत्रादिसंभव:॥ रजसस्तु तथा त्रीणि अहंकारा

दिकानि वै ॥८॥ एवं तमसयी सृष्टि: श्रीविष्णोस्तु समुद्भव:॥ य

यासंयत्तितो देवो यस्तु व्याप्याव तिष्ठति ॥९॥ सेषा तमसमयी दे॰

वी श्रीविष्णोस्तु तनुस्मृता ॥ ययाप्रकाशितं ब्रह्म यया च ब्रह्म स

मुद्भवा ॥१०॥ त्रिकोणान्तर्गता सा तु बिंदुनादविभूषिता ॥ यत: सा

काशिका प्रोक्ता परं रूपप्रकाशिका ॥११॥ दुर्लभा सर्वथा देवि नृ

णां तत्रापि दुर्लभा ॥ एतादृशीं पुरीं सम्यक्प्राप्य जन्यामनन्यभा

क् ॥१२॥ स पुमान्नारकी प्रोक्तो धर्मभ्रष्ट: परे शिवे ॥ नान्यतीर्थ

थगिमे तस्य संसृतिर्नरकार्णवात् ॥१३॥ ब्रह्मांडमंटपे देवि न

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

काशी सहस्री पुरी ॥ स्वर्गपाताल मर्त्येषु ब्रह्मानंद प्रदा नृणां ॥ १४ ॥
आर्यावर्ते स्थिता या स्या पश्चिमे तीर पश्चिता ॥ त्रयाणां तु समाह
रे अस्ति भस्मापरे तटे ॥ लिंगरूपेण देवाद्रियो निस्तन्ने त्रिलोल
कं ॥ सिद्धलिंगं तदधारे महाचादः प्रकीर्तितः ॥ १६ ॥ तुकस
ध्ययापूर्व कोटेषु निनालं युनोहरि ॥ पश्चिम सुतथादे
नि गाहस्ता मत्स्य उत्तये ॥ १७ ॥ तथोत्तरे महालक्ष्मी यो
नि लुंठे मरप्रभुः ॥ अधो नारायणादे विविंदो ब्वे वपुरामर ॥ १८ ॥
एवं लिंगमयी काशी समंता ल्लिंगभूषिता ॥ भावसत्तेलिंगरूपेण ७१
परलिंग प्रकाशिका ॥ १९ ॥ अहं तिष्ठामि सर्वेषु लिंगेषु वरव
र्णिनि ॥ परं हि यं परा मूर्ति मम लिंग स्वरूपिणी ॥ २० ॥ येन दृष्टं मि

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

दं लिंगमक्षयादिव्यचक्षुषा॥साक्षात्कारेण तेनाहं दृष्ट एव दिवौक
सः॥२१॥गृहान्निकोणं यो यायाद्दारुस्येनापि पार्वति॥अश्वमेधो
द्भवं पुण्यं तस्य स्याच्च पदे पदे॥२२॥संति तीर्थान्यनेकानि काश्यां॰
लिंगेर्युतानि वै॥तथापि सेव्यो बिंदुश्री स्नातव्यं बिंदुतीर्थकं॥
॥२३॥बिंदुलिंगमनभ्यर्च्य पत्रपुष्पफलैरपि॥यो भुंक्ते पुरुषस्त
स्यात्सजन्मान्यकृपिंराति॥२४॥स्थित्वापि काश्यां शिवद
र्शनं नो कुर्वंति कुर्वंस्य च लोकनं पर॥अतस्तु तेषामखिलं हि दे
वि कार्याण्यकार्याणि भवंति नूनं॥२५॥वसन्हि काश्यामयि॰
बिंदुनादं न दृष्टसुसस्तमसासमग्रस्तः॥तस्माद्धि लोकयः प्रभु
रीश्वरोयं स सिद्धयः साधयतीह लोके॥२६॥असंबोध्य स्थित

स्तत्रसदृशः कालभोगिना॥ मृत्कनापिपुनर्दष्टोसनशोभवतिप्रिये॥२७॥
यात्राकृत्यंमहेशानिकर्तव्यंप्रतिवासरे॥ तत्रादौबिंदुतीर्थस्यप
श्चाद्धितोः प्रपूजनं॥२८॥ यस्यवैतुदिनाभावोभवेत्काश्यांस्थि
तोपिसन्॥ तदातःस्मनुदिनेतस्यपितृणांस्यान्निरावता॥२९॥
७२ द्व्याभावेजलैर्देयंबिंदोपुष्पंतथाप्रिये॥ ज्ञातसौवर्णिकींपूजां
लभतेभक्तियोगतः॥३०॥ राजधान्यांमदीयांतुस्थित्वायोन्यै ७२
समर्चयेत्॥ सचमूढोल्पधीरल्पोभुक्तिमुक्तिविवर्जितः॥३१॥
राजधानीनवस्तव्याअन्यदेवउपासकैः॥ यद्भाभक्तिंमदी
यांतुभोगमोक्षैकदामुभां॥३२॥ काश्यांकृतंयन्मनुजैर्हिनू
नंकर्तुंश्वनशक्यंविगेहमातृदेवैः॥ नान्यैस्तथातीर्थवरैर्वराकैः

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

किंवा वराके रिह लोकसंज्ञैः ॥३३॥ नरः कृतार्थो भवति प्रवेशान्नृप
काश्यां पुनः पापरतो यदि स्यात् ॥ तदा न तस्यास्ति इह संसृतिस्तु स्य
संसृतिर्भैरवयातनां ते ॥३४॥ सेव्या काशी सावधानैः सुसेव्या जि
ह्वाग्राभं इंद्रियाणां समग्रैः ॥ ग्रामाभावे पापमेवाऽस्ति नूनं तस्मात्सा
ज्या फाल्गि कापापिभिः सा ॥३५॥ स्थूलोऽकृष्टज्ञानतोऽज्ञानतो वा
यश्च पापं काशिकायाम यासी ॥ ततद्रोग प्रापणाये चदेहार यो नि
जा भैरवेच्छाविधानाः ॥३६॥ काश्यां पापं न कर्तव्यं स्थूलसूक्ष्मं सु
भोगदं ॥ रुद्रपैशाचिकं योनिमुग्रां भुंक्ते सुदारुणं ॥३७॥ ब
हुनोक्तेन किं देवि शास्त्राणि विविधानि मे ॥ तत्र संक्षेपतस्ते०
तु यद्ब्रवीमि शृणुष्व तत् ॥३८॥ अन्यक्षेत्रे कृतं पापं विंदुक्षेत्रे विन०

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्यति॥बिंदुक्षेत्रेकृतंपापयमयोनितनुदायकं॥३९॥अतःकामा
तुरादेविरक्षस्वैकांतुमातरं॥तथाकाशीइयंरक्ष्याममलिंगमयी
तनु॥४०॥कुर्वंतुपापिनःपापंमहीध्रुरितमहीयसी॥तस्मान्ना
त्रप्रकर्तव्यंरुद्रपैशाचदायकं॥४१॥अनंतजन्मदंपापंसंसारेदुः
७२ खसागरे॥इतिज्ञात्वापुनर्देवितत्रपापेप्रवर्तते॥४२॥अतोजनः
कथंदुःखीनस्यात्पैशाचभोगभाक्॥पदेपदेमहेशानिदुष्कृ ७२
तीदुष्कृतेरतः॥४३॥आनंदभोगिनाकाश्यांकालेराजाद्वि
बिस्थिता॥स्वीयतेसोवधावनेनसंततंतुमयानिवे॥४४॥
नकर्तव्यंनकर्तव्यंकाश्यांपापमयिप्रिये॥रुद्रपैशाचदंयस्मा
द्युतानांत्रयंपरं॥४५॥बिंदुलिंगंसुसंवीक्ष्ययोन्यत्रम्रियतेय

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

दि॥तस्यजन्मांतरेकाश्यांमोक्षएवनसंशयः॥४६॥नारद०॥
इतिख्यानंकाशिकायाप्रणीतंकांलेइच्छाभोगिराजब्रविषि॥दे
व्येश्रोतंभूत्तिनायसुराणंतत्तसर्वसंग्रहेणाश्रुनूनं॥४७॥ ॥
॥सूतउवाच॥ ॥काश्यानंसर्पराजायदेवोप्राहसर्वस्वर्व
दंसारभूतं॥तत्तसर्वंभूसुराणांमयापिश्रोतंभूलेचैतनोःसं
श्रयंच॥४८॥ ॥६५॥ ॥इतिश्रीपद्मपुराणेब्राह्मसंहितायां
पांडुरंगमहात्म्येकाशीक्षेत्रकथनंनामअष्टविंशतिमोध्यायः॥
॥२८॥६५॥श्लो॥६५॥श्री०पार्वत्युवाच॥ ॥भगवान्देवदे
वेशादीनानाथदयानिधे॥पाहिमंकृपयालोकान्पाहिसुके
सुरेशाभने॥१॥क्षणेनलीर्णकाशींयेअन्यदे[illegible]शासमागताः॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्था ह्यापियेसुकृतिनस्ते पिंत्री घ्रंपरगताः॥२॥पापिनस्तु तथा
यातास्तेषांमुक्तिःकथंभवेत्॥प्रायश्चित्तमतस्तस्मादुच्यतामेव
दप्रभो॥३॥त्रातासर्वजनानांहिविश्वनाथकृपाकर॥यातने
यंपरांजंतोःप्रायश्चित्तेनचारय॥४॥ ॥शंभुरुवाच॥६॥
७५ शुद्धात्शुद्धतमंदेवियद्गोप्यंममसर्वथा॥तत्तेवक्ष्यामिपापा॰
नांधर्मस्त्वप्रमाणतः॥५॥प्रायश्चित्तेषुचीर्णेषुनश्यतिवृजि
नाद्ध्रुवः॥प्रायश्चित्तानिकृतानियैःपुनःसंप्रवर्त्तते॥६॥मनश्च
शरीरादिषुपुनःप्रायश्चित्तंनतद्भवेत्॥प्रायश्चित्तत्रयंसूक्ष्मं ७४
मनुस्मृतंमहात्मभिः॥७॥एतद्विप्रयत्नेनप्रायश्चित्तविधा
नतः॥प्रायश्चित्तत्रयंकुर्यात्सद्योमुच्येतबंधनात्॥८॥६॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तैसमासतः॥ सूत्रं संस्थाप्य यत्नेन भ्रामयेन्मंडलाकृति॥३७॥ तन्म
ये ज्ञौजैते वृत्तंत न्मध्यक्षेत्रमुत्तमं॥ काशीलियद्धि दुर्वेदास्तत्रमुक्तिः
प्रतिष्ठिता॥३८॥ तन्मध्यः परमं क्षेत्रं विशेषत्व कथ्यसोन॥ वाराण
सीतियत्ख्यातं मानतस्य वदामिते॥३९॥ दुर्गनाम्नाव राळाचमूर्ती
यस्याः प्रकीर्तिताः॥ मूर्तिर्नि दुर्मदादेविशालेयस्याधिवं धरे॥४०॥ क्रो
चास्या दुर्मदाबाह्वो कुक्षौ डिंभचिस्तडिनी॥ यस्याः नितंबे देवेशि नंदादे
वी चखंडिका॥४१॥ नरवाहा तेरैवतीयस्याः जानुनि निर्दिशेत्तु॥ कु
मारी चंद्रकाला च पादौ तस्याः प्रकीर्तितौ॥४२॥ अन्यापि देवतादेवि
तीर्थानि चिविधानि च॥ कर्णनासानुखंश्रोत्रे इंद्रियाणि भवंति वे॥
॥४३॥ एवंमूर्तिमयी काशी भौम्याचैव समन्विता॥ दुर्गाकुमारिका

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

भ्यांतु दक्षिणे चोत्तरे युता ॥ ४४ ॥ स्वर्तिनी डिंभभक्ष्याभ्यां परे पूर्वे स
माश्रिता ॥ तस्याः जलस्थितो देवि पुरुषः स्वस्य मायया ॥ ४५ ॥
अष्टमूर्ते महेशा निर्लिंगं यो न्यासमन्वितः ॥ अविमुक्तिपर स्व्यात
तस्मानं च ब्रवीमि च ॥ ४६ ॥ बिंदुस्थाना चतुर्दिक्षु धनुः ज्ञातयुगो
७७ न्मितौ ॥ डुनं त्रिं ज्ञान्मिले ः स्वंउ तत्र मुक्तिर्न संशयः ॥ ४७ ॥ रामेश्वरो
वसिष्ठश्च तथा दामोदरः प्रिये ॥ डिंलेश्वर चुष्के लुॠस्क कृत्तवने
हरे ॥ ४८ ॥ चतुर्विधे महाक्षेत्रे त्रियते यस्तु योगिराट् ॥ चतुर्विधा
न्वेत स्य मुक्तिर्दैविन संशयः ॥ ४९ ॥ महायंत्रे मृतेयस्तु सालोसा ७७
क्यमवाप्नुयात् ॥ काशीक्षेत्रे मृतो जंतुः सारूप्यमश्नुते ध्रुवं ॥ ५० ॥
वाराणस्यां विपन्नस्तु साक्षात्सान्निध्यमवाप्नुयात् ॥ तारकरूपे परे क्षे

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

त्रे ब्रह्मण्येव विलीयते॥५१॥कल्पः कल्पमवाप्नोत्तु साल्लोक्यादि त्रि
षुस्थितः॥वेदे सर्वे च सर्वत्रि सच्चिदानंद संकेतैः॥५२॥ चतुर्वि
धेमम क्षेत्रे विहरन्भगवान्हरिः॥व्याचष्टे तारकं मंत्रं षडर्णं ब्रह्मबो
धक॥५३॥योनिलिंगात्मकं ब्रह्म लिंगे स्थूपरि थीकृतं॥त्रिभिश्चैवा
ष्टभिश्चैव दशभिस्तु त्रिधा प्रिये॥५४॥पौंडरीकाभिधेनाधेरामे०
न्नाथे द्वितीयके॥तृतीये गारुडाधेस्तु लिंगे लिंगं वृतं प्रिये॥५५॥
कृष्णा प्रतिपदं प्राप्य यावछष्ट्यावधिः प्रिये॥अथवा प्रतिसूतं च
क्षेत्रसिद्धिमभीप्सुभिः॥मोनेन यात्रां कुर्वाणः फलं प्राप्नोति यांत्रि
कः॥तस्मात्त्वत्र विधानेन यात्रा कार्या विचक्षणैः॥५७॥तथान्ती
र्थाष्टकं कार्यं पापसंघापनुत्तये॥अथवा पंचतीर्थाख्यं मानसाख्य०

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मथापिवा॥५८॥तत्राद्यो गोपिकातीर्थं पौंडरीकं द्वितीयकं॥मुक्ति

केश्यं तृतीयं तु इंदिराख्यं चतुर्थकं॥५९॥पंचमं शांखसंज्ञं स्याच्छष्ठं

चक्राभिधं प्रिये॥सप्तमं शालिसंज्ञं तु पोष्करं चाष्टमं स्मृतं॥६०॥

पौंडरीकं संगमश्च तथापद्मसरोवरं॥कुंडलाख्यं महातीर्थं रमापंच

७८ कमीरितं॥६१॥संगमः संगमोदश्च गोपालो नारदस्तथा॥भुवने

श्रीकराली च प्रोक्ता याम्याख्यमानसे॥६२॥पद्मं दुर्गा स्वर्णलिंगं

ब्राह्मं पेत्रैरमाभिधं॥प्रोक्तं देवि त्रिसोम्याख्यं मानसं मानसो

पमं॥६३॥रहस्यं परमं देवि क्षेत्रस्यास्य प्रकीर्तितं॥संसाररो

गलग्नानामिदमेव महोषधं॥६४॥क्षेत्रस्योपनिषच्चैषा मुक्ति॰ ७८

बीजमिदं परं॥चक्रमंकाननदावाग्नेरेषा लिंगावली प्रिये॥६५॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

एकैकस्यास्य लिंगस्य महिमार्धलववर्जितः ॥ मयैव ज्ञायते देवि स
म्यक् नान्येन केनचित् ॥६६॥ काशीकोशोयमतुलो न प्रकाश्यो य
तस्ततः ॥ एतल्लिंगाभिधो देवि महापापापहः स्वहत् ॥६७॥ अवि
मुक्तः स्य हृदयं एतद्देवं गिरीन्द्रजे ॥ इमानि यानि लिंगानि सर्वे
षां मुक्तिदानि हि ॥६८॥ एकैकस्वर्णलोकानुसारमादाय यत्नतः ॥
मयेहत्तानि तान्येव महाभक्तकृपावशात् ॥६९॥ अस्मिन् क्षेत्रे प्रयत्नं
मुक्तिरितियाप्रार्थितैः प्रिये ॥ येन क्षेत्रं समासाद्य महालिंगानि
सुप्रते ॥७०॥ सकृदभ्यर्चितानीह स मुक्तो नात्र संशयः ॥ तस्मा
सर्वप्रयत्नेन बिंदु लिंगादितो यजेत् ॥७१॥ उपाख्यानमिदं पु

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ण्यं तव सर्वं प्रकीर्तितं ॥ सारासारतरं देवि दुर्जनेन प्रकाशयेत् ॥
॥७२॥ दुष्टे दुर्जने दुःक्षुद्रे एतत्स्तोत्रं न प्रदीयते ॥ सत्यं ब्रूमः सुरेशि देवि योगिनीभिः ॥ तु वाञ्छया ॥७३॥ तस्माद्देवि प्रयत्नेन गोप्यं
गोप्यं प्रयत्नतः ॥ सर्वसिद्धिमवाप्नोति अन्यथा विपरीतकं ॥
॥७४॥ दशधा पठनादस्य अपुत्रः पुत्रभाग्भवेत् ॥ कन्यार्थी
लभते कन्यां अवर्तनं त्रोतेः प्रिये ॥७५॥ बहुधा किं प्रणीतेन अ
खिदेवसुरार्चिते ॥ सह स्वाचर्तने चास्य इहामुत्रफलं भवेत् ॥७६॥
॥ नारद उवाच ॥ एतत्ते कथितं त्रोषं देव्ये त्रार्वं प्रचोदितं ॥ का
रण्याख्यानमिदं पुण्यं मंगलानां सुमंगलं ॥७७॥ यच्छ्रुत्वा सर्वपा
पेभ्यो मुच्यते नात्र संशयः ॥ पुनः किं श्रोतुमिच्छासि वद त्रोषत

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

वेप्सिती॥७८॥ सूतउवाच ॥ व्यासस्यानुग्रहाद्दृष्टितस्तैका०
स्यास्तपोधनाः॥पौंडरीकोद्भवं सर्वं कल्पकोटिशतैरपि॥७९॥
नशक्यं चक्रसाहस्रैः शेषाणापीतरैःकथा॥तस्तथापिका
स्यास्तुकीर्तितं किंचिदेव हि॥८०॥ पुण्यं पवित्रमायुष्यं माहा
त्म्यंमिदमुत्तमं॥ यःपठेत्प्रयतो भक्त्याशृणुयाद्वाप्रयत्नतः॥८१॥
सर्वान्कामानवाप्नोतिसंप्राप्नोतिचमंगलं॥ ॥इतिश्रीप
द्मपुराणेवाराहसंहितायांपांडुरंगमहात्म्येपांडुरंगक्षेत्र
काशीकवर्णननामएकोविंशतितमोध्यायः॥ श्री ॥२१॥
॥ऋषिरुवाच॥ ॥ अथूलेकेमहुरागोरिगावोनामम

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

हासुरः ॥ रुद्ररोद्रासमुद्भूतो पिंगाक्षो लोहितात्मकः ॥ १ ॥ ऊर्ध्व
केशो महाभीमो महाकायो महाहनुः ॥ कालानलनामहाधूम्रः
कल्पांतसंज्वरोपमः ॥ २ ॥ येनाभुवर्चिषा देवि ब्रह्मदेवपुरोग
माः ॥ स्वर्गं लुप्तामिताभूमौ यथा व्योमगता द्विजा ॥ ३ ॥ तस्य
भीतिभयेनाभुक्तां तच्चत्र विनाशनं ॥ अहस्मी ब्रह्मसंभूतो ब्र
ह्माणं शरणं व्रजे ॥ ४ ॥ मुनेतस्य प्रयान्तो मे संज्ञानोदिव्य नि
र्णयः ॥ अपि देवं महाभाग त्वया संस्मारितावयं ॥ ५ ॥ यतस्तामे
व भगवान् त्रातारं मन्महे प्रभुं ॥ येन संरक्षिता देवास्तेन स्वर्गान्नि
राकृताः ॥ ६ ॥ ततो संस्मृत्य देवेन्द्रो बलभिद्बलवर्जितः ॥ ब्रह्मा
णं शरणं यातो देवैः सार्धं तदा जवात् ॥ ७ ॥ इंद्रउवाच ॥ ११०

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

विष्णुनाम्नेनमस्तेस्तु नमस्ते स्तु पितामह॥ विश्वकर्त्रेनमस्तेस्तु हे
सर्वाहनतेनमः॥८॥ नमोआनंदरूपाय नमसच्चित्स्वरूपिणे॥ नमो
ब्रह्मण्यरूपाय नमो ब्रह्मविबोधिने॥९॥ नमस्ते स्वर्णगर्भाय नमोनं
तस्वरूपिणे॥ कर्णधार नमस्तेस्तु नमस्ते करुणाकर॥१०॥ इति०
स्तुतो महादेवि ब्रह्मागोत्राभिधायदा॥ देवसंघैः सदासंतुपप्रश्नयो
निरुवाचह॥११॥ ॥ब्रह्मउवाच॥ ॥आगमः कथं जातो
मघवन्मेभुसंवद॥ अपासंव्यसनं किं तद्येनखिन्नो विहस्यसे॥१२॥
॥रुद्रउवाच॥ रुद्रक्रोधासमुद्भूतो महारोद्रो धरातले॥ महोन्नतोम
हा० धूम्रोपिंगाक्षः स्मश्रुलोहितः॥१३॥ चचार वसुधायां तु देवा
न सर्वान्नयेभून्निव॥ अतो ब्रह्मन्नूभयात स्यत्राणं समुपागताः॥१४॥

रक्षरक्षपरब्रह्मनंदेसेंद्रानुयथाबलं॥ ॥ब्रह्मउवाच॥ ॥पुरहूत
त्वयायेयंममसार्द्धंहरिंप्रति॥१५॥यत्रास्तेकमलानाथोस्सचसां०
ध्यंकरिष्यति॥आसाध्यंचापिमघवन्नूकरणेनलक्षम:प्रभु:॥१६॥
एवमुक्त्वाततोब्रह्माहरिणाश्रीहरिंययौ॥उवाचमधुरंदीनंहरिणा ८१
श्रीहरिंविधि:॥१७॥ ब्रह्मउवाच॥॥जयविष्णुजगन्नाथकृपाक
रनमोस्तुते॥जयविश्वप्रबोधायेविश्वपालकतेनम:॥१८॥कादं
बिनीसुश्रोभाधशंखचक्रगदाधर॥कोटिसूर्यांबरसंवीलवनमालि
न्नमोस्तुते॥१९॥परस्वपरेज्ञानपरात्परपरायते॥परंरामोगसं
गायपरब्रह्मनमोस्तुते॥२०॥रामचंद्ररमाकांतरमारमणसुंदर॥
रमानाथारमेन्नानरघूत्तमनमोस्तुते॥२१॥हंसानंदप्रदायार्थहं

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ससंदोहचारिणे॥परहंसप्रकाशाय व्यासयायनमोनमः॥२२॥इ
तिस्तुतोलदालत्र ब्रह्मणा रिरीश्वरः॥अव्यक्तोव्यक्तरूपश्च व्यक्ताव्य
क्तसनातनः॥२३॥ हरिरुवाच॥भगवन् ब्रूहि किंशंते सहेंद्रणस
मागतं॥व्यसनेनार्दितस्तत्रहृदयस्येममसंनिधौ॥२४॥ब्रह्मउवाच॥
मृत्युलोके जगन्नाथदैत्येंद्रोबलिनांवरः॥येनसंत्रासितादेवाःदि
विपक्षिगणइव॥२५॥तेनसंत्रासिताःसर्वेशरणंतामुपागताः॥त
स्मादेतान् इंद्रमुख्यान्रक्षस्वदैत्याज्जनार्दन॥२६॥ विष्णुउ॰॥एहिप
श्यमयासार्धंयत्रास्तेबलिनांवरः॥तत्रगत्वातुतेकार्यंकरिष्यामिन
संशयः॥२७॥अथतस्मैप्रदास्यामियाचितंवरमुत्तमं॥तेनसंतुष्टम
नसोह्येवास्वर्गंव्रजंतुवै॥२८॥ब्रह्मउवाच॥मायायांमायिनंमायन्

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

मामिश्री हि दूमाममु॥ मामयं मायया मायां निर्मिमीते ममाहितः २९॥
तस्मादेनं विदित्वाथ देहि विष्णोः यथोचितं॥ याचितं देत्यराजस्य
इहामुत्र फलप्रदं॥ ३०॥ विष्णुरु०॥ तदेव तं प्रदास्यामि येन तेहे तु
पूरणं॥ किमर्थं भीषयाभीरुर्मा बिभेहि कदाचन॥ ३१॥ ॐमित्यु०
क्त्वा ततस्तत्र हरिणा समुजगाम सः॥ यत्रस्थितो महेन्द्राग्नि गयो ना
मम हासुरः॥ ३२॥ तमुवाच हरिर्नूनं किमर्थं तप्यते त्वया॥ तपसा त
तुष्टोऽस्मि याचयस्वाम मीतिके॥ ३३॥ गयासुर उवाच॥ तुष्टोचेद्य
दि मे देवोस्त्व ब्रह्मा विष्णु परात्परो॥ सर्वतीर्थाद्धि जातिभ्यो यज्ञती ८२
र्थे त्रिलोकच्चयालु॥ ३४॥ देवेभ्योति पवित्रेभ्यो पवित्रा तनुरस्तु
मे॥ एवं देयो वरो मह्यं प्रसन्नो चेत्प्रभु मम॥ ३५॥ विष्णुरुवाच॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तनुरस्तुपवित्रातेदेव्येस्तीर्थैर्द्विजातिभिः॥सर्वेषामुपकारायस्त्वविष्णु
लिनसंशयः॥३६॥एवंतस्यवरंदत्वाविष्णुःक्षीरनिधिंययो॥ब्रह्मा
पिचमहेशानिस्वकीयामगमत्तथा॥३७॥पुनःस्तनाभुवनेनीतंत्रिपु
रंशून्यमंदिरे।शून्येलोकत्रयेजातेशून्याधमपुरीह्यभूत्॥३८॥
ततोइंद्रादिभिःदेवब्रह्मणःकैलायमागमत्॥ब्रह्माणमूचिरेदेवागयासु
रविलोपिताः॥३९॥त्वयादत्तोधिकारोयंगृहाणस्वंपितामह॥ततोब्र
ह्माब्रवीत्तीस्तुगामोविष्णुमव्ययं॥४०॥ब्रह्मादयोब्रुवन्विष्णुंत्व
यादत्तवरोसुरः॥तद्दर्शनाद्यभूतंस्वर्गशून्यंलोकत्रयंह्यभूत्॥४१॥
गयासुरंप्रार्थयस्वयज्ञार्थंदेहविग्रहं॥विष्णुनाप्रेरितोब्रह्माग
तापश्यन्महासुरं॥४२॥ब्रह्माणंत्रिदशैःसार्धंदृष्ट्वाचगयासुरः॥
॥गयासुरोवा॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

अधमेसफलंजन्मअधमेसफलंतपः॥४३॥यदागतोसिविधिब्रह्मा॰
सर्वथासंभयाद्यवै॥यदर्थमागतंब्रह्मन्तूर्णकार्यंकरवाणिते॥४४॥
यद्भयाद्यागिरंदेवतन्वेदास्यामिसर्वथा॥लोकानुग्रहकांक्षित्वंसु
यियस्माद्धिदृश्यते॥४५॥ब्रह्मोवाच॥पृथिव्यांसकलापूर्णस्थलंकापि
मयानघ॥नदृष्टंक्रतुसंसिद्ध्यैपवित्रंतेशरीरतः॥४६॥हरेरनुग्र
हाल्लाभाद्ययादेहविपत्रता॥यतःपवित्रोदेहोयंयज्ञार्थेदेहिसत्वर॥४७॥
॥गयासुरउवाच॥धन्योहंकृतकृत्योहंयद्देहंप्रार्थ्यतेमम॥सर्वेषामु
पकारायअयंरंयतेभविष्यति॥४८॥इत्युक्त्वासोपतद्भूमावाधकल्प
गयासुरः॥दाक्षिणोदिशमाश्रित्यउंडोरथवनांतिके॥४९॥ईशा॰
न्याशिमुखोदेवैस्तदादेयोपतद्भुवि॥ससाद्रीशिलातेःसार्धयोज

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

नेरायतोमहान् ॥५०॥ तदा संस्कृतभारोपि ब्रह्मसंलंचकार ए ॥ मनं
सा परिकल्प्याथ सर्वमस्य शरीरके ॥५१॥ यज्ञे सिध्ये द्विजातिभ्यो द
क्षिणां बहुमोददो ॥ हुत्वा पूर्णाहुतिं तत्र स्नाहा चक्रथे न तु ॥५२॥ य
ज्ञवाटे सुरैः सार्धं गयासुरमपश्यत ॥ चलितं चलनो दृष्ट्वा च चिं
तोभूत्तदा विधिः ॥५३॥ विष्णुं मा वाध्रुवं ब्रह्मा अब्रवीन्मधुरं वचः ॥
त्वया यज्ञे कृतो यज्ञस्तथापि चलितो सुरः ॥५४॥ एवं तस्य च वचः
श्रुत्वा गोत्रांश्च ससुरान् हरिः ॥ आज्ञापयामास तत्र गणि देवश
से सुरवो सर्वशः ॥५५॥ धर्मध्येना प्रियेतस्य स्कंधपृष्ठे निरोवित ॥
श्रीकोलका त्र्यंबको पाणी मध्य श्रीहिणा स्वयं ॥५६॥ गोमंतत्रि
खरीभ्यां तु यस्य पादो सुशोवितो ॥ एवं संसेवितो देहः सुरश्चैव प्रश
॥स्तोश्चयेः ॥५७॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

पुनःश्वेतगिरेःकल्पे मूर्ध्नितेनविचालितः॥यज्ञंचकारतत्राग्नि
श्रीहरेराज्ञयाविधिः॥५८॥याज्ञिकैःससुरैर्ब्रह्मा शिवश्चैवमहर्
षिरेः॥तथोर्वीसागरैर्युक्ता घृतातिष्ठतुकेमम॥५९॥एवंतस्य
वचःश्रुत्वासर्वसंभारसंचयैः॥स्थितोब्रह्मातदातत्रपुनश्च
लितोसुरः॥६०॥ततोआज्ञापयामासधर्मराजंत्रिलोचनयातु
धर्माभिधांत्रिलोकींतूर्णंमनयस्वाविचारयन्॥६१॥असुरोत्तमदेहे
तुपतितांमांपतिव्रता॥स्थापयस्वमहाभाग।स्थिरीकर्तुंसुरद्विषं॥
॥६२॥ततोवैवस्वतेनाभुन्यस्ताधर्माशिलाशुभा॥तथापिचलितंदृ
ष्ट्वावेधाचिन्तांचकारह॥६३॥ततःसंस्मरदेवेशंश्रीहरिंत्रिपुष्क
रे॥आयाहितोजगन्नाथोधात्राश्रीहरिरव्ययः॥६४॥स्थितोपिम

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ध्यमाभिर्यमायासंभारसंचयेः॥ तथापि दक्षिणपादेन तत्र संस्थाप
यत्तदा॥६५॥ एवं दैत्यं स्थिरीकृत्य नाभिपृष्ठे च मूर्धनि॥ मायासंभार
संचयेस्तु समाप्तिस्याद्हरिः स्थितो॥६६॥ असुराणां कृतं कर्म सुरै
श्चेयनसंस्रयः॥ अहो चित्रमिदं श्रेष्ठं यज्ञार्थं वंचितो ह्यहं॥६७॥
इयं तनुर्मया दत्ता ब्रह्मणो यज्ञकांक्षिणो॥ श्रीविष्णोर्वचनेनाप्यु
किं न स्यान्निश्चलो ह्यहं॥६८॥ यज्ञैरेः पीडितो ह्यर्थं गोपालेन तथा
प्यहं॥ यद्यहं पीडितो देवाः प्रसन्नाः संतु मे सदा॥६९॥ हरिणासं
हिता देवाः [redacted] ऊचुः साध्वं गयासुर॥ वरं ब्रूहि प्रसन्नाः स्मो देवा
न्याचे गयासुरः॥७०॥ यावद्भूलोद्भवा सृष्टिर्यावदाचंद्रतारका॥
तावद्धरणाचेतो संतुष्टे मयी यके॥७१॥ अन्ये च सकला देवा

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

स्तीर्थानि विविधानि च॥ स्वर्गमर्त्येद्भवानीह सन्तु एवेम दीयके॥७२॥
को शार्ध प्रमितं दीर्घ विस्तृतं च लथे वच॥ तन्मध्ये सर्वतीर्थानि त्रै लो
क्येया नि तानि वै॥७३॥ गंगाद्याः सुमहानद्यः सरांसि विविधानि
८८ च॥ ते देवी रता नि तीर्थानि प्रयच्छन्तु हितं नृणां॥७४॥ स्नानादित
र्पणं कृत्वा पिंडदधान्कुलाधिकं॥ पितॄणां ब्रह्मलोकं च भुक्तिमुक्ति
र्विशेषतः॥७५॥ एको विष्णुस्त्रिधा मूर्त्तिर्यत्र लूकीलयति श्रुति॥
तावद्गयासुरः क्षेत्रं समाश्रित्या भुवि स्तन॥७६॥ ब्रह्महत्यादि
कं पापमगम्यागमनादिकं॥ गयासुरः समाश्रित्य स्थः पः से विलः स ८८
न विनश्यतु॥७७॥ एवं तस्य वचः श्रुत्वा प्रोचुर्विष्णुमुखाः सुराः॥
तथा यत्प्रार्थितं चास्मान् तत्तथैव भविष्यति॥७८॥ आसान पक्ष

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

योऽद्यापि पादयोर्मम पिंडदः॥ पित्रादिभिस्तथा दत्तो यत्तु ब्रह्म सनातनं॥७९॥ अस्माहादान चेयि ह्यायास्यं लिपर मागलि॥ वयमेभिः स्वरूपेण तिष्ठाम स्तव सन्निधौ॥८०॥ एवं लब्ध वरो दैत्यो हर्षितो० निश्चलोऽभवत्॥ स्थिते पि तन्नदेवे तु देवसंघैः समंततः॥८१॥ चलत्यथापि जगती चलिते च महासुरे॥ एतत्तकथितं देवि गयोपाख्यानमुद्भुतं॥८२॥ ॥ नारद उवाच ॥ गिरींद्रजाये कथितं शिवेन ललतं शेष सिहत्रोपं चादितं॥ ग॥ ॥ रेद्भुतं मचिंस्य कर्म संसारसिंधोस्तरणाय नूनं॥८३॥ सूत उवाच॥ उपाख्यानं मयाप्रोक्तं मुनीनां शंसितासनं॥ गयासुरसमुद्भूतं शेषं यत्प्राह नारदः॥८४॥ इति श्रीपद्मपुराणे वाराहसंहितायां पांडुरंगमहात्म्ये गयासुरकर्मकथनं नाम त्रिंशतितमोऽध्यायः॥ ॥३०॥ श्री ॥ शिव उवाच॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

श्रृणु देवि प्रवक्ष्यामि गयायात्रां विचक्षण॥ निष्कृतिः पितृकुलं गां ब्रह्म
णा गीयते तु या॥१॥ समुद्धर्तो हि लां गतुं तदा श्राद्धं विधान ::॥ विधा
यकार्यं यछेषं ग्रामं चूडा प्रदक्षिणं॥२॥ ततो ग्रामांतरं गत्वा श्राद्धं शेषे
८६ ण भोजनं॥ एवं कृत्वा केदारे विप्र लिंगह विवर्जितः॥३॥ प्रतिग्रहाद्
पावृ ... संयतो ... यतः शुचिः॥ अहंकार के: स्यक्तः सत्तीर्थफलमश्नुते॥ ८६
॥४॥ गयां गतुं महाश्वसू चहिं तन्मे धदातदा॥ स्वर्गारोहणसोपानं
पितृणां तु पदे पदे॥५॥ पदे पदेश्वमेधस्य यत्फलं गच्छतो गयां॥ तस्स
र्वं लभते पुण्यमयि ... तसु लेश्वरी॥६॥ तत्रस्नां तु समासाद्य ब्रह्मचर्ये°
ण सुव्रती॥ अश्वमेधोद्भवं पुण्यं गमनादेव लभ्यते॥७॥ गयायां स
र्वकालेषु पिंडं दद्याद्विचक्षण॥ अधिमासे जन्मदिने अस्ते च गुरुशुक्र

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ये ॥८॥ न सक्तं यदा गयाश्राद्धं सिंहस्थे च॰ बृहस्पतौ ॥ मुंडनं चोपवा॰
सश्च सर्वतीर्थेषु कारयेत् ॥९॥ वर्जयित्वा कुरुक्षेत्रं विशालं विरजं
गयां ॥ दंडं प्रदर्शयेद्भिक्षुस्तत्र गत्वा न पंडितः ॥१०॥ दंडं स्पृष्ट्वा वि
ष्णुपदे पितृभिः सह मुच्यते ॥ तथा सन्नियमी भूत्वा भाद्रे मासि
सिते तथे ॥११॥ गयाश्राद्धं प्रकर्तव्यं मार्गे मासि सिते थवा ॥ अथ
वा न यथाकालं पितुः श्राद्धं तु कारयेत् ॥१२॥ ततः श्री विष्णुपादा
ब्जादुत्तरे पूर्ववाहिनी ॥ तस्यास्तोये क्षौरपूर्वं स्नातव्यं तत्र निर्मले ॥
॥१३॥ स्नात्वाथ तर्पणं कुर्याद् देवादीनां यथाविधिः ॥ अपरेह्नि शुचि
र्भूत्वा गच्छेद्धा पा॰ तपर्वतं ॥१४॥ मुं ठायां संगमे स्नात्वा देवा
दीनां तर्पयेत् सुधीः ॥ पितॄणां मातृकं कृत्वा तत्पर्वतं यजेत् ॥१५॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

प्राचीनावीतिना भाव्यं दक्षिणाभिमुखं क्रमात् ॥ कव्यवालादयश्च
स्तत्र पितृदेवाः समासतः ॥ १६ ॥ अवाश्यामुप्रयत्नेन रक्षिता ये स्तु
पूर्वजाः ॥ तेषां पिंड प्रदानार्थमागतोऽस्मि गयामिमां ॥ १७ ॥ मया द
८७ त्तेन पिंडेन गयाश्राद्धेन चैव तथा ॥ ते सर्वे तृप्तिमायांतु ये पितरश्च कु०
लोद्भवाः ॥ १८ ॥ ततो कृत्वा मध्यपं चांग प्राणानायम्य यत्नतः ॥ पुन
रावृत्तिरहिता ब्रह्मलोकाप्तिहेतवे ॥ १९ ॥ एवं संकल्पविधिवच्छ्रा
द्धं कुर्याद्यथाक्रमात् ॥ पितृनावाह्य चाभ्यर्च्य मंत्रैः पिंड प्रदो भवे ८७
त् ॥ २० ॥ शुद्धायाः संगमे देवि चरणास घृतेन च ॥ प्रक्ष्याल्य पद्ष्षि
णपादं पंचगव्यैः प्रयत्नतः ॥ २१ ॥ स्वैर्मंत्रैः रथ संपूज्य विधानतु
श्चरणं शुभं ॥ तत्र पिंडान् प्रदद्याथ प्रेतपादे प्रदापयेत् ॥ २२ ॥ यावं

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लस्कतिलास्तत्रगृहीलापितृकर्मणि॥ यांतिलेर सुराः सर्वे सिंह
दृष्ट्वायथामृगाः॥२३॥ अष्टकासु च वृद्धौ च विष्णुपादे मृतेहनि॥
मातुःश्राद्धेपृथक्कार्यमन्यत्रपीलुनासहे॥२४॥ वृद्धिश्राद्धेतुमं
त्रादिगयायांपितृपूर्वकं॥ पदंपूर्वंसमारभ्यदक्षिणाग्रेःकुशैः
क्रमात्॥२५॥ पित्रादीनांसमास्तीर्यतत्रोषंगृह्यकमाचरेत्॥
दर्शश्राद्धंसपिंडानांलेपादक्षिणभागतः॥२६॥ कुशेरास्तीर्य
लेषांतुसकृद्दत्तातिलोदकं॥ गृहीहावाजनालेभ्यःपितृतीर्थे
नयत्नतः॥२७॥ सक्तुनामुष्टिमात्रेणदद्यादक्षयपिंडकं॥ तिला
ज्यमधुदध्यादीनूपिंडद्रव्येषुयोजयेत्॥२८॥ पायसेनाथ
पिचरुणासक्तुनापिष्टकेनवा॥ अथवाफलमूलाद्यैःस्तंडुलेर्वा

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

प्राचीनावीतिनाभूर्त्वादक्षिणाभिमुखक्रमात्॥कव्यवालादयश्च
स्तत्रपितृदेवाःसमासतः॥१६॥अवाप्यामुप्रयत्नेनरक्षितायेस्व
पूर्वजाः॥तेषांपिंडप्रदानार्थमागतोस्मिगयामिमां॥१७॥मयाद
८७ त्तेनपिंडेनगयाश्राद्धेनचैवतथा॥तेसर्वेतृप्तिमायांतुपितरश्चकु॰
लोद्भवाः॥१८॥ततश्चाचम्यपंचांगप्राणानायम्ययत्नतः॥पुन
रावृत्तिरहिताब्रह्मलोकाप्तिहेतवे॥१९॥एवंसंकल्पविधिवच्छ्रा
द्धंकृत्वायथाक्रमात्॥पितृनावाह्यचाभ्यर्च्यमंत्रैःपिंडप्रदोभवे ८७
त्॥२०॥मुंडायाःसंगमेदेविचरुणासघृतेनच॥नक्ष्यात्स्वपदक्षि
णपादंपंचगव्यैःप्रयत्नतः॥२१॥स्वैर्मंत्रैःस्वसंपूज्यविधातु
श्चरणंशुभं॥तत्रपिंडान्प्रदत्वाथप्रेतपादेप्रदापयेत्॥२२॥यावं

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

लस्कृतिलास्तत्र गृहीला पितृकर्मणि॥ यांलितैर सुराः सर्वे सिंह
दृष्ट्वा यथा मृगाः॥२३॥ अष्टकासु च वृद्धौ च विष्णुपादे मृतेहनि॥
मातुः श्राद्धे पृथक्कार्यमन्यत्र पीलुना सह॥२४॥ वृद्धिश्राद्धे तु म
न्त्रादिग यायां पितृपूर्वकं॥ पदं पूर्वं समारभ्य दक्षिणाग्रे कुशेः
क्रमाल्॥२५॥ पित्रादीनां समास्तीर्यं तत्रो षगृध्रोत्क्रमाचरेत्॥ ०
दशाश्राद्धं सपिंडानीले षादक्षिणभागतः॥२६॥ कुशेरास्तीर्य
तेषां तु सकृद्दत्ता लितोदकं॥ गृहीहावांजनालेभ्यः पितृतीर्थे
नयत्नतः॥२७॥ सक्तुनामुष्टिमात्रेण दद्यादक्षयपिंडकं॥ तिला
ज्यमधुदध्यादीन् पिंडद्रव्येषु योजयेत्॥२८॥ पायसेनाभि०
पिचरूणा सक्तुनापिष्टकेन वा॥ अथवा फलमूलाद्यैः स्तंडुलेर्वा

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

विधीयते॥२९॥मुष्टिमात्रप्रमाणेनचार्द्रामलकमात्रकं॥शमीपत्र
प्रमाणेनयद्दिद्यात्प्रहरेःपदि॥३०॥उद्धरेसप्तगोत्राणिकुलानि
चत्वारित्रयं॥एवंविसृज्यतत्सर्वंदेवान्साक्षिणमाह्वयेत्॥३१॥
साक्षिणःसंतुमेदेवाःब्रह्मेशानादयस्तथा॥मयागयांसमासा
द्यपितॄणांनिष्कृतिःकृता॥३२॥आगतोस्मिगयांदेवपितृ
कार्यंचपैतृके॥त्वमेवसाक्षीभगवान्अनृणोहमृणत्रयात्॥३३॥
तिलमिश्रात्ततःसक्तून्निक्षिपेत्तत्रपर्वते॥येकेचित्प्रेतरूपेणव
र्तंतेतुकुलेमम॥३४॥तेसर्वेतृप्तिमायांतुसक्तुभिःतिलमिश्रि
तैः॥आब्रह्मस्तंबपर्यंतंयत्किंचित्सचराचरं॥३५॥मयादत्तेनतो
येनतृप्तिमायांतुसर्वशः॥पितृहाचविमुक्तास्तुपितरोममस

८८

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

र्थथा॥३६॥ अनुप्रेतविधिं कृत्वा गां पात्रे तु ततः प्रिये। कुर्याच्छ्राद्धं
सपिंडं च निष्कृतिस्यात्तु पितॄणां॥ ३७॥ त [illegible] र्णिकार्या तु स्नाहं
कुर्याच्च तर्पणं। पार्वणं पिंडपूर्वं तु कृत्वे पि [illegible] रे नृ॥ ३८॥ त
दग्रे तु त्वाराव सा मज्जने तर्पणादिकं। [illegible] कर्तव्यं पितॄ
णां देवि मुक्तये॥ ३९॥ ततो तरेन [illegible] स्यं भेद्या [illegible] टे तस्य॥ पूर्वो
क्तेन विधानेन श्राद्धं कार्यं विचक्षणैः॥ ४०॥ ततो [illegible] गोपालो व्य
काव्य कालमनी स्थल॥ समपादैः समेत [illegible] पादपंकजैः॥
॥ ४१॥ तत्रैश्चौराः पंदादिव्यां दत्तीनासान्त्रा [illegible] लनाल कृत्
ना ब्रापि पितॄणां मुक्तिहेतवे॥ ४२॥ श्रा नु [illegible] ती कुल स
ह स्त्र मासनः॥ नये द्विष्णुपदं रम्यमनंतं [illegible] स्वगे

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

त्रे परे गोत्रे वा पिंडं दद्यात्तु पायसैः॥ यं यमुद्दिश्य विष्णुपादे तु सोऽक्षय्यं फ-
लमश्नुते॥४४॥ एवं कृत्वा गयाश्राद्धं पश्चाद्ब्राह्मणभोजनं॥ कर्तव्यं
चैव सर्वत्र गोपालः प्रीयतामिति॥४५॥ भूसुरान्भोजयित्वाथ दानं
८९ दद्याद्विचक्षणः॥ यथाकालं यथाकामं यथोक्तं तु यथाविधि॥४६॥
ततः सर्वं समाप्येत लक्ष्मीविष्णोः प्रीयतामिति॥ ॐ नमो विष्णवे तु- ८९
भ्यं जिष्णवे प्रभविष्णवे॥४७॥ एवमुक्त्वा ततः स्पृष्ट्वा विष्णोः
पादौ पुनः पुनः॥ अभिवाद्य ततो विप्रान् [illegible] यथासुखं॥
४८॥ एतत्ते कथितं देवि गयोपाख्यानमद्भुतं॥ पवित्राणां पवित्रं
तु श्रोतव्यं च पठेन्नरः॥४९॥ गयाश्राद्धं कृतं तेन नात्र कार्या विचार-
णा॥ देवतानामृषीणां च पितॄणां च सनातनः॥५०॥ श्राद्धकाले

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ठेधस्तु भक्तिमान् द्विजपुंगवः॥ गयाश्राद्धविधानेन फलं प्राप्नोति॰
निश्चितं॥ ५१॥ ॥ ॥ गयासुरसमुद्भूतमाख्यानं शिव
भाषितं॥ तत्ते सर्वं मया प्रोक्तं फलं दोषाव शेषकं॥ ५२॥ ॥
आख्यानं परमं दिव्यं पवित्रं पापनाशनं॥ गयासुरसमुद्भूतं यच्छ्रे षं
प्राह नारद॥ ५३॥ तदेतत्कथितं युष्मान् सारासारं महत्॥ य॰
श्रुत्वा सर्व॰ पापेभ्यो मुच्यते नात्र संशयः॥ ५४॥ इति श्रीपद्म
पुराणे वाराह संहितायां पांडुरंग माहात्म्ये पांडुरंगाख्य गया॰
श्राद्ध कथनं नाम एकाशीतितमोध्यायः॥ ॥ ८१॥ शिव उवा॰ ॥
यंत्राख्यानं धरायास्तु पुण्यदं पापनाशनं॥ सर्व भोग्यस्य संयुक्तं
वक्ष्यामि तेधुना॥ १॥ निर्गुणं निष्कलं ब्रह्म सच्चिदानंद विग्रहं॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तत्त्वंत्रतुंउंस्त्रार्वाणि अतीतेलिसुत्राद्धितं ॥२॥ अतीतायापराशक्तिः श्री
सर्वेश्वरी शास्तत ३ शिवा ॥ तस्याः नादात्तलो बिंदुः बिंदोश्चैव परा ॥ ये
॥४॥ शालार्थेष्वमितान्यन्यद्भूर्वत्ति च रमेश्वरं ॥ तस्मादेतैर्हरः शुभाय
१० त्रितत्त्वं तत्र तत्त्वगत ॥ ॥ यंत्राणां तत्र मिसाहुर्निर्गुणस्य परस्य चे ॥०
ऐतैरेव महातत्त्वैन्यैर्यंत्र्यो रयोधरिः ॥५॥ शक्ति तत्त्वं म ॥ तसे मा १०
यातत्वेन संयुतं ॥ ईश्वर तत्त्वं शिवः तसे शिवतत्त्व समन्वितं ॥६॥ आत्म
तत्त्वं महातत्त्वं मा ॥ आत्म तत्त्व संयुते प्रिये ॥ शक्तितत्त्वं परात्पर नादतत्त्वेन०
संयुते ॥७॥ शिवतत्त्वं शक्तितत्त्वे बिंदुतत्त्वेन चेतितं ॥ बिंदुतत्त्वं शक्ति
तत्त्वे शान्तिशान्त्यतीते सति ॥८॥ आत्मतत्त्वं शक्ति हे तेनादतत्त्वं शान्तिते०
सति ॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

शिवतत्त्वं शांतितत्त्वे नादतत्त्वे तथैव च ॥९॥ शिवतत्त्वं परातत्त्वे नाद
तत्त्वे सुरार्चिते ॥ मायातत्त्वं आत्मतत्त्वे शिवतत्त्वसमन्विते ॥१०॥
शांतितत्त्वं महातत्त्वे आत्मतत्त्वेन सुंदरि ॥ बिंदुतत्त्वं नादतत्त्वे आत्म
तत्त्वसमन्विते ॥११॥ एवं तत्त्वविभेदेन षट्त्रिंशन्मितसंख्यया ॥
जातं तत्त्वनुरूपाणि श्रीहरेः स्वरूपाणि वै ॥१२॥ एतैरेव परास्व
चराचरविभेदतः ॥ एतद्रूपो हरिः साक्षाद्विधा…न
॥१३॥ षट्त्रिंशन्मिततत्त्वे स्वतनुः प्रोक्तापरस्य वै ॥
तत्त्वं स्वरूपं मुनिनाथ परात्मने ॥१४॥ त्रिधा मूर्तिस्थ
देव प्रसीद मे ॥ तदर्थं यंत्ररूपं तु स्थलं कृत्वा स्थ

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ततोऽहं शाहतातशालिः शं सांचेवसमन्विते ॥ तेनाधं
तन्मंत्र तुंडेशावाणि हि स्वभर्तुः कलेवरे ॥१६॥ ईशाहतातलः शान्तिरी
सर्वेरीशासत सति ॥ स्यादष्टकोणपरमं द्वितीयाख्यं सुरेश्वरी ॥
॥१७॥ तातशान्त क्षुण्णा परो बिंदुरीशेन विचरीकृते ॥ तृतीयं दशा०
९० त्रिशेणाख्यं स्यात्तदा विभ्रमायिनः ॥१८॥ बिंदुक्षुब्धो महानादे
हे बिंकयेन विवर्जिते ॥ तुरीयं पंक्तिकोणं स्यात् तुरीयाख्यमतः ९१
शिवे ॥१९॥ शान्तिक्षोभात्सजेदीशोऽर्द्धेने चविचार्धिते ॥ स्यात्त
दा पंचमं देवि मनुकोणं पराभिदं ॥२०॥ शान्तिक्षोभसजेन्नदः
शिव वृध्यापरेशितुः ॥ षष्टं स्यादष्टपत्राख्यमव्ययस्यहरेःप
रे ॥२१॥ शान्तं ततरितनादे कयं शिवे नसहसंयुते ॥ षोडशार

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तदा तस्य निर्गुणस्य कलेवरं ॥ २२ ॥ शक्त्या संचलिता लीलं तच्छक्तिम०
ध्यात्त्रिधावृतं ॥ अतो वृत्तत्रयं तस्य लक्षौ भौलवमया शिवे ॥ २३ ॥ नादक्षे
भाग्यजे क्षांति ॥ शक्त्या चापहृते तदा ॥ त्रिधाम्हूतं महेशा ॥ निभृपुरं
तु हेरर भूतु ॥ २४ ॥ एवं पत्रं समुत्साधम महाभक्तकृपावशात् ॥ स्थि
तो भूमौ सुरारेश्च तु गोरूपा नु हरिः ॥ २५ ॥ एतलेकथितं देवि
यंत्रा रव्यानं सुपावनं ॥ महेशानि समासेन किमन्यच्छ्रोतुमिच्छ
॥ बिंदुस्थानं पुरादेवक्षयाय तथितं
...श्चक्रुत्तारले के हिंगे भ्वेवभूतिं ॥ २७ ॥ सोमसू
...प्याकार्यजने ध्वं वानू ॥ एतन्मे ब्रुहि सकलं दीना
...२८ ॥ ॥ तमः सूत्रं हिरण्यार्धे सो

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

तलो

तन्मंत्र तुंडे शार्वांग हिद्भ ।यसंकलितंदे विलदधोयं सुलभ्यते ॥२९॥

सर्वेरीत्रा सलल स ।हेगेस्तू परि रवीकृतः ॥ अरिलमाग्यचतां०

॥२॥ तालार्षं ।द बिंदुनां ॥संगमारव्य घ्रूयाद्स्माच्छरावस्या

त्रिशे णीरव्यं स ।सोमसूत्रं प्रकर्लव्यं बिंदुसिध्येजनेस्लदा ॥३१॥सो

१० लहृय ।मतभ्वापेः संगमाछोडगाधिंकेः ॥ अरिलसे म्य सप्ट

दं वि विस्थलं परमंसुपा ॥३२॥ तलोत्तरे शरावस्याः संगमा

नुत्रिभिः शतैः ॥मुनीनाम ग्रगण्ये स्ल लदलुर्य लवे स्वयं ॥३३॥ १९१

याम्योत्तरं समासाध मुने रलस्यत्रालेः प्रिये ॥ यातिम ग्यं दि

नेतत्रजन्होः श्रीलनयामुसा ॥३४॥ मुनेः पश्चिम भागेनु ना

मसः प्राज्ञ संज्ञयकः ॥ दक्षोत्तर शतेस्तत्रलिष्टे येवनसंशयः ३५॥

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0.Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri